

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
1937

Ο Μποναμάς

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ "ΕΛΛΗΝΙΣ"

"HÉLLÉNIS,"

Revue mensuelle du Conseil National des femmes Héliennes

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Συνδρομή έτησία ... Δραχ. 100

Έξάμηνος ... " 60

Έξωτερικού ... σελίνια 7 άπλου ... Δραχ. 10

Έξάμηνος ... " 4 διπλου ... " 15

Αί συνδρομαί άρχονται από την 1ην εκάστου μηνός και είναι προπληρωτέαι.

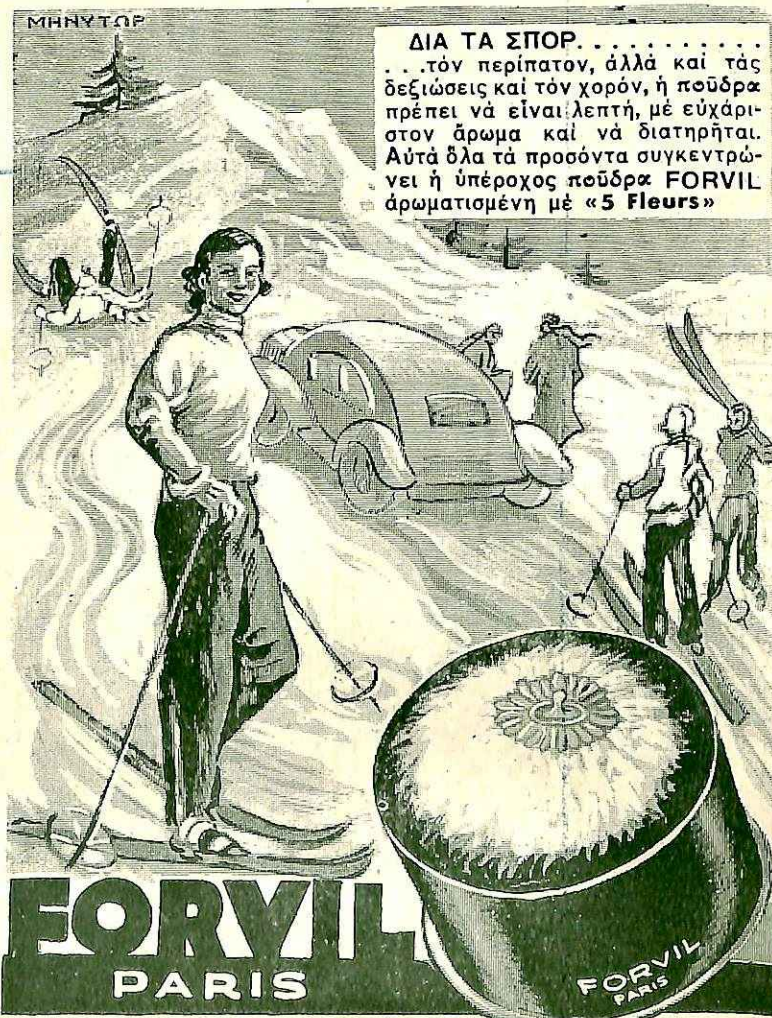
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

1937. — Στήλη ειρήνης. — Στην άνέμη του τραγουδιού υπό Στρ Μυριβήλη. — Το 47, υπό Ύπατίας Δελή. Γυναίκα, ποίημα υπό Γ. Άννίνου. — Χειμώνας, υπό Μόνα Λίτσας. — Το λείψανο του Χατζή-Λεβαντή, υπό Σοφίας Μανροειδή Παπαδάκη. — Χριστούγεννα, υπό Α. Πομαρέ - Καρακατσάνη. — Καλλιτεχνική κίνησης, υπό 'Αθ. Ρεδιάδου. — Θεατρική Στήλη, υπό Κ. Κακούρη. — Το κουμπί, υπό Τακτικού Άναγνώστου. — Διαλέξεις — Ελένη Ζούζουλα, νεκρολογία. — Εκδόσεις. — Γυναίκα δρᾶσις στη Κύπρο, υπό Σαλαμινίας — Ειδήσεις. — Πῶς διατηροῦνται τὰ μάλλινα, υπό Όλ. Κοκκέβη. — Η πέμπτη διεθν. διάσκεψις της Δημοσ. — Εκπαιδεύσεως, υπό Δώρας Παπακωνσταντίνου. — Ωφέλιμοι γνώσεις. — Μόδες.

SOMMAIRE

1937. — Colonne de la paix — A la tournette de la chanson, par St. Myrivilis. — Numéro 47, par Hypatie Deli. — Poèmes par G. Anninos, Mona Lisa. — Le cadavre de Hadji Levanti, S. Mavroïdi-Papadaki. — Noël, par Lucie Pomaret. — Expositions, par A. Rediadi. — Critique théâtrale, par C. Cacouri. — Le bouton. — Editions — Activité féminine en Chypre. — Nouvelles. — Comment conserver les vêtements en laine, par Ol. Cokévi. — La 5ème conférence d'Education, par D. Papaconstantinou. — Conseils pratiques. — Modes.

Έπί της Συντάξεως: ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡ. ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΑΛΕΞ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ, ΑΙΟΛΟΥ 31

ΤΗΛΕΦ. 25-202

Η PASSIFLORINE

ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟΝ
ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΗΒΗΝ
ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΚΑΤΑΜΗΝΙΟΥΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΥΗΣΙΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΜΜΗΝΟΠΑΥΣΙΝ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΨΕΥΔΟΜΗΤΡΙΚΑΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΘΕΡΑΠΕΥΕΙ
τήν νευρικής φύσεως
ΤΑΧΥΚΑΡΔΙΑΝ
τήν νευρικής φύσεως
ΑΥΠΝΙΑΝ
και την

ΥΠΕΡΚΟΠΩΣΙΝ

Η PASSIFLORINE ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΟΥΔΕΜΙΑΝ ΤΟΞΙΚΟΤΗΤΑ

ΔΟΣΕΙΣ:

4 ΚΟΧΛΙΑΡΙΑ ΤΟΥ ΚΑΦΕ ΗΜΕΡΗΣΙΩΣ
ΑΝΑ ΔΥΟ ΠΡΟ ΕΚΑΣΤΟΥ ΓΕΥΜΑΤΟΣ

LABORATOIRES DE LA PASSIFLORINE

G REAUBOURG
DOCTEUR EN PHARMACIE

2 RUE BOUCICAUT PARIS XVe

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

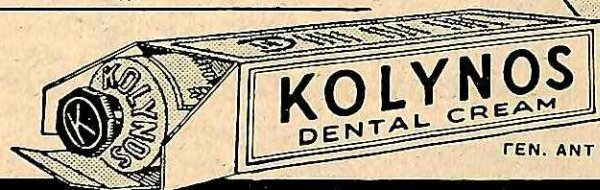
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΔΟΡΕΑ Α. Παπακώστα
ΗΜΕΡΟΜ. 10-9-81
ΑΡΙΘ. 30254

Μια αντισηπτική 'Οδοντοκρέμα
ή όποια αφαιρεί τās κηλίδας και άπο
δίδει στā δόντια τήν φυσικήν των λευ-
κότητα είναι ή

ΚΟΛΥΝΟΣ

είς τήν όποίαν άπενεμήθη υπό τής Χ Διε-
θνοῦς Έκθέσεως Θεσσαλονίκης μέγα
βραβείον «έκτός συναγωνισμού».

Είς τήν κρέμαν ξυρίσματος ΚΟΛΥΝΟΣ
άπενεμήθη επίσης υπό τής αὐτής Έκθέ-
σεως τὸ χρυσούν μετάλλιον.

ΓΕΝ. ΑΝΤ ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ ΟΔΟΣ ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 3, ΑΘΗΝΑΙ

ΔΩΣΑΤΕ ΕΙΣ ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΣΑΣ ΕΝΑ
ΝΕΟΝ ΘΕΛΗΤΡΟΝ

SCHERK

Διαβάστε τὸ βιβλιαράκι πὺ είναι στὴ φιάλη τῆς Λοσιὸν προσώπου Σέρκ.
Θά ἰδῆτε ὅτι: Μόνον ή καλὰ καθαρισμένη ἐπίδερμις παραμένει ὁροσερή, λεία
καὶ πέρνει τὴν ἐλκυστικὴ χάρη μιᾶς ὑγιoῦς ὡμορφιάς. Καὶ ή Λοσιὸν προσώπου

Scherk καθαρίζει τὴν ἐπίδερμις ἀπόλυτα, τὴν ξανανιώνει
καὶ τὴν διατηρεῖ στὸ χρώμα τῆς υγείας. Φιαλίδια τσαντας
Δραχ. 35.- Μεγαλύτερα τῶν Δραχ. 55.-, 90.- καὶ 175.-

Δείγμα ἀποστέλλεται ἐναντὶ 5δράχ. γραμματοσήμου.
Γεν. Ἀντ.: Οἶκος Π. Ι. Μαγκριώτη, Νίκης 10, Ἀθήναι.

Ένα σοφὸ βιβλιαράκι

Πούδρα Mystikum σὲ κουτιά τῶν Δραχ. 80.- καὶ 50.-
Κομπόκι Mystikum Δρ

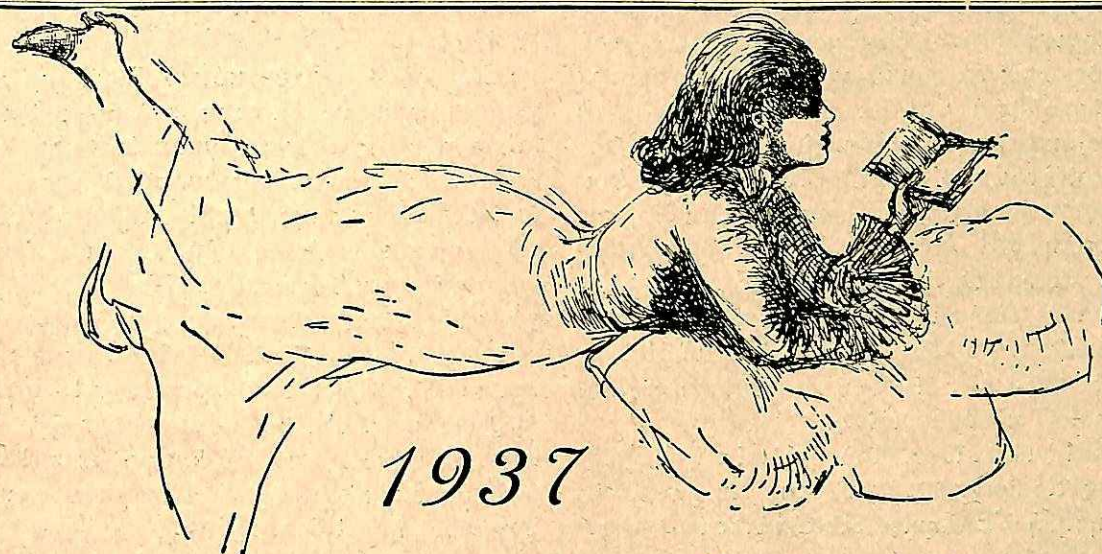
ΠΑΡΚΕΤΙΝΗ LAMBO

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
1937

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΕΤΟΣ ΙΣΤ.
ΑΡΙΘ. 1

Ο ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΣ χρόνος πὺ θ' ἀνα-
τέλλει ὅταν θά λάβετε τὸ παρὸν τεῦ-
χος, ἀγαπητὲς ἀναγνώστριες, ἄς εἶναι
γιὰ ὅλες σας εὐτυχισμένες. Νὰ εἶναι πιὸ
πολλὲς οἱ καλὲς καὶ χαρούμενες ἡμέρες
ἀπὸ τὶς δύσκολες καὶ κακὲς. Ἄς λάμπει
ὁ ἥλιος στὰ σπίτια σας, παραμερίζοντας
κάθε σύννεφο, καὶ ἄς εὐλογήσει ὁ Θεὸς
τὴν ἀγαπημένη μας Ἑλλάδα!

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς πρωτοχρονιάς, ἐπι-
τρέψατε στὴν «Ἑλληνίδα» νὰ περιαιτολο-
γήσῃ λίγο. Καμμιά σας δὲν θ' ἀμφιβάλλει
ὅτι εἶναι ἀνάγκη καὶ χρήσιμο νὰ ὑπάρχει
ἓνα γυναικεῖο περιοδικό. Εἶναι ὁ καλὸς
σύντροφος ὄχι μόνο τῆς ἐπαγγελματικῶς
ἢ κοινωνικῶς ἐργαζομένης γυναίκας, ἀλλὰ
καὶ τῆς νοικοκυρᾶς, τοῦ κοριτικοῦ πὺ
τώρα ἀκόμα μπαίνει στὴ ζωὴ καὶ θέλει
νὰ προσανατολισθεῖ γιὰ τόσα ζητήματα.

Γι' αὐτὸ οὔτε θά θελήσετε νὰ φαντα-
σθῆτε ὅτι μπορούσε νὰ σας λείψῃ ή «Ἑλ-
ληνίς», νὰ μὴ σας φέρνει κάθε πρωτομη-
νιὰ τὸ χαιρετισμὸ τοῦ Ἑθν. Συμβουλίου,
πὺ εἶναι τὸ κέντρο κάθε γυναικεῖας δρά-
σεως. Πόση ἀπομόνωση, πόσος ἀτομικι-
σμός θά πλάκωνε τὶς γυναικεῖες προσπά-
θειες, ἂν ἔλειπεν ὁ συνδετικὸς κρίκος, ή
«Ἑλληνίς», πὺ ἐνώνει ὅλες μας ὑπὸ ἓνα

πνεῦμα. Γιατὶ τὸ περιοδικό μας ἀποτείνε-
ται γενικὰ σὲ ὅλες τὶς ἐλληνίδες τοῦ ἐσω-
τερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ, δὲν ἀντιπροσω-
πεῖ οὔτε μιὰ ὁμάδα, οὔτε μιὰ μόνο κα-
τεῦθυνση, ή μιὰ μόνο ἰδεολογία. Σ' ἐντε-
λῶς οὐδέτερο ἔδαφος ἐπιδιώκει τὴν ἀνύ-
ψωση τῆς γυναίκας ἐν γένει, τὴν καλλι-
τέρευση τῆς θέσεώς της στὴν οἰκογένεια,
στὴν πολιτεία, στὴν κοινωνία, κατατοπι-
ζοντάς τὴν σὲ ὅλα τὰ ζητήματα πὺ τὴν
ἀφοροῦν, φέρνοντας εἰδήσεις γιὰ τὴ γυ-
ναικεῖα κίνηση ὅλου τοῦ κόσμου.

Ὅλες μας βέβαια δὲν εἴμεθα ἱκανοποιη-
μένες διαβάζοντας μόνο τὸν ἡμερήσιο
τύπο· δὲν εἴμεθα ἐκεῖ στὸ σπίτι μας, γιατί
σπάνια βρίσκουν σ' αὐτὸν θέσῃ τὰ ζητήματα
πὺ μᾶς ἀπασχολοῦν, τὰ προβλήματα καὶ
οἱ σκέψεις πὺ ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερο
μέρος τῆς ζωῆς μας. Μήπως, ἐκτός ἀπὸ
τὴ πολιτικὴ καὶ τὶς εἰδήσεις γιὰ τὶς δι-
πλωματικὲς διαμάχες, δὲν ὑπάρχει στὸν
κόσμο καὶ μιὰ δημιουργικὴ ἐργασία πὺ
συντελεῖται σιωπηλὴ καὶ στὴν ἀφάνεια
καὶ πὺ ἀφορᾷ τὴν προστασία τοῦ παιδιοῦ,
τὰ προβλήματα τῆς γυναικεῖας ἐργασίας
στὸ νοικοκυριό, στὸ ἐργαστήριον, στὴν ἐκ-
παίδευση καὶ ἀκόμα καὶ στὴν κοινωνικὴ
ζωή; Ποιὰ θέσῃ παραχωρεῖ ὁ καθημερινὸς

τύπος σὲ ὅλα αὐτά; Κι' ἂν τὴν παραχωρεῖ, δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ ζητοῦμε.

Νοιώθομεν ἀπόλυτα τὴν ἀνάγκη ἐνὸς δημοσιογραφικοῦ ὄργάνου δικοῦ μας, ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ εἰδικὰ γυναικεῖα ζητήματα ν' ἀσχολῆται καὶ μὲ τὴν καλλιτεχνία, τὴ φιλολογία, τὴν ποίηση. Καὶ σ' αὐτὸ ἀνταποκρίνεται καθ' ὅλα ἡ «Ἑλληνίς»: οἱ ἄριστες συνεργάτιδες τῆς κάνουν τὴν ὕλη τῆς ποικίλης καὶ τερπνῆς, εἴτε μὲ διηγήματα καὶ ποιήματα ἢ μὲ θεατρικὲς καὶ καλλιτεχνικὲς εἰδήσεις, ἢ μὲ τίς κριτικὲς νεοεκδομένων βιβλίων, ὅπου βρίσκουν οἱ ἀναγνώστριες μιὰ σίγουρη κατεύθυνση καλαισθησίας κ' εὐθυκρισίας.

Καὶ γιὰ κεῖνες, ποὺ ἡ ἡλικία ἢ ἡ ὑγεία τοὺς τίς κρατεῖ μακριὰ ἀπὸ τὴ γυναικεῖα κίνηση, ἡ «Ἑλληνίς» εἶναι πάντοτε ὁ προσ-

φιλῆς σύντροφος. Πόσες γιαγιάδες παρακολουθοῦν τὰ γυναικεῖα ἔργα, διαβάζοντας μ' ἐνδιαφέρον καὶ ἀγάπη τὴν «Ἑλληνίδα»!

Ἐὰν σὲ ὅλον τὸν κόσμον ἔβαλλαν σήμερα τὴ γυναῖκα κάπως στὸ περιθώριο, λόγῳ τῶν μεγάλων παγκοσμίων προβλημάτων, ποὺ προσπαθοῦν νὰ λύσουν οἱ ἄνδρες μόνοι τοὺς, χωρὶς τὴ συνδρομὴ τῶν γυναικῶν, ἡμεῖς δὲν πρέπει ν' ἀποθαρρυνθοῦμεν, ἀλλὰ νὰ ἐξακολουθοῦμε νὰ κάμωμε τὸ καθήκον μας ὡς ἄνθρωποι καὶ ὡς πολίτιδες καὶ νὰ ἐπισύρωμε τὴν προσοχὴ τοῦ ἀνδρικοῦ κόσμου στὶς προσπάθειές μας. Αὐτὸ δὲ μποροῦμε νὰ τὸ κάμωμε μόνο μὲ τὸ νὰ ἀγαποῦμε καὶ νὰ ἐνισχύομε τὸ δικό μας δημοσιογραφικὸ ὄργανο, τὴν «Ἑλληνίδα».

Ε. Ρ.

Στήλη Εἰρήνης.

Τις συνεδριάσεις τοῦ Τμήματος Εἰρήνης στὴ Γεν. Συνέλευση τῶν Γυναικῶν στὸ Ντουμπρόβνικ παρηκολούθησαν πολλὰ μέλη, μ' ὅλο ποὺ ὑπάρχουν τόσα αἴτια ἀπογοητεύσεως γιὰ τὴ κατοχύρωση τῆς εἰρήνης. Οἱ ἀπεσταλμένες τῶν διαφόρων Ἐθν. Συμβουλίων ἀνεκοίνωσαν τίς προσπάθειες ποὺ ἔκαναν στὶς χώρες τῶν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Ἐνδιαφέρουσαν μελέτην παρουσίασαν αἱ γυναῖκες τῆς Γιουγκοσλαβίας περὶ τῆς διαπαιδαγωγῆσεως τῆς νεολαίας μὲ τὴν ιδέαν τῆς εἰρήνης Ἐκτὸς αὐτῆς, ὑπεβλήθησαν τὰ ἐξῆς ὑπομνήματα: Διαμαρτυρία κατὰ τῶν φρικαλεοτήτων τοῦ πολέμου (Σουηδία). Ὑπόμνημα πρὸς τὴν κυβέρνησιν καταγγέλον τὸν πόλεμον (Νορβηγία). Εἰρηνιστικὴ διδασκαλία πρὸς τοὺς φοιτητὰς (Γαλλία). Λέσχαι καὶ πανεπιστημιακὰ μαθήματα (Ἡν. Πολιτεῖαι). Προσπάθειαι γιὰ τὴν βελτίωσιν τῶν σχέσεων τῆς λευκῆς φυλῆς μὲ τοὺς ἰθαγενεῖς (Μεγ. Βρετανία, Νοτ. Ἀφρική, Κάτω Χώραι). Αὐστηρὸς ἐλεγχος στὴν κατασκευὴ καὶ στὸ ἐμπόριο τῶν ὅπλων (Βέλγιον) Ἡ Ὁλλανδία ἔχει τὸ «Σπίτι τῆς Εἰρήνης», ποὺ εἶναι τὸ κέντρον μεγάλης δράσεως. Στὴ Ρουμανία προσπάθησαν νὰ διαφωτίσουν τὸ κοινὸ μὲ μιὰ σχετικὴ ἐκθεση.

Τὸ Τμήμα Εἰρήνης καὶ διαιτησίας ἐδέχθη ἐν τέλει τίς ἐξῆς αποφάσεις:

Καταδικάζει τὴν ἀπάνθρωπη χρῆση τῶν το-

ξικῶν ἀερῶν καὶ ἱκετεύει τίς κυβερνήσεις, σύμφωνα πρὸς τὴ σύμβαση τῆς Κ. Τ. Ε., ν' ἀπαγορεύουν τὴν κατασκευὴ τῶν.

Ἐκφράζει τὸν ἀποτροπιασμόν του κατὰ τοῦ πολέμου καὶ διαπιστώνει τὴν ἀσάλευτη πίστη του πρὸς μιὰ διεθνή συνεργασία γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς εἰρήνης καὶ γιὰ τὴν εὐημερία ὅλων τῶν λαῶν.

Θεωρεῖ ὡς πρωταρχικοὺς ὁρους τὴν ἐπανόρθωσιν ἐθνικῶν, οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν ἀδικημάτων διὰ μέσων εἰρηνιστικῶν διὰ τῆς, κατόπιν διεθνούς συμφωνίας, ἐλαττώσεως τῶν ἐξοπλισμῶν, διὰ τῆς ὁμαδικῆς εὐθύνῃς μιᾶς ἀμοιβαίας βοήθειας καὶ διὰ τοῦ σεβασμοῦ τῶν συνθηκῶν.

Ἐπειδὴ ἡ ἐξέλιξις τῶν εἰρηνικῶν προσπαθειῶν ἀπαιτεῖ τὴν ταχίστην λύσιν τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων, ὡς τὴν ἀγορὰν καὶ διανομὴν τῶν πρώτων ὑλῶν, τὸ Δ. Σ. Γ. ἱκετεύει τὴν Κ. Τ. Ε. νὰ ἐνεργήσῃ ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτό, τὰ δὲ ἀπανταχοῦ Ἐθν. Συμβούλια νὰ συντελέσουν ὅπως γίνονται στὶς χώρες τῶν αἰ σχετικὰ ἔρευναι.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται τὰ Ἐθν. Συμβούλια νὰ ἐξασκήσουν ὅλη τὴν ἐπιρροήν τους γιὰ νὰ στερεωθῇ καὶ νὰ κατοχυρωθῇ ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὴν Κ. Τ. Ε. μὲ σκοπὸ ν' αὐξήσῃ ἡ αἰγλή καὶ ἡ ἰσχὺς τῆς.

★

Τὸ βραβεῖον Νόμπελ τῆς εἰρήνης ἀπενεμήθη φέτος εἰς τὸν Γερμανὸν **Κάρολον Ὅσοιέτσου**.

Ἐρράτη Μυριθήνη

Ἐλὴν ἀνέμν τοῦ τραγουδιοῦ

Ἡ ἀρετὴ μας.

«Ἡ ἀρετὴ μας κ' ἡ πίστις μας». Ἕνας λόγος.

Ὁ καθένας μας ἔχει τὴν πίστιν του καὶ τὴν ἀρετὴν του καὶ τὴ χαίρεται.

Εἴηαι φορὲς κίολας, κἀτι πίσσες ὄρες μπροστὰ στὸν ὄχλον ἢ μπροστὰ στὸν ἑαυτὸ του, ὁλομόναχος, ποὺ τὴν ἰσάρει κανεὶς ἀπὸ πάνω του, σὰ γιορτιάτικη παντιέρα ἢ σὰν κόκκινη φιλάντρα πολέμου.

Κάθεται τότες ἀπὸ κάτου καὶ τὴν καμαρώνει, καὶ τὴν ἀκούει μὲ ἀνεγάλλια νὰ λαλαδίζει χαρούμενα καὶ νικηφόρα μέσα στὴν ἀνεμικὴ τῶν παθῶν.

Ὅμως κατὰβάθὰ μας περιμένουμε μὲ λαχτὰρα ἀνομολόγητη κείνον ποὺ θάρρει νὰ κατεβάσῃ τὴ σημαία μας — μὰ ἄντρας θάνα; γυναῖκα; — νὰ τσαλαπατήσῃ κἀτ' ἀπὸ τὰ πόδια του τὴν ἀρετὴν μας καὶ τὴν πίστιν μας.

Γιατὶ μέσα στὸν κάθε ἄνθρωπο λουφάζει ἡ χαρὰ τοῦ νικημοῦ, καὶ εἶναι μιὰν ἀνεκλάλητη χαρὰ, ὅπως μέσα σὲ κάθε παρθένα ἡ χαρὰ τοῦ βιασμοῦ.

Ἀντιστεκούμαστε βέβαια πειστωμένα, ἄγρια καὶ νικηφόρα, ἀντιστεκούμαστε ἀδιάκοπα, διαφεντεύοντας, ἀκόμα καὶ μὲ τὴ ζωὴ μας, τὴν πίστιν μας καὶ τὴν ἀρετὴν μας.

Αὐτὸ γίνεται, γιατί ἀκόμα δὲ φάνηκε οἱς κορνοφοραμμένους ὁ ὀχτρός ποὺ κρυφολαχταροῦμε. Γιατὶ ἀκόμα δὲν τάραξε τὴ χρυσὴ σκόνῃ τῆς δημοσιᾶς ἡ λατρευτὴ φτέρνα, ποὺ περιμένουμε μὲ λαχτὰρα νὰ μᾶς τσαλαπατήσῃ τὸ λάβαρο.

Δὲν εἶναι γιὰ τὴν ἀρετὴν μας ποὺ δόσαμε τὴ νικηφόρα μάχη, δὲν εἶναι γιὰ τὴν πίστιν μας ποὺ παίξαμε στὴν ἄκρῃ τοῦ σπαδιοῦ τὴ ζωὴν μας.

Γιὰ Κεῖνον εἶναι ποὺ ἀντραγαθήσαμε. Γιὰ τὸν ὀχτρὸ τὸ λατρευτό, ποὺ μᾶς γιομίζει ἀπαντοχή. Γι' αὐτὸν εἶναι ποὺ σταθήκαμε ἐνάρτοι καὶ ἡρωικοί.

Ἄν δὲ στεκούμαστε νὰ διαφεντέψουμε μὲ τόσο πείσμα καὶ μὲ τόσο φανατισμὸ τὸ λαβαρό μας ἀνθρώπιστο καὶ ἀμόλυντο, τί θάχαμε νὰ τοῦ παραδόσουμε γιὰ νὰ τσαλαπατήσῃ;

Τὸν περιμένουμε, βάζουμε ἀντήλιο τὴν παλάμη καὶ κυττᾶμε πέρα, μακρὰ, μήπως φανεῖ. Γιατὶ μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ἐρθεῖ ὡς τὸ τέλος.

Μερικοὶ δὲν τὸν προφταίνουν. Πέφτουν καὶ πεθαίνουν χωρὶς νὰ προλάβουν νὰ ὑποδεχτοῦν τὸ νικητὴν τους.

Πεθαίνουν περιμένοντάς τον, ἢ πολεμώντας, γὰρ νὰ τοῦ φυλάξουν ἀνέγκιχτη τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀρετὴν τους, ὥσπου νάρθει.

Αὐτοὶ εἶναι ποὺ λέγονται μέσα στὴν ἱστορία: ἥρωες. Πέρουνε στὸν τάφο, μαζύ τους, καλὰ διπλωμένη καὶ ἀτσαλάκωτη τὴν παντιέρα τους. Τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀρετὴν τους.

Ὅπως οἱ γεροντοκόρες τὴν παρθενιά τους.

Ἀρσενικὸ

Ἀγαπᾷ τοὺς νικημένους Δὲν τοὺς συμπονᾷ τοὺς ἀγαπᾷ μὲ τὴ ζεστὴ καρδιά μου.

Ἔτσι αἰστανόμυαι ἄγρυπνη καὶ ἀλύγιστη τὴ χαρὰ τῆς ἀντριᾶς μου.

Οἱ γυναῖκες εἶναι φυσικὸς τους ν' ἀγαποῦν τοὺς νικητὰς. Οἱ ἀληθινὲς γυναῖκες μόνο αὐτοὺς ἀγαποῦν.

Κ' ἐγὼ τιμῶ τὴν ἀγάπην τῶν γυναικῶν καὶ τὴν τραγουδῶ μὲ ὕμνους.

Νύχτα

Εἴμαστε ντυμένοι τὴ νύχτῃ τὴν ἑναστῇ.

Δὲν εἶναι πιά ἄλλο παρὰ ἐὼν κ' ἡ Νύχτα.

Κ' οἱ δύο σας γεμάτες δόξα καὶ σιωπὴ.

Σκύβει ἡ Νύχτα πάνω στὸ πρόσωπό σου,

Καὶ τὸ πρόσωπό σου γεμίζει ἄστρα.

Ἔτσι νᾶπλώσεις τὸ λεπτὸ χέρι σου, θάλλάξει κοίτη τὸ ἀργυρὸ ποτάμι τοῦ Γαλαξία.

Παιδί, ξαίρεις τάχα πῶς γύρω ἀπὸ τὸ καθάρὸ σου μέτωπο γυρίζει μεγάλοπρεπα ἕνα στεφάνι ἀπὸ ἄστρα; Ἀπόψε θὰ φιλήσω μέσα σὲ μάτια σου ὅλα τᾶστρα.

Γαλήνη

Ἡ νύχτια γαλήνη ἔλυσε τίς περιστερίσιες φτεροῦγες, ἀκούμπησε στᾶμονδερό ἀκροθαλάσσι.

Πάνω σὲ βρεγμένα φύκια περπατᾷ μὲ γυνὰ τὰ λευκά του πόδια ὁ ἄγγελος τῆς Σιωπῆς.

Ἐχει μελαγχολικὰ μάτια, γεμάτα βράδι.

Καὶ σὰν ἔσμιξε ἡ νύχτια τὴ θάλασσα μὲ τὸν οὐρανόν, τὸ φλογερὸ ἄνθος τοῦ πυροφανοῦ ἀνθίσε μεσοπέλαγα τὰ πορφυρά του φύλλα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΥΡΙΒΗΛΗΣ

ΤΟ 47

Πόσο κουράστηκα! Κι' άκόμα άργεί πολύ νά βραδυάσει! Γιατί μάκρανε τόσο αυτή ή μέρα; γιατί είναι τόσο μονότονη; Θάβαι χωρίς άλλο ή ζέστη. Αυτό έδω μέσα, δέν είναι πιά θάλαμος έργοστασίου, αυτό κατάντησε τούρκικο χαμάμι!

Αύγουστος: Έξω νά σκάει ό τζιτζίκας κι' έδω νά κοχλάζουν τά νερά σάν τώ καζάνι τής μπουγάδας. "Αν μπορείς κάνε κι' άλλιώς. Κάνε πώς δέν τά βράξεις τ' άναθεματισμένα τά κουκούλια, νά ιδείς προκοπή. Ρίξτα σέ χλιαρό νερό νά σταθούν άσυγκίνητα σά χαλίκια τού γιγλοϋ. Κι' ύστερα σάν βράσουν πιά μέσ' τά καζανάκια και τά πάρουν τά κορίτσια, όμοιο τσαμπι με χρυσές ρόγες, και τά ρίξουν στή λεκάνη, πάλι ζεστό νερό θέλουν νά ξετυλιχτούν. Κι' ό ιδρώς στάζει άπ' τά σκυμμένα μέτωπα καυτός κι' αυτός, μέσ' τις λεκάνες· κι' ό ήλιος άπ' τά πλατείη παράθυρα χύνεται ποτάμι και σου πονεί τά φλογισμένα μάτια. Καϋμός! και νάμαστε σφαλιγμένες όλες έδω μέσα, εκείνες καθιστές στα μαγγάνια τους, κι' έγώ νά φέρνω βόλτες. Πάνω και κάτω, κάτω και πάνω, άπό τώ πρωί ως τώ βράδυ.

Δέν μπορώ νά πώ δέν είναι δά και βαρειά ή δουλειά μου. "Ανάμεσα στή διπλή σειρά τά μαγγάνια νά περπατώ, νά κανονίζω τή θερμοκρασία τού νερού μέσ' τις λεκάνες, νά μετρώ τά κουκούλια πού ξετυλίγονται... αυτό είναι όλο κι' όλο. Είναι τάχατες δουλειά, νά μετράς άπό τώ πρωί ως τώ βράδυ τά κουκούλια πού χορεύουν μέσα στο νερό; 1...2...3...4...5...6...7...8. Κι' ό νοϋς σου νά φεύγει, ν' άρμενίζει, πρίμα σέ ταξείδια άτελείωτα... Τι νά τού κάνω; Πώς νά τώ βαστάξω σκλάβο έδω μέσα, αυτό τώ άνοικονόμητο μυαλό, πού όλοένα σκορπίζεται και μου γλυστρά άνάμεσα άπ' τά δάχτυλα; Συφορά μου!

Θυμούμαι, σάν ήμουν μικρή, μου άγόρασε ή θεία μου ένα μπαλόνι. Ήταν πράσινο σάν κάμπος άνοιξιάντικος, είχε ζωγραφισμένο πάνω του τόν πύργο τού "Αϊφελ και ήταν δεμένο με κόκκινη κλωστή. Με τί χαρά και τί περηφάνεια τδβλεπα νά πηγαίνει ψηλά! Έάφνω—φρίκη!— τώ νήμα μου ξέφυγε άπ' τώ χέρι κι' είδα τώ

ώραίό μου πράσινο μπαλόνι νά ψηλώνει, νά ψηλώνει, νά χάνεται στον ούρανό. Και σάν μου ξαναγόρασαν άλλο για νά στεγνώσουν τά δάκρυά μου, έ! τότες πιά βαστούσα τώ νήμα γερά με τά δυό μου χέρια και άν έκαμνε τώ μπαλόνι πώς άνέβαινε λιγάκι παραπάνω... τού τραβούσα τήν κλωστή νά κατέβει, νά τώ νοιώθω σιμά μου, πλάι στο στήθος μου. Πού νά μου βρισκόταν και σήμερα μια τέτοια κλωστή!...

Θά σταθώ λιγάκι στο 12, στή μικρούλα τήν Εϋανθία με τις δυό κοτσίδες, νά παρκαλουνθήσω τί κάνει. Είναι δά και άρχαρία. Μέσα στή λεκάνη της τά κουκούλια χοροπηδούν τά δαιμονισμένα... Με γειά τους, με χαρά τους! Νάτα, σφιχταγκαλιάζονται, στριφογυρίζουν, άφήνονται, πάλι μπλέκονται, ξαναχωρίζουν ως πού ξεψυχισμένα πιά βουτούν και χάνονται μέσ' τώ νερό. Μπράβο τής μικρούλας, 1...2...3...4...5...6...7...8, πάντα 8. Ούτε ένα πιο λίγο, ούτε ένα πιο πολύ. Τι άστείο πού είναι! 5 γκυρούπ άπό 8 χορευτάς, πού κλωθογυρίζουν ακούραστα άπ' τήν αυγή ως τή νύχτα.

Πώς μπερδεύονται, πώς σέ ζαλίζουν τά μικρά δαιμόνια, πώς ξεγελούν και τώ πιο μαθημένο μάτι... Νά μετράς, νά μετράς, δέν κάνει νά νυστάξεις... άλλιώς πές, χάθηκες. Κι' ύστερα ή χρυσή κλωστή, βγαίνει μουσκεμένη μέσα άπ' τώ νερό, άνεβαίνει γοργά τινάζοντας τήν άχνη της σέ ύγρή σκόνη, «σταυρώνεται» κλώθεται γύρω στον έαυτό της και γυαλιστερή—γυαλιστερή περνά επάνω άπ' τώ κεφάλι τών κοριτσιών και πάει νά τυλιχτεί στα φτερά τής άνέμης, σέ πέντε πλατείες χρυσαφιές κορδέλες. Οι άνέμες γυρίζουν όλόχαρες με τόν ίδιο γοργό ρυθμό και τώ μονότονο τραγοϋδι τους γεμίζει τώ θάλαμο. Πού και πού κάποια σταματά νά πάρει άνάσα... μια κλωστή έσπασε... επιδέξια τά μουσκεμένα δάκτυλα δένουν τή σπασμένη άκρη κι' ή άνέμη ακούραστη ξαναπιάνει τώ τραγοϋδι της.

Ό μεγάλος έχθρός είναι ή νύστα... Κι' έγώ πώς τά φοβούμαι τά βαρειά αυτά άπομεσήμερα με τώ άποκάμωμά τους! "Ερχεται ώρα πού όλα μπερδεύουν μπρός τά μάτια και τώ κεφάλι γίνετα μια τεράστια άνέμη πού γυρίζει—γυρίζει τρελλά μέσ' τώ θολό άδειο διάστημα.

Ό μεγάλος έχθρός είναι ή νύστα... Κι' έγώ πώς τά φοβούμαι τά βαρειά αυτά άπομεσήμερα με τώ άποκάμωμά τους! "Ερχεται ώρα πού όλα μπερδεύουν μπρός τά μάτια και τώ κεφάλι γίνετα μια τεράστια άνέμη πού γυρίζει—γυρίζει τρελλά μέσ' τώ θολό άδειο διάστημα.

Καλά πού είναι και ή Ζωή. "Εκείνη δέν κουράζεται ποτέ, δέν ξεχνιέται, δέ ρεμβάζει σάν κι' έμένα. Ή Ζωή είναι άπό ξύλο. Μονάχα πότε και πότε μαλώνει. Τίποτε δέν ξεφεύγει άπ' τώ μάτι της. "Ω! στή φωνή! Με ποιάν τάβαλε τώρα;

—Τι χάλια είν' αυτά; στο ένα μάτι πέντε κουκούλια, στο άλλο δέκα... συμάζεψε τά μυαλά σου κορίτσι μου Σί δέν έχεις σκοπό για δουλειά...

Σέ ποιάν τά λέει άρα γε; "Α! στο 47, στήν "Αννα, εκείνη τή μελαχροινή με τώ γλυκό θλιμμένο πρόσωπο. "Αλήθεια, κάτι έπαθε αυτό τώ κορίτσι. Ήταν άλλοτε ή καλύτερη εργάτισα, πάντα πρώτη στή δουλειά, πεταχτή, με τώ χαμόγελο στο στόμα. Τώ έργοστάσιο άντηχούσε πρωί—βράδυ άπ' τή δροσερή της σάν παιδιατική φωνή.

»Στείλε προξενήτες στή μάνα μου

και προξενιάδες στο μάθρημα μου...

Τώρα τελευταία δέν κάνει τίποτε μετάξι λίγο όλο χονδράδες, δουλειά τιποτένια. Είναι διαρκώς άφηρημένη, χαμένη σ' άλλους κόσμους. Μά τώ μετάξι δέ σηκώνει ρεμβασιμούς και τέτοια άστεία. Θέλει τώ νοϋ στον τόπο και μάτια δεκατέσσερα. Θά πάγω κι' έγώ νά τής κάνω τήν παρατήρηση. Τήν συμπαθώ πολύ, μά τί νά γίνη; χρειάζεται άυστηρότης έδω μέσα. "Αλλιώς...

—Έέρεις, "Αννα, τώ μετάξι σου τώρα τελευταία έπese πολύ. Δέν προσέχεις καθόλου και...

Σήκωσε τά μάτια της, κάτι μεγάλα μαύρα μάτια, γεμάτα άγωνία, με κοίταξε άμυλητη και τά ξανακατέβασε στο νερό. Τά δάχτυλά της πάνε κι' έρχονται βαρειά σά μολυβένια. Τι νά τού συμβαίνει αυτού τού κοριτσιού;

Έξακολουθώ τόν περίπατό μου. Πηγαίνω ως τήν πόρτα, στέκομαι και τήν κοιτάζω. Τι προφίλ! Τι ευγένεια πού τήν έχουν οι γραμμές άπό τά μαύρα μαλλιά πού κατεβαίνουν κυματιστά στον αυχένα έως τώ λεπτό πηγούνι πού σχεδόν άκουμπά στο στήθος. "Ολων τών ξένων τά μάτια, πού μπαίνουν στο έργοστάσιο, άφου πλανηθούν σ' όλα τά μαγγάνια, θά σταματήσουν με θαυμασμό στο 47. "Ωραίο κορίτσι, αλήθεια! Και συλλογίζομαι—δέν μου κοστίζει δά και τίποτε, τί άλλο κάνω όλη μέρα;—συλλογίζομαι, άν ήμουν ζωγράφος, με πόση ήδονή θά τή ζωγρά-

φιζα στο πανί τή μελαχροινή αυτή κοπέλα. «Κεφαλή κόρης, θάβαζα, κι' άπό κάτω «Μελαγχολία». "Οχι, είναι πολύ ρομαντικό, κι' έπειτα δέν είναι εκείνο πού ταιριάζει. "Οχι! τώ κεφάλι αυτό, τώ γερμένο λιγάκι δεξιά με τά χαμηλωμένα βρειά βλέφαρα κάτω άπ' τώ σφιγμένο τόξο τών φρυδιών κι' αυτό τώ στόμα, με τά λεπτά χλωμιασμένα χείλη, ώ! αυτό τώ στόμα πού στάζει φαρμάκι, όχι δέν είναι κούφια μελαγχολία! Αυτό τώ στόμα σά νά ήπise ότι πιύ πικρό ύπάρχει στον κόσμο, και δέν έχει ούτε καν τή δύναμη νά πη «Παρελθέτω άπ' έμού τώ ποτήριον τούτο...

Τί βοή πάλι τούτη ή σημερινή! Γιατί βουίζουν τόσο πολύ τά καζανάκια; Και τά κορίτσια κουβεντιάζουν τόσο δυνατά! "Απ' τώ παράθυρο τής στέγης μπαίνει λοξά μια πλατειά λουρίδα ήλιος. Βάφει χρυσό τώ σγουρό κεφάλι τής "Ασήμως και κεντά με φανταχτερά πλουμίδια τήν τριμμένη της μπλούζα. Παίζει όλόκληρη τή φωτεινή του γκάμα πάνω στις σταυρωτές κλωστές και λαμπικάρει διαμαντένιο τώ θολό νερό τής λεκάνης, όπου πετράδια άτίμητα, σέρνουν τώ χορό τους τά κουκούλια. Νάβαι άρά γε σωστά; Μπά! άδύνατο νά τά μετρήσω... είμαι τόσο ζαλισμένη! Πρέπει νά καθήσω λιγάκι νά ξεκουραστώ, άλλιώς δέ φελώ σέ τίποτε.

... Κάτι με σέρνει πάλι πρós τώ μυστήριο τού 47. Τά χέρια της πιά μόλις κρατιούνται. Θαρρώ πώς βλέπω δάκρυα στα μάτια της. "Οχι, είναι ό ιδρώτας πού στάζει άπ' τώ μέτωπο και στέκεται στήν κόχη τού ματιού. Για νά φανώ πώς κάτι κίνω βουτώ τώ δάχτυλό μου στή λεκάνη της. Τινάζομαι σύγκορμη.

—Αυτό ζεματάει! ξεφωνίζω. "Αφησες τόν άτμό ορθάνοιχτο...

—Δέν τώ πρόσεξα, μουρμουρίζω, χωρίς νά σηκώσει τά μάτια.

Δέν τώ πρόσεξε, λέει, δέν τώ πρόσεξε! Αυτό τώ νερό. Μά αυτό άνέβηκε στους 80°. Νά ζεματίσαι και νά μήν τώ καταλαβαίνεις! "Εξ άλλου πάει και τώ μετάξι είναι για πέταμα. "Οχι αυτό δέν μπορεί νά εξακολουθήσει. Δέν μπορεί ό καθείς νά κάνει τού κεφαλιού του έδω μέσα. Θά ρωτήσω τή Ζωή. "Εκείνη θά ξέρει είναι

τὸ ἀρχεῖο τοῦ ἐργοστασίου. Ἐκεῖνη ξέρεי τὰ παρόντα, καὶ τὰ μέλλοντα ἀκόμη τὰ ὁφθαλμίζονται.

— Δὲ μοῦ λές, Ζωή τί συμβαίνει μ' αὐτὸ τὸ κορίτσι; Τώρα πάλι ἡ λεκάνη τῆς ἔβραζε νὰ ξεπουπουλίσῃς κότα. Δὲν τὸνοῖωσες, λέει, ἀκούς ἐκεῖ; δὲν τὸνοῖωσες πὼς ζεματιζότανε.

— Ὅποιος τῆς πῆρε τὰ μυαλά, νὰ πάρει κι' ἐκείνη νὰ γλυτώσουμε κι' ἐμεῖς...

— Ὡστε, ἔτσι λές; τὸ καλύτερο θάναι νὰ τὴν πάρει, βέβαια... μὴ πὺ δὲν τῆς ἄφησε μυαλό, καμῶνμαι ἐγώ, τάχα πὼς ξέρω γιὰ τοῖονα πρόκειται. Ὡμορφο κορίτσι...

— Δὲ βαριέστε, κυρά, πὺ θὰ τὴν πάρει! Εἶναι ἄνθρωπος αὐτὸς νὰ πάρει μιὰ ξυπόλυτη γιὰ τὰ μαῦρα τῆς μάτια... Χάθηκαν οἱ κοπέλλες στὸν κόσμον; Ἐξάλλου καὶ νὰ τρελλαίνεται ἐκεῖνος, πὺ τὸν ἀφήνουν οἱ δικοὶ του; Ἀκουσα κιόλας πὼς ἤρτε ἡ μετάθεση τοῦ μπαμπᾶ του καὶ τὸ πιστεύω. Χτὲς εἶδα μπουγάδα στὸ σπῆτι τους· ἐτοιμάζονται. Τῷμαθε κι' ἡ ἴδια τὸ μαντάτο, καθὼς φαίνεται. Δὲν τὴ βλέπετε πὼς κατάντησε ἀπὸ τὸν καῦμό· σούρωσε... Δὲν ἔχει προκοπή! Ἀδικα κάθεται στὴν ἀνέμη... τὸ μετὰξὶ θέλει τάξη κι' ἄνθρωπο νὰ τὸ κοιτάξῃ...

Γιὰ νὰ σοῦ πῶ, ἐσὺ Ἀσῆμω, θὰ πάψῃς τίς κουβέντες μὲ τὴν πλαϊνὴ σου, γιὰ θὰ σὰς χωρίσω ἐγώ;

Κι' ἡ Ζωὴ ἀρπάζει καὶ σπᾶνει μιὰ χοντράδα πὺ γλυστρώντας μέσα ἀπὸ τὸ φιλό μάτι πῆγαινε νὰ τυλιχτεῖ στὴν ἀνέμη.

Ἡ μικρὴ κατακόκκινη δένει τὴν σπασμένη ἄκρη, ἐνῶ ἡ Ζωὴ ξαναπιάνει τὸν περίπατό τῆς.

Ποῖος νᾶναι αὐτός; οὔτε πρόφτασα, οὔτε θέλω νὰ τὴν ρωτήσω. Ἡρτε, λέει, ἡ μετάθεση τοῦ μπαμπᾶ του... Ποῖος νᾶναι; Ἀ! κάτι θυμοῦμαι... πὼς!... ἐκεῖνο τὸ ζευγάρι, στὸ νησάκι.

...

Ἦταν ἓνα γιορτερό πρωινό, ἀνοιξιὰτικο βέβαια, γιὰτὶ θυμοῦμαι πολὺ καλὰ πὼς οἱ κυδωνιὲς ἦταν ἀνθισμένες.

— Ἀνεβαίνουμε μὲ τὴ βάρκα τὸ ποτάμι ὡς τὸ γεφύρι;

— Πὼς! θάναι μαγεία...

Ὁ σύντροφός μου τραβᾷ κουπὶ κι' ἐγὼ στὸ τιμόνι. Ἐνα χαρωπὸ δροσερὸ φῶς χυμένο στὰ νερά, στὶς πράσινες φουντωτὲς ἀκροποταμιές. Οἱ

ἱτιὲς χαϊδεύουν τὰ μαλλιά; τὸ ἀεράκι χαϊδεύει τὴν ψυχὴ μας. Στενόμακρες μπλὲ πεταλοῦδες μὲ γυαλιστερὰ φτερά λούζονται στὸ φῶς.

— Εἶναι τόσο φουσκωμένα τὰ νερά ἀπὸ τὸν μπάτη πὺ μποροῦμε νὰ προχωρήσουμε ὡς τὸ νησάκι.

— Ἀλήθεια, μονάχα ἔχε τὸ νοῦ σου στὸ τιμόνι. μὴν κολλήσουμε πουθενά.

Νάτο καὶ τὸ νησάκι, μιὰ τούφα ἀνθισμένες κυδωνιές.

— Δὲ σοῦ φαίνεται σὰν τὸν Παράδεισον πὺ μᾶς μαθαίνανε στὸ σχολεῖο σὰν ἤμασταν μικροί; Μποροῦσε νᾶχει πιότερη γαλήνη, πὺ γλυκειὰ ὠμορφιά;

— Θέλεις νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὸν Παράδεισον, ἔστω καὶ περαστικοί; ρωτᾷ ὁ σύντροφός μου καὶ λάμπει πρὸς τὸ νησί.

Ξαφνικὰ τὸ μάτι μου παίρνει ἓνα ζευγάρι ἀνάμεσα στ' ἀνθισμένα κλαδιά.

— Νὰ κ' ἓνα εἰδύλλιο, ἐκεῖ κάτω ἀπ' τὴ μεγάλη κυδωνιά. Ἄς μὴν τοὺς χαλάσουμε τὴν μακαριότητα.

Τραβῶ τὸ τιμόνι ἀριστερά. Γυρίζουμε τὴ ράχη πρὸς τὸ νησί.

— Τοὺς γνώρισες;

— Ὁχι, δὲν διακρίνω καλὰ, ξέρεις.

— Ἦταν τὸ 47 μ' ἓνα νεαρό, τὸ γυιὸ τοῦ ἐφόρου.

— Ὡραῖο ζευγάρι!

— Δὲ μοῦ ἀρέσει διόλου τὸ εἰδύλλιο αὐτό, λέει ὁ σύντροφός μου.

— Μπᾶ! καὶ γιὰτί;

— Ἡ Ἄννα εἶναι ἀπλό, ἄβγαλτο κορίτσι, πάμπτωχο κι' ὁ νέος αὐτός... Τί νὰ σοῦ πῶ; δὲν μοῦ ἐμπνέει καμμιὰ ἐμπιστοσύνη. Τὸν γνωρίζω πολὺ καλὰ. Ἐπειτα αὐτὴ ἡ ἐρημιὰ γύρω...

— Ἐρημιὰ, φυσικά. Καὶ πὺ ἤθελες νὰ πᾶνε νὰ τὰ ποῦν; Στὴν πλατεῖα τοῦ Δημαρχείου;

— Ὁχι ἀκριβῶς, μά...

— Τέλος πάντων, ὅταν περπατεῖ κανεὶς πρὸς τὰ πενήντα, ἀρχίζει νὰ στραβοκοιτάξῃ τοὺς Μαρτίους καὶ νὰ γυρεύει λογικὴ καὶ φρόνηση ἀπὸ τίς Τιτίκες.

— Ἐχεις λάθος. Οἱ Τιτίκες τώρα δουλεύουν στὰ ἐργοστάσια καὶ οἱ Μάρτιοι, πὺ ἤξερες, ζοῦν μονάχα στὴ φαντασία μερικῶν ἀδιόρθωτα ρω-

μαντικῶν κυριῶν. Σὲ βεβαιῶ, πὼς γιὰ τὸ νεαρό αὐτὸν ὁ ἔρωας δὲν εἶναι διόλου «ὁ ἀσπασμός τῶν ἀγγέλων πρὸς τὰ ἄστρα».

Κατεβήκαμε τὸ ποτάμι ἀμίλητοι. Ἀρχισε νὰ συννεριάζει. Μοῦ φάνηκε πὼς ἔσβυσαν τὰ νερά.

...

Φτωχὰ κοπέλλα. Πὼς τὰ θυμοῦμαι σήμερα τὰ πικρὰ λόγια τοῦ συντρόφου μου.

Κατάλαβα!... πάλι τὸ μπαλόνι μοῦ ξέφυγε ἀπ' τὰ χέρια, πάλι μοῦ πῆδηξε στὰ σύννεφα.

Πρέπει νὰ προσγειωθοῦμε... ἂν ἀρχίσω καὶ μετρῶ τὰ χτυποκάρδια τῆς καθεμιᾶς ἐδῶ μέσα ἀντὶ νὰ μετρῶ τὰ κουκούλια τῆς... χαρὰ στὸ μετὰξὶ πὺ θὰ βγάλουμε. Ἐπὶ τέλους δὲν πρέπει νὰ ξεχνῶ καὶ τὸ καθήκον μου...

Νάτα μας πάλι! ἡ θέση τοῦ 47 ἄδεια.

— Ποῦ εἶναι ἡ Ἄννα; ρωτῶ τὴν πλαγιὴ τῆς.

— Δὲν ἔνοιαθε καλὰ, θαρρῶ, καὶ βγήκε λιγάκι.

Ὡρισμένως αὐτὸ τὸ 47 μ' ἀνησυχεῖ. Θὰ βγῶ κι' ἐγὼ λιγάκι νὰ πάρω ἀέρα.

Δυὸ βήματα καὶ βρίσκομαι στὴν ἀκροποταμιὰ. Οἱ καλαμιὲς στέκονται ἀκίνητες! Τὰ νοῦφαρα ἔχουν ἀπλωμένες τίς ὀλόλευκες παλάμες τους νὰ μαζέψουν τὸν ἥλιο πρὶν βασιλέψῃ. Ποῦ νᾶναι ἡ Ἄννα; Νάτηνα! ἀνάμεσα στὰ χόρτα, σκυμμένη βλέπει τὸ ποτάμι. Τὰ χέρια τῆς εἶναι βούτημένα στὸ νερό.

— Μὰ τί κάνεις αὐτοῦ; Πρόσεχε! θὰ γλυστήσεις. Τὸ ποτάμι ἐδῶ εἶναι πολὺ βαθύ.

Τινάζεται ὀλόκληρη· τὸ πρόσωπό τῆς κατακόκκινο σὰν νὰ τὴν ἔπιασε πάνω σὲ μιὰ κακὴ πράξη.

— Ἄν ἤθελες νὰ πιεῖς, ἔχει μέσα νερό...

Μὲ κόπο σηκώνεται, περνᾷ τὰ βρεμμένα τῆς χέρια στὸ μέτωπο καὶ στὰ μάγουλά τῆς. Παίρνει βαρεῖα κι' ἀμίλητη τὸ δρόμο τῆς δουλειᾶς. Ποῦ εἶναι τὸ λιγερὸ τῆς τὸ περπάτημα; Ποῦ εἶναι ὁ θρίαμβος τῆς κοριτσιίστικης κορμοστασίας τῆς;

Ἡ καρδιά μου σφίγγεται. Αὐτὴ ἡ κοπέλλα εἶναι ἓνα κουρέλι... ἓνα κουρέλι!

...

Μὲ τὴν αὐγινὴ σφυρίχτρα μαζευόμαστε ὅλες μέσ' στὸ ἐργοστάσιο.

Ὁ θάλαμος κατακάθαρος φεγγοβολᾷ. Ὁ ἥλιος πρῶτος καὶ καλύτερος μπαίνει νὰ δώσει τὸ «πά-

ρὼν» κι' οἱ λεῦκες μέσ' ἀπ' τὰ παράθυρα μᾶς κοινοῦν φιλικὰ τὴν κορφή τους.

Ἡ συναυλία ἀρχίζει. Ἡ γκράν-κάσα τῶν καζανιῶν βάζει τὰ δυνατὰ τῆς νὰ σκεπάσῃ τὰ βιολιά πὺ κουρντίζει ὁ ἀτμός στὶς λεκάνες καὶ θὰ τὸ κατάφερνε ἴσως ἂν δὲν ἦταν ἡ πλουτρία χορῶδια τῶν κοριτσιῶν.

Καλημερίζονται γελαστές, λέει ἡ μιὰ τῆς ἄλλης ὅσα δὲν πρόφτασε ν' ἀποτελειώσῃ χτὲς, σιάζονται στὸ σκαμνὶ τους...

Ἡ Ἀσῆμω, ὁ τζιτζικας, ἀρχίζει κιόλας τὸ τραγοῦδι τῆς:

«Πρόσεξε μὴ σὲ γελάσει

Καμμιὰ ὠμορφη μικρὴ,

Μπάριμπα - Γιάννη θερμαστή...

Ἀλήθεια, τί ὁμορφη πὺ εἶναι ἡ ζωὴ! Καὶ τί ὠραία τέχνη νὰ τραβᾷ μετὰξὶ καὶ νὰ βλέπεις τὴν ἀνέμη σου ὦρα μὲ τὴν ὦρα νὰ σκεπάζεται μὲ χρυσάφι. Τὸ τραγοῦδάκι τῆς Ἀσῆμω ἔχει μεγάλη ἐπιτυχία: ὁ Γιάννης ὁ θερμαστής, πλούμενος καὶ πρωῒνός, γελᾷ μὲ ὄλο του τὸ στόμα πὺ δὲν ἔχει οὔτε ἓνα δόντι.

— Γιάννη, βάλε μπρός!

Μιὰ στροφὴ στὴ μηχανὴ κι' οἱ ἀνέμες, διπλὴ ἀντικρουστὴ σειρὰ, ξεκινοῦν χαρούμενες ὅλες μαζί. Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω ταιριάζω τὸ βῆμα μου ἐπάνω στὸ γοργό τους ρυθμό.

Ἡ Ζωὴ ἀρχισε κιόλας τὰ καθήκοντά τῆς. Τὴν ἀκούω. Μαλώνει τὴν χοντρή τὴν Καλλιόπη πὺ ἀργοπόρησε καὶ τρέχει βιαστικὴ νὰ καθῇ στὸν τόπο τῆς. Ἡ ματιὰ τῆς Ζωῆς τὴν κεραυνώνει.

Ἐνα κενὸ ἐκεῖ κάτω. Τὸ 47 λείπει εἶναι φυσικό. Μήπως εἶχε χάλι γιὰ δουλειὰ αὐτὸ τὸ κορίτσι;

— Ποῦ εἶναι ἡ Ἄννα; Δὲ θάρτει σήμερα; ρωτῶ τὸ 48 ποῦνε ξαδέλφη καὶ συγγατοικὴ τῆς.

— Δὲ ξέρω. Ἐγὼ ἀργήσα λιγάκι νὰ βγῶ ἀπὸ τὸ σπῆτι τὸ πρωῒ. Θαρροῦσα πὼς ἐκεῖνη ξεκίνησε πρὶν ἀπὸ μένα. Ἀκουσα τὴν πόρτα πὺ ἀνοιξε... Φκίνεται δὲ θάνοῖωσες τὸν ἑαυτό τῆς καλὰ καὶ γύρισε πίσω.

— Καλὰ ἔκανε. Πρέπει νὰ ξεκουραστεῖ...

Σήμερα ὁ μπάτης ἔπιασε πολὺ νωρίς. Ἡ δουλειὰ μας γίνεται εὐκόλη κι' ἀκούραστη ὅταν μᾶς παραστέκει ὁ μπάτης. Ἀνοίγει ἡ καρδιά σὰν τὸν

νοιώθουμε νάρχεται κι' η θάλασσα ανατριχιάζει από ήδονή στο άγγιγμά του.

Τι γλήγορα πού έφτασε τὸ μεσημέρι σήμερα. Ούτε τὸ κατάλαβα. Ούτε κουράστηκα, ούτε ξεχάστηκα σὲ κούφους ρεμβασμούς. Μπράβο μου!

Πεῖνα πού τὴν ἔχουν ὅλες! Ένα κομμάτι σπιτικό ψωμί τυλιγμένο σὲ μιὰ πετσέτα, δυὸ-τρεις ἑλῆές, ἕνα κυδῶνι, καμπόσα σῦκα καὶ οἱ πλουσιώτερες λίγο τυρί. Τρέχουν νὰ τὰ φᾶνε στὸ ἐστιατόριό τους, τὴ μεγάλη λεύκα τοῦ ποταμοῦ. Ἡ Ἀγγελικὴ πού ἀρρώστησε καὶ δὲν ἔρχεται πιὰ, δὲν κλαίει τὰ μεροδούλια, κλαίει τὴ λεύκα καὶ τὴ συντροφιά καὶ τὰ γέλια πού ἔχασε.

Μὰ τί ἔπαθαν τὰ κορίτσια καὶ τσιρίζουν ἔτσι; Τρελλάθηκαν; Σίγουρα τρελλάθηκαν! Θεέ μου! τί τρέχει;

Ξεφωνητά, κλάματα... ἡ Ἄννα! ἡ Ἄννα! Γιάννη τρέχα!

Λύνονται τὰ γόνατά μου ἀπ' τὴν τρομάρα.

Ὁ Γιάννης μὲ χίλια βάσανα τὴν τράβηξε ἀπ' τὸ νερό. Τὴν ξάπλωσαν ἀνάσκελα ἀνάμεσα στὶς ἀπλωμένες πετσέτες καὶ τὰ ψωμιά. Τὰ λυτὰ μαλλιά της, μπερδεμένα μὲ πράσινα χόρτα τῆς κρύβουν τὸ πρόσωπο. Μιὰ κόκκινη λιμνίτσα γίνεταί γύρω της ἀπ' τὸ ξεβαμμένο κόκκινό της φόρεμα.

Καμμιά φωνὴ δὲ βγαίνει. Ἡ φρίκη τὶς πάγωσε ὅλες. Μονάχα τὰ μάτια στυλωμένα ἐπάνω της τρέχουν κατακυλιστά.

— Έτσι πού τὴν κατέβαζε τὸ ρέμα σκάλωσε στὴ λεύκα τὴν ξερριζωμένη ποῦναί πεσμένη στὸ νερό ἀπ' τὸ χειμῶνα. Ἀλλιῶς θὰ τὴν ἔβγαζε στὴ θάλασσα.

Δυστυχισμένη! αὐτὸ μελετοῦσες χτὲς τὸ βράδυ σκυμμένη στὸ νερό; Τὸ ρωτοῦσες πῶς θὰ σὲ δεχτεῖ. Κι' αὐτό, βλέπεις, δὲ σὲ βάσταξε πολὺ. Σὲ πῆρε λιγάκι στὴν ἀγκαλιά του κι' ὕστερα σ' ἄφησε κρεμασμένη στὰ κλαδιά καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του.

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα, σὰν τὴν ξεπροβοδίσουμε ὅλες μὲ τὰ μάτια φλογισμένα καὶ ξαναγυρίσαμε στὴ δουλειὰ ἡ Ζωὴ μὲ πῆρε κατὰ μέρος καὶ μὲ ρώτησε σιγανά.

— Ποιὰν νὰ βάλω τώρα στὸ 47;

Νέα Κίος 1933

ΥΠΑΤΙΑ Χ. ΔΕΛΗ

Γυναῖκα

Γυναῖκα, ἐσύ, ἄχ ὅπως κι' ἂν σὲ εἰπῶ,
κι' ὅπως; ἐσὲ ἡ ψυχὴ μου κι' ἂν σὲ φέρῃ,
Γυναῖκα, καὶ πάντα χαρωπὸ
καὶ μέσα στὸν πειδὸ θλιβερό μας τὸ σκοπό.
Γυναῖκα, ἐσύ, ἀλαφροχαῖδό μου ἀγέρι...

Γυναῖκα, ἐσύ, ἡ μάνα ἡ ἀδερφή,
ἡ καὶ γυναῖκα μόνο ἀγαπημένη.
Γυναῖκα τραγουδιοῦ νύκτιον στοροῦ ἡ,
μέσ' στὸ σκοτάδι λαμπερὴ μορφή
καὶ σκέψη ἀπὸ χαρὰ περιλουσμένη.

Γυναῖκα, ἐσύ, πρᾶγμα πρωταρχικό,
Γυναῖκα, ἐσύ, ζωὴ, καὶ χαλασμός μας,
Γυναῖκα, φάσμα, κι' ὄραμα γλυκό,
Γυναῖκα, μάτι, χέρι, στόμα στοργικό,
Γυναῖκα, ὁ πρῶτος κι' ὁ στερνὸς ὁ λογισμός μας.

Δεκέμβριος 1936.

Γ. ΑΝΝΙΝΟΣ

Χειμῶνας

Δίπλα στὸ τζάκι ζεστασιὰ γλυκειὰ στὴν κάμαρά μου
Μέσ' στὴν ψυχὴν ἀνάπαυση κι' ἀσάλευτη γαλήνη
ἀκολουθῶ πωχελικά κάποια παλιὰ ὄνειρά μου
καὶ νοιώθω κάθε τι σκληρὸ μέσα μου ν' ἀπαλύνε.

Έξω βαρειά ἡ χειμωνιά κι' ἀνάλγητη ἡ πεῖνα
πόσες ψυχὲς θὰ λαχταροῦν νὰ ρθῇ νὰ τοὺς διαλύσῃ
κάθε βράδυ τρισκόταδο μιὰ δολομπερὴ ἀχτίνα
Μιὰ μόνη ἐλπίδα τὴν καρδιά νὰ ρθῇ νὰ τοὺς φωτίσῃ.

Μέσα γλυκειὰ μιὰ θαλπωρὴ... Κι' ὅμως στὸν κόσμο πόσοι!
Τὴν ὥρα τοῦτη ναυαγοὶ θ' ἀποζητοῦν λιμάνι...
Μὲ τὴν ματιὰ πού τὴ ζοφερὴ νυχτιά θάξῃ θαμπώσει
θὰ λαχταροῦν κάποια χαρὰ νὰ ρθῇ νὰ τοὺς θερμάνῃ...

Κι' ὁ Θεέ μου, πόσοι ναυτικοὶ πού μὲ λευκὰ βαπόρια
ξεκίνησαν ἕνα πρωτὶ γιὰ κάποιους ξένους τόπους...
θ' ἀγαπολοῦν νοσταλγικά μικρὰ θαλασσοχώρια
καὶ τοὺς ἀγαπημένους τῶν καὶ μακρινούς ἀνθρώπους...

Καὶ πόσοι ἀσπρόμαλλοι γονιοὶ κεῖ κάτω σ' ἀκρογιάλι
τὴν ὥρα αὐτὴ τῆς τρικυμῆς μὲ τὴν καρδιά σφιγμένη
προσμένουνε τὸ ποθητὸ καρᾶνι νὰ προβάλλῃ,
μ' ὅτι πολῦτιμο γι' αὐτοὺς στὸν κόσμο ἀπομένει...

Δίπλα στὸ τζάκι... χαρωπὲς οἱ φλόγες παιγνιδίζουν
Καὶ γύρω μου ἀσάλευτη γαλήνη κι' ἡρεμία...
Τὰ χεῖλιά μου μιὰ προσεσχὴ δειλὴ ἄς ψιθυρίζουν
γιὰ τὶς ψυχὲς πού πολεμοῦν μὲ ἄγρια τρικυμιά...

Θεσσαλονίκη

MONA AIZA

ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟ ΛΕΙΨΑΝΟ ΤΟΥ ΧΑΤΖΗ ΛΕΒΑΝΤΗ

Ἡ ΠΙ ΝΑΧΕ τρέξει τάχα μέσα στ' ἀλετρουβιὸ τοῦ Ἀστρουλῆ, Χριστοῦγεννα, μέρα χροιάρα κι' ἦσαν οἱ πόρτες τοῦ διάπλατες κι' ὁ κόσμος μπαίνόβγαίνει ὅπως τότες στὶς μεγάλες φούριες τοῦ λαδιοῦ πού πέρναγε ὅλο τὸ χωριὸ νὰ δώσῃ ἕνα χεράκι στὴ μάκαινα, νὰ σφιχτοῦνε πιὸ γοήγορα οἱ ἑλῆές, νάβγῃ τὰγκουρόλαδο καὶ νὰ τοὺς φιλέψῃ τηγανίτες ὁ νοικοκύρης: Κι' ὅμως σήμερα δὲν πρόκειται γιὰ δουλειά. Οἱ μηχανᾶς στέκουν ἀκίνητες κι' ἡ ἀλετρουβόπτρα δὲ γυρίζει. Τάλλογο εἶναι δεμένο στὴ γωνιά του καὶ ρουκανίζει μακάρια τάχερα καὶ τὴν ταγὴ του. Κι' ὅμως ὁ κόσμος μελισσολογᾷ ὅσω ἀπὸ τὶς πόρτες, καὶ τὰ κοπέλλια, σκαρφαλωμένα στὰ ὀλοχάσκατα παραθύρια τσακώνονται ποῖο νὰ πρωτοκοιτάξῃ μέσα. Οἱ γυναῖκες καθὼς γυρίζουν ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ κοντοστέκονται ξαφνιασμένες κι' ἀναρωτιοῦνται:

— Ὁ Χατζὴ Λεβαντῆς μᾶς ἤφηκε χρόνους ὀψὲς ἀργάς. Ὁ Ἀστρουλῆς, ὁ ἀλετρουβιάρης, τὸν ἤβρηκε ποθαμένο τὴν ταχυνὴ πού πῆγε νὰ ταῖσῃ τὴ φοράδα ντου.

— Μὴ μοῦ τὸ λὲς γειτόνισσα! Κι' ἤβρηκε τὴν ἡμέρα ὁ εὐλοημένος; Καὶ πού τὸν ἔχουνε;

— Στὴ μέση τὰλετρουβιοῦ, πάνω στὶς κοπρὲς, ἐκεῖα ποῦτονε ἔσπλωμένος καὶ κοιμοῦντανε. Έδὰ τότε σαβανώνει ἡ κερά Μαθουλιὰ ἡ μαμή.

— Ὁ Θιὸς νὰ τοῖ δώσῃ καλὴ ψυχὴ πού τοῦ σίμωσσε τοῦ φτωχοῦ, τοῦ ψειριάρη, νὰ μὴν πάῃ ἀσάβαντος στὴ μαύρη γῆ.

Κι' ὅλο καὶ μπούκανε ἡ πόρτα κι' οἱ γυναῖκες μπαίνονοβγαίνον ἀνόντας τὸ σταυρό τους. Σὲ λίγο ὅλο τὸ χωριὸ τῶχε μάθει. Καὶ στὶς πιὸ ἀτόμακες συνοικίες πού δὲν εἶχε πάει ἀκόμα τὸ μαντάτο μὲ τὸ στόμα τὸ διαλάλησε ἡ νεκρώσιμη καμπάνα πού, μετὰ τὴν ἀπόλυση τῆς ἐκκλησίας, χτύπησε, τρεῖς τρεῖς, ὁ Στρα. ἀπόλυση τῆς ἐκκλησίας, χτύπησε, τρεῖς τρεῖς, ὁ Στρα. τῆς ὁ καντηλανάφτης. Τῶχαν μάθει ἐκεῖ κατὰ τὴ «λειτουργία» τὸ νέο, ἀπὸ τὸ μοναχογιὸ τοῦ Ἀστρουλῆ ποῦρθε νὰ πῇ τὸν «Ἀπόστολο» ἐμνημόνευσε μάλιστα κι' ὁ παπᾶς στὰ Ἅγια:

— Καὶ ὑπὲρ τοῦ κεκοιμημένου δούλου τοῦ Θεοῦ Λεβαντίνου, νεκρώσιμη καμπάνα ὅμως δὲν ἦταν συχωρεμένο νάνακατευθῇ μὲ τὰ χαρμόσυνα Ὁσαννά τῆς Χριστοῦγεννιάτικης λειτουργίας καὶ μὲ τὰ τερετίσματα τῶν ψαλτάδων. Ἐβρεπε νάπολύσῃ πρῶτα ἡ λειτουργία κι' ὕστερα νὰ χτυπήσῃ.

— Ντίν - ντίν - ντίν—Ντίν - ντίν - ντίν!!

Κι' ὁ Στρατῆς ἐσυνώδευε τοὺς πένθιμους ἤχους μὲ τὸν κυνικὸ του μονόλογο.

— Ἐξεκουράστηκες κι' ἐσύ μπλιό, κακομοίρη Χατζῆ. Ἐγλύτωσες ἀπὸ τὰ θεριά τοὺς ἀνθρώπους πού σ' ἔχανε βρεμένο ἀπλέρωτο κι' ἀλευτέρωτο φαμέγιο

νὰ τόσε δουλέβγης μέρα καὶ νύχτα... Γιὰ νὰ σ' ἔχουνε κακομοίρη μου τοῦ μπάτσου καὶ τοῦ κλώτσου... Δὲν εἶχες καὶ σὺ δυστυχισμένη στὸν ἥλιο μοῖρα!! Μὰ ἔγνοια σου κι' ἐδὰ δὰ ξεκουραστοῦνε γιὰ καλὰ οἱ ὅμοι σου ἀπὸ τὸ νεροκουβάλημα... Ἀνὲ τῆς ἀφήσουνε δηλαδὴς τὰ σκουλίκια... Χμ!! Ντὰ κοντὸ δὲ σὲ τρώγανε κι' ἀπὸ ζωντανό!

— Ντάν - ντάν - ντάν—Ντάν - ντάν - ντάν.

Καὶ κοντὸ νὰ σοῦ σφαλίξανε σκιᾶς τὰ μάθια σου μακαρίτη! Νὰ μὴν ἀπομείνουνε γυλλωμένα νὰ μᾶσε φαντάσουνε στὸ σκοτίδι!

Στ' ἀλετρουβιὸ εἶχε κιόλας τελειώτῃ τὸ σαβάνωμα. Μονάχη τῆς ἡ Μαθουλιὰ ἡ μαστόρισσά, ἡ ξεγεννήτρα καὶ σαβανώτρα τοῦ χωριοῦ, πέταξε πέρα τὰ κουρέλια πού σκεπάζανε τὸ βασανισμένο κορμὶ τοῦ νεκροῦ, τὸ πλυνε μὲ λίγο κρασί καὶ τὸν περιτύλιξε μὲ τάγιοταφίτικο σάβανο. τὴ μόνη ιδιοκτησία πού βρέθηκε τοῦ μακαρίτη. Τὸ εἶχε φέρει ἀπὸ τοὺς ἄγιους τόπους, πού νέος ἀκόμη, καλοβαστούμενος κι' ἀπὸ σόι, εἶχε πάει νὰ προσκυνήσει. Ἀπὸ κεῖ μᾶζι μὲ σταυρουλάκια ἀγιασμένα καὶ μικρὰ κονίσματα εἶχε φέρει καὶ τὸ σάβανο τοῦτο μὲ τὶς ἀγιογραφίες ἀπάνω καὶ μὲ ἕνα μάτσο πολύχρωμα κερί, γιὰ νὰ τοῦ χρησιμεύουν γιὰ τὴ θανή του. Κι' ὅταν μὲ τὸ θάνατο τῆς γυναίκας του καὶ τὸν ξεπεσμό του βρέθηκε στοὺς πέντε δρόμους τᾶκαμε ἕα δεμάτι καὶ τὰ παράδωκε τῆς μαμῆς.

— Ἐγὼ τὸ κατέχω πῶς δὰ φοφῆσω σὰν τὸ σκυλὶ τοὶ δρόμους. Φύλαξέ τα νὰ μὲ σαβανώσῃς σκιᾶς μὲ τουτανὰ πού τᾶφερα ἀπὸ τὴν ἄκρα τοῦ κόσμου.

Γιατὶ ἀλήθεια ὁ Λεβαντῆς πού δὲν εἶχε πού νὰ γύρῃ τὸ κεφάλι νὰ τοῦ γλυκάνῃ λίγο ὁ ὕπνος τὸ μόχτο καὶ κοιμότανε πότε στ' ἀχούρια γιὰ νὰ ζεσταίνεταί λέει ἀπὸ τὶς ἀναπνοὲς τῶν ζωντανῶν, πότε στ' ἀλετρουβιὸ τοῦ Ἀστρουλῆ πάνω στὶς κοπρὲς καὶ πότε στὶς πλακοῦρες τοῦ μοναστηριοῦ, τῶχε μεγάλο καμάρι πῶς ἦταν προσκυνητής. Σὰν τὸν ἔλεγε «Χατζῆ» ἄνοιγε ἡ καρδιά του. Καὶ ποτὲ δὲ σοῦ χαλοῦσε τὸ χατήρι σὰν τοῦλεγε «νὰ χαρῇ τὸ ἅγιο βάφτισμα στὸ Νιορδάνη».

Τὸ παλιὸ «καδελέτο» ἡ κοινὴ νεκροφόρα τῶν χωριανῶν στὰ περασμένα χρόνια, ἀχρηστεμένο τώρα μὲ τὶς «κασέλες» πού καθέννας ἔφτιαχνε γιὰ τὸν πεθαμένο του, ξετρυπώθηκε πάλι ἀπὸ τὸ κοιμητήρι καὶ τοποθετήθηκε στὴ μέση τὰ λετρουβιοῦ. Πάνω κεῖ ἔσπλωμένος, δυὸ μέτρα μακρός, ὁ Χατζῆ Λεβαντῆς, ἔμοιαζε εὐχαριστημένος μέσα στὸ ἄσπρο σάβανο, τὸ μόνο καθαρὸ ρούχο πού φόρεσε στὸ κορμὶ του τὰ ὕστερα τοῦτα χρόνια. Μιὰ γειτόνισσα ἔφερε, γιὰ τὴν ψυχὴ της, μιὰ παλιὰ παντανία κόκκινη καὶ τὸν σκέ-

πασε ως τὸ στήθος, ἔβαλε ἀπάνω ἓνα εἰκόνισμα καὶ δίπλα τὰ κεριά, νὰ ξαλλάζουνε τὰ τέσσερα πού και γόντουσαν στὶς ἄκρες τοῦ «καδελέτου». Ἐνα νέο κορίτσι πονετικό καὶ καλόψυχο, ἔφερε κι' ἓνα δυὸ κλωνάρια δεντρολίβανο καὶ μερικά λεμονόφυλλα καὶ σκόρπισε πάνω στὸ λείψανο. Ἔτσι τὸ στόλισμα τέλειωσε. Ὁ μακαρίτης ὁ Λεβαντῆς ἔμοιαζε νὰ καμαρώνη. Σήμερα εἶχε κι' αὐτὸς γιορτὴ. Νὰ ἐπὶ τέλους ὅλο τὸ χωριὸ μαζεμένο γύρου του, νὰ τὸν φροντίζη καὶ νὰ τὸν παραστέχη.

— Μήτε γαμπρός, Λεβαντῆ, δὲν ἦσουνε ἔτσι ὁμορφος εἶπε ὁ Γιάννης τῆς Βαγονιάς ποῦρθε νὰ τοῦ διαβάση τὸ ψαλτήρι.

Οἱ γειτόνισες φέραν μερικὲς καρέκλες ἀπὸ τὰ σπίτια τους καὶ κάθησαν γύρω ἀπὸ τὸ λείψανο κι' ἀκούγοντας τὸ «ψαλτήρι», φιλοσοφοῦσαν γιὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ δὲν εἶναι παρὰ «ἀσκενιάδα» καὶ ὄνειρο ὅπως ἦλγε κι' ὁ Δαβὶδ.

— Ὅπως ὁ μακαρίτης δὲν ἦφκε σπίτι ποὺ νὰ μὴ κουβαλήση νερό. Πέτσα ἐκάμανε τὰ πόδια ντου ὅλα τὰ κουλούρια τοῦ χωριοῦ ζυμωθήκανε ἀπὸ τὸ νεροκουβάλημά ντου. Καὶ δὲν τὰ ξιώθηκε σκιὰς νὰ φάη ἓνα κομμάτι σήμερο ἀπὸ τοῦ τσι κόπους του.

— Ντὰ δὲν ἦτρωε αὐτὸς μπλιὸ ὁ μακαρίτης γειτόνισσα; Μόνο μὲ τὸ κρασί ἐξοῦσε... Ἐκεῖα στὸ κατῶφλι καθὼς ἄφηνε τὸ σταμνί, τοῦ γεμίζανε μιὰ μπουτῆρα καὶ τὴν ἦπινε μονορουφι. Μήτε μέσα δὲν τότε βάνανε μπλιὸ οἱ νοικοκυράδες γιὰτὶ ἐσοῦνουνταν οἱ ψεῖρες γαϊτάνι ἀπάνω ντου.

— Ἐ, ἡ κακομοῖρα ἡ γυναῖκα ντου ἡ Ἐργίνα καὶ νὰ ζοῦσε νὰ θώρειε τὰ χάλια ντου... Ποῦ τὸν εἶχε μὴ στάξη καὶ μὴ βρέξη. Τῇ τότε φέρανε ἀπὸ βραδὺς ὀλομέθυστο, κατακουρελισμένο καὶ ὀλοβρώμεστο κι' αὐτὴ ἦνοιγε τὴν πόρτα καὶ τὸν ἦθανε μέσα καὶ τὸν ἤλλαξε καὶ τότε σιγύριζε καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἦτονε πάλι κοῦκλα στὴν πλατεῖα.

— Ἐτράβηξε δὰ ἡ θεομακάριστὴ τοῦ λιναριοῦ τὰ πάθη ἀπὸ ὄνομις του. Μὰ καλὰ τάπαθε κι' ἐκεῖνη γιὰτὶ πῆγε καὶ τὸν ἀνεμάζωξε γιὰτὶ ἔτσι λεβέντης.

— Ἀπὸ ἀγάπη τότε πῆρε γειτόνισσα; εἶπε ἡ Δοξανιώ, τὸ νέο κορίτσι.

— Ἀπὸ ἀγάπη κοπέλλα μου... Μὰ ἦτονε ἀλήθεια τραγουδιστὴς στὰ νειάτα ντου καὶ μερακλῆς ποὺ δὲ λέγεται. Θυμᾶσαι τότε μωρὴ Καλιώ—εἶπε σὲ μιὰ συγκαιρίτισά της ἡ γορὰ Κυριακὴ ποῦχε τὸ πρόσταγμα στὴν κουβέντα—ποὺ δὲν τοῦ ἀπόλειπε ποτὲ ἀπὸ ταῦτὶ ὁ βασιλικός. Ἐτσὰ τὴν ξεγέλασε τὴν ἀρχοντοπούλα τὴν Ἐργινιώ καὶ τὴν πῆρε. Μὰ βγῆκε μπεκρῆς καὶ χαρτοπαίκτης καὶ τὸ ἦψησε τὸ ψάρι στ' ἀχέλια. Ἀγία γυναῖκα! Ἀνθρώπου δὲν παραπονέθηκε... νάγιαση καὶ νὰ μυρίση τὸ χῶμα τση... ἐπαὲ δὰ τριγυρίζε δὰ σήμερα κι' ἡ ψυχὴ τση. Γιὰτὶ τότε γάπα τὸ συχωρεμένο. Κι' ἄς τὸ ἦφας ὅλη τὴ προῖκα στὰ χρέη... Σὰ πόθανε ὅμως τὸν ἦφας στ' ἀλήθεια ἡ βρώμα κι' ἡ ψεῖρα. Ἀπὸ τοῦ δικούς του συγγενῆδες

ἄθρως δὲν ἐγνοιάστηκε. Κεῖνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκαν ἀπὸ τὸ δρόμο φωνὲς καὶ σπαραχτικὰ μοιρολόγια. Δυὸ ξαδέφρες τοῦ πεθαμένου, ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριὸ, μάθανε τὸ μαντᾶτο κι' ἦρθαν νὰ παραβρεθοῦν στὴ θανή.

Χτυποῦσαν τὸ στήθος, τραβοῦσαν τὰ μαλλιά τους, σκύβανε καὶ ξανασκύβανε στὸ λείψανο κι' ὅλο καὶ σκούπιζαν τὰ στεγνὰ μάτια τους μὲ τὸ μαντήλι, προσπαθώντας νὰ βγάλουν ἓνα δυὸ δάκρυα. Ὑστερα ἀπὸ πολλὴ προσπάθεια, ἡ πιὸ νέα τὸ κατάφερε νὰ χυθῇ ἓνα δάκρυ καὶ σήκωσε θριαμβευτικὰ τὸ κεφάλι πρὸς τὶς γυναῖκες νὰ τὸ δοῦν πρὶν στεγνώσῃ. Τοῦπας ἓνα δυὸ μαντινάδες νανουριστὰ κι' ὕστερα στρογγυλοκάθησαν σὲ δυὸ καρέκλες πλάι στὸ νεκρὸ κι' ἐπίασαν κι' αὐτὲς κουβέντα.

— Χεροδύναμος ὁ μακαρίτης, εἶπε ὁ Γιάννης τῇ Βαγονιάς, ποὺ τέλειωσε τὸ ψαλτήρι κι' ἀφοῦ τὸ φίλησε τῷβαλε πάνω στὸ λείψανο, ὅλα τὰ φουρνόξυλα τοῦ χωριοῦ αὐτοῦς τᾶκανε μὲ τὰ χέρια ντου. Καὶ σὰ νὰ θυμῆθηκαν πὼς εἶναι λείψανο βάλθηκαν νὰ ποῦνε καλὲς κουβέντες... Πὼς εἶχε καλὴ καρδιά, πὼς δὲν ἐχάλασε ἀνθρώπου χατήρι καὶ τόσα ἄλλα... Μὰ οἱ συγγένισες ποὺ καταλάβαιναν πὼς εἶχαν ἀνάγκη νὰ δικαιολογήσουν τὴ στάση τους ἄρχισαν μὲ κακία περιόσια νὰ τὰραδιάζουν ἓνα σωρὸ ψεγάδια... «Ὁ ἀνεμοπρόκοφτος, ὁ γρουσουζης, ὁ ἀκαμάτης ποὺ τὶς ἐντρόπιαζε νὰ λέγεται συγγενὴς τους. Γι' αὐτὸ καὶ κεῖνες τὸν εἶχανε ξεγραμμένο... Μὰ τὸ αἷμα νερό δὲ γίνεται. Καὶ βάνανε πάλι τὶς φωνές» μάλιστα σὰν μπαῖναν καινούριοι χωριανοὶ νὰ προσκυνήσουν.

Ὁ Χατζὴ Λεβαντῆς μὲ μιὰ ὀψη ξεκούραστη καὶ γαλήνια τὶς κοίταζε μὲ τὰ μισόκλειστα μάτια του ποὺ ἔμοιαζε σὰ νὰ χαμογελοῦσε ἀδιόφορος πιά κι' ἀπόμακρος μέσα στὸ ἄσπρο καθαρὸ σάβανό του. Ἀξάφνα ἀκούστηκαν ψαλμωδίες καὶ φάνηκαν τὰ ξαπτέρυγα κι' ὁ Σταυρός. Οἱ ξαδέφριδες βάλανε τώρα πιὸ δυνατὰ τὶς φωνές. Τέσσερις νέοι σήκωσαν βιαστικὰ τὸ «καδελέτο». Ἦτανε μεσημέρι καὶ στὶς 2 ἔπρεπε νάχη τελειώσῃ τὸ ξόδι. Γιὰτὶ στὶς 3 θάρχιζε τὸ γλέντι. Οἱ νέοι θάβγαιναν ἀγκαλιασμένοι νὰ ποῦν τὰ κάλαντα σ' ὅλες τὶς πόρτες τοῦ χωριοῦ, νὰ τοὺς κεράσουν οἱ κοπελλιὲς καὶ νὰ τοὺς γεμίσουν καλοχερικία.

— Μέρα ποὺ τὴν ἤβρηκε ἀλήθεια ὁ εὐλογημένος!!!
ΣΟΦΙΑ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ - ΠΑΠΑΔΑΚΗ

ΣΤΡΑΤΗ ΜΥΡΙΒΗΛΗ
ΤΑ ΔΥΟ ΕΦΕΤΕΙΝΑ ΣΑΣ ΔΩΡΑ
ΕΝΑ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΟΥΣ
ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΓΗΣ,
ΕΝΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ
Ο ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ,

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΤΥΡΩ στὸ κάμπο, ἡ χειμωνιά ἔχει ἀπλώσει τὴ νεκρικὴ χλαμύδα. Μὰ μονάχα ἡ παγωνιά, δὲν ἔχει δώσει τόση ἀγριάδα στὸ κάμπο, τὸν ἀπέραντο, ποὺ μοιάζει κοιμισμένος. Αὐλάκια, βαθεῖα σκαμμένα, δείχνουν πὼς ἡ καταστροφή, ποὺ ὁ πόλεμος σέρνει μαζὺ του, πέρασε ἀπὸ κεῖ. Τὰ δέντρα ρημαγμένα, μοιάζουν σακᾶτες, καὶ τὰ μικρὰ λίγα σπιτάκια, ποὺ εἶναι σπαρμένα ἐδῶ κι ἐκεῖ, ἄλλα δὲν ἔχουν στέγη, ἄλλα παράθυρο κανένα, κι' ὅσα ἔχουν μείνει ὀρθια, καπνίζουν ἀπὸ τὴ φωτιά, ποὺ μέσα τᾶχει ρημαξί.

Οἱ στρατιῶτες πέρασαν στὴ ρημαγμένη Ἰσπανία, πολεμώντας μὲ τὸ μῖσος, ποὺ εἶναι πάντα πειὸ μεγάλο σὰν χωρίζει δυὸ ἀδελφούς. Δυὸ, τρεῖς, κουρασμένοι, σέρνονται ἀκόμα, στὸν ἔρημο τὸ κάμπο.

Βραδυάζει, καὶ ἀποσταμένοι, ζητᾶν μιὰ σκέπη, γιὰ νὰ ξαπλώσουν τὸ κουρασμένο τους κορμί. Συζητοῦνε, περπατώντας, γιὰ τὴ μεγάλη Ἰδέα, γιὰ τὴν ἀδελφότητα, ποὺ προφητεύει στοὺς λαούς, ἡ οὐτοπία τοῦ μακρυνοῦ Σταλίν. Καὶ μὲ τὰ χέρια βαμμένα στὸ ἀδελφικὸ τὸ αἷμα, προσμένουν τὴν ἡμέρα, ποὺ θ' ἀδελφώσῃ, σ' ὅλο τὸ κόσμο πλούσιους καὶ φτωχούς.

Ἐνα σπιτάκι φτωχικό, μιὰ καμαρούλα μᾶλλον, στημένη στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου, μοιάζει, νὰ μὴν ἔχη ὑποστῇ τὴ γενικὴ καταστροφή.

— Ἐδῶ θὰ βροῦμε στέγη, καὶ φαί, λέει ὁ ἓνας ἀπ' τοὺς τρεῖς συντρόφους, ποὺ μοιάζει ξένος χωρὶς ἡ φυσιογνωμία του νὰ τοῦ προσδίνει, καμμιά πατρίδα.

Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς δίχως τόπο καὶ δίχως ὄνομα, βρέθηκε στὴν Ἰσπανία ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια, διωγμένος ἀπ' τὸ μαρξισμό, ποὺ μαστίζει κάθε χώρα. Πρεσβεύοντας παντοῦ τὶς νέες ἰδέες, ποὺ αἵματοκυλοῦν τὶς χώρες, ὁ ἄνθρωπος ποὺ μοιάζει νὰ μὴν ἔχη πατρίδα, πολέμησε, καὶ πολεμᾷ ἐκείνους ποὺ ἀκολουθοῦν τὴν τάξη καὶ τὸ νόμο. Ποτέ, κανεὶς ἀπὸ τοὺς συντρόφους του δὲν ἔμαθε ἂν βρεσκαται, σὲ κάποια πέρα χώρα, μιὰ φωλιά, ποὺ νὰ κρύβει γυναῖκα, μητέρα, παιδιὰ τοῦ ἀνθρώπου.

Μὲ μάτια ἀγριωπά, μὲ τὸ τουφέκι ματωμένο στὴ σκαπάνη, σπρώχνει τὴ πόρτα, ποὺ εἶναι ἀνοι-

κτῆ. Μιὰ παιδοῦλα δέκα τεσσάρων χρόνων, πησιάζει στὸν ἐρχομὸ του. Εἶναι ἀχνή, καὶ τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια, θαρρεῖς πὼς ἔχουν κλάψει παλὺ, ἐνῶ τὸ στόμα γερασμένο πρόωρα, ἀπὸ ἓνα πρόσφατο πόνο χαμογελάει μὲ κόπο καὶ πίκρα.

— Καλῶς ὀρίσατε, μουρμουρίζει. Τὶ ζητᾶτε;

— Ποῦ εἶναι ὁ πατέρας σου, ρωτᾶει ἡ ἀγρία φωνή.

— Ὁ πατέρας; καὶ τὰ μεγάλα μάτια βουρκώνουν, σκοτώθηκε ἐδῶ καὶ ἓνα μῆνα.

— Κι ἡ μάννα σου;

— Ἡ μάννα; καὶ τώρα ἀργά, τὰ δάκρυα κυλοῦνε, στὰ χνουδοτὰ μάγουλα, τὰ παιδικὰ. Εἶχε πάει στὴ χώρα πέρα καὶ μιὰ μπόμπα, μού εἶπε ὁ κύρ Πέδρο ὁ ταχυδρόμος, τὴν... κι ἡ φωνὴ τρεμοσβύνει, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τελειώσῃ.

— Γιὰ ποῖον πολεμοῦσε ὁ πατέρας σου; ρωτᾶει ἓνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς συντρόφους, δίχως οἶκτο, μπρὸς σὲ τέτοια θλίψη.

Κι ἡ φωνοῦλα σιγαλὰ ἀρχινᾷ: — Γιὰ ποῖον γιὰ... μὰ σταματᾷ πονεμένη, καὶ διστακτικῇ. Ὁ πρῶτος στρατιώτης κτυπᾷ τὸ γρόνθο στὸ τραπέζι. — Σκυλλιά! φωνάζει ἀγριεμένος. Φέρε ψωμί, καὶ κρασί, ὅτι ἔχεις τώρα ἐδῶ. Καί, ρίξε κούτσουρα στὸ τζάκι, νὰ ζεσταθοῦμε.

Ἡ παιδοῦλα, βάζει στὸ τραπέζι, μὲ τρεμάμενο χέρι, ἓνα μισὸ καρβέλι ψωμί, καὶ μουρμουρίζει θλιμμένα: — Κρασί δὲν ἔχω. — Νὰ πάρῃ ἡ ὀργή! ξεθυμαίνει ὁ στρατιώτης. — Φωτιά; — Δὲν ἔχω ξύλα, πειά, καὶ βιαστικὰ, τρέχει στὴ στάνη νὰ φέρῃ μιὰ κανάτα γάλα, ἀπ' τὴ μοναδικὴ κατσίκα ποὺ εἶναι ὁ μονάκριβος πλοῦτος της. Οἱ στρατιῶτες γελοῦν, δίχως καρδιά, ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὸ γάλα, ποὺ τὸ στόμα τους ἔχει ξεμάθει. Γάλα νὰ πιοῦν αὐτοί! Μὰ σιγανὰ, σὲ μιὰ γωνιὰ σκοτεινῇ, ἓνα κλάμμα ἀκούγεται, κι ἡ μικρὴ παιδοῦλα, τρέχει, σηκώνει ἀπὸ τὴ κούνια, ἓνα ξανθὸ ἀγγελόυδι, λίγων μηνῶν.

Κι ἐνῶ τὸ περιφρονημένο γάλα, δίνει ζωὴ στὸ ἀθῶο ὄρφανό, οἱ δυὸ, ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες, λίγο ντροπαλοί, ξεκινοῦν γιὰ νὰ φύγουν. Μόνον ὁ ἀγνωστος σύντροφός τους, ὁ δίχως πατρίδα, μονάζει καρφωμένος στὸ σκαμνί.

“Ερχεσαι λοιπόν;—”Οχι μένω. Κάτι θα μάθω από την κορασίδα. Πηγαίνετε, και θα σας φθάσω.

Η πόρτα ανοίγει ρίχνοντας στη κάμαρα, το παγερό του ανέμου αγιάζι, και μένει, στη μισοσκοτεινιά, ένας στρατιώτης, μ’ ένα κοριτσάκι που μοιάζει να παίζει κουκλές, με τ’ όρπανό μωρό.

Σιγά τ’ αθώο αποκοιμίζεται, κι η κόρη τ’ α-κουμπάει στη κούνια, κι ύστερα δίχως μιλή, βγάζει τὰ τρύπια τσοκαρά της, και τὰ βάζει δίπλα στο τζάκι.

— Τί κάνεις εκεί, ρωτάει, ο άγνωστος, με τη σκληρή πάντα φωνή του.

— Είναι Χριστούγεννα απόψε, μουρμουρίζει απαλά το κοριτσάκι, και βάζω το τσοκαρό μου στη στάχτη. Ίσως να το βρω, αύριο, γεμάτο φωμί, και λίγα ζεστά ρούχα για το παιδί μου. Κι’ η μικροσκοπική μαννούλα γυρίζει με λαχτάρα, τὰ παιδιαστικά μάτια της, στη ζωντανή την κούκλα, που η μάτρα κι’ ο πόλεμος, της είχαν βάλει στην άγκαλιά.

— Καληνύχτα...

Κι’ οι ώρες περνάν, γοργές, στο σκοτεινό κατώγι, όπου άγρυπνᾷ, ο αϊμόχαρος στρατιώτης.

Στὰ μάτια του μπροστά, περνούν εικόνες ξεχασμένες. Τὰ παιδικά του κι’ εὐτυχισμένα χρόνια, και τὰ παιδιά που είχε αφήσει, σε κάποια της γῆς γωνιά, τὰ βλέπει, απόψε, να προσμένουν, δίπλα στη μάνα τους, τη θεία Γέννηση...

Και σιγαλά τὰ μάτια, ενώ βουρκώνουν γυρίζουν στη δίχως φλόγα στία. Σηκώνεται βαρεία, και με δισταγμό, σὲν με ντροπή, σκύβει κι’ ακουμπάει στο τρύπιο τσοκαρό, δυο χρυσᾶ νομίσματα. Παιὶς ξέρει, που τὰ βρήκε; παιὶς ξέρει, από ποιο σπίτι ρημαγμένο, το χρυσάφι πέρασε στὰ χυρισμένα, απ’ το μπαρούτι, χέρια:

Κι’ ἐνὼ στ’ όρφανεμένο σπίτι, τὰ δυο παιδιά χαμογελοῦν στ’ όνειρο το μαγεμένο, την ὥρα που γεννιέται Ἐκεῖνος που κήρυξε παντοῦ, την ἄρταστη ἀδελφосὺνη της Ἀγάπης, διστακτικά, ἀργά, σὰ φοβισμένα, η πόρτα ἀνοίγεται κι’ ο στρατιώτης χάνεται, στη μαύρη νυχτιά.

(Μίμησις) Παρίσι 1938.

ΛΟΥΚΙΑ ΡΟΜΑΡΕΤ ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ

Μεταξωτά Χρυσσαλλίδος

Καλλιτεχνική Κίνησης.

Ο κ. Ἀγγελος Θεοδωρόπουλος ὅπως πάντοτε ἐκίνησε ἀμέριστο τὸ ἐνδιαφέρον τῶν φιλοτέχνων μετὰ τὰ ἔργα του εἰς τὴν Αἰθουσαν Στρατηγολογίου, μετὰ τὴν νέαν του παραγωγὴν ἀποτελουμένη ἀπὸ ἐλαιογραφίας καὶ σχέδια Ὡς γνωστὸν ἡ εἰδικότης τοῦ καλλιτέχνου εἶναι ἡ ξυλογραφία, χαρακτηριστικῶς καὶ ἡ μονοτυπία καὶ βλέπει κανεὶς τὴν ἐπίδρασιν αὐτὴν καὶ εἰς τὰς ἐλαιογραφίας του καὶ τὰ σχέδιά του.

Ἡ κ. Μαρία Πανούτσου-Ζάρπα ἐκθέτει στὸν Πινακοτὸς ἑκατὸν περίπου ἔργα ἐκ τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα μεγάλοι πίνακες μετὰ μεγάλης ἀξιώσεως, ἀπ’ αὐτὰ μὴ μὴ ἀντοπροσωπογραφία καὶ τὸ ἐσωτερικὸ μὴς Γοτθικῆς ἐκκλησίας καὶ μερικὰ ἄλλα ἔργα ξεχωρίζουν διὰ τὰ καλλιτεχνικά τους προσόντα.

Ἐν γένει ὅμως ἡ κ. Πανούτσου παρουσιάζει μὴ ἀνισότητά εἰς τὴν ἐργασίαν της, ἴσως διότι ὅταν ἐκθέτει κανεὶς τόσα πολλὰ ἔργα, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὅλα καλὰ, ἡ ἴσως διότι ἡ καλλιτέχνις ἔχει ὑποστῇ μίαν ἐξέλιξιν καὶ θέλει νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὴν ἐξέλιξιν της.

Ἡ κ. Ναταρίδου, ἡ ὁποία εἶναι μὴ ξωγράφος μετὰ πραγματικὴ καλλιτεχνικὴ ἰδιοσυγγρασία, ἐκθέτει εἰς τὴν Αἰθουσαν Στρατηγολογίου. Τὰ κατ’ ἐξοχὴν προσόντα ποὺ τὴν χαρακτηροῦν εἶναι χρωματιστικά. Τοπεῖα καὶ φρούτα, μὴ γλάστρα μετὰ κάκτους ἔχουν ἀτμοσφαῖρα. Τὰ φόντα ἔχουν πάντοτε μὴ ποικιλία ἀποχρώσεων ποὺ τοὺς προσοδίδει ἕνα ἰδιαίτερον θέλημα. Εἰς τὰς συνθέσεις ἡ κ. Ναταρίδου ἔχει ἐμπνευσί καὶ φαντασίαν ἀλλὰ χρειάζεται ἀκόμη ἐντατικὴ ἐργασία διὰ νὰ φθάσῃ σ’ ἕνα ἱκανοποιητικὸν ἀποτέλεσμα ὑπὸ ἀποψιν τεχνικῆς.

Ἡ ἐκθεσις τῶν Σκιτσογράφων παρουσιάζει μὴ μεγάλη ποικιλία ταλέντων ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς κ. Δημητριάδην, Μῖνο Βέη, Κασσιανίην, Ξενοπούλου καὶ τῶσων ἄλλων γνωστῶν σκιτσογράφων, εἶναι καὶ ἕνα πλήθος νέων ποὺ διατρέπουν εἰς τὸ εἶδος αὐτό, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ πρὸ παντὸς τὸ φυσικὸ χιούμορ, τὸ αὐθόρμητον, μετὰ μὴ φυσικὴν εὐχέρεια καὶ αἰσθητικὴν ἀντίληψιν. Στὸ χιουμοριστικὸ σκίτσο δὲν χωρεῖ προσπάθεια, ἀπαιτεῖται ταχύτης στήν ἐκτέλεσιν καὶ ἀπλοποιήσεις τῶν λεπτομερειῶν. Ὁ σκιτσογράφος πρέπει νὰ συλλάβῃ τὴν πλέον φευγαλέα ἀλλὰ καὶ πλέον χαρακτηριστικὴ ἔκφρασιν ἢ κίνησιν. Γελοιογραφία καλοδοουμένη χάνει τὴν πρώτη της φρεσκάδα γι’ αὐτὸ μέσα στοὺς τόσους σκιτσογράφους ποὺ ἐκθέτουν αὐτὴ τὴν φορὰ, ξεχωρίζουν ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν ἔμφυτον τὸ τάλαντον αὐτὸ καὶ μετὰ πολὺ λίγες γραμμὰς δίδουν τὴν ἐντύπωσιν ἐκείνου ποὺ θέλουν νὰ ἐνφράσουν.

Καὶ γιὰ ἕνα ἄλλο ζήτημα εἶναι εὐχάριστη ἡ ἐκθεσις αὐτὴ διότι στὸν τόπον μᾶς ὑπάρχει χιούμορ λεπτό καὶ τὸ χιούμορ εἶναι δείγμα πολιτισμοῦ.

Α. ΡΕΔΙΑΔΟΥ

Θεατρικὴ στήλη.

Βασιλικὸ Θέατρο.

Πρὶν ἀπὸ τὸ Ἡλιοβασιλεμα τοῦ Γ. Χάουπμαν

«Πρὶν ἀπὸ τὸ Ἡλιοβασιλεμα» εἶναι ὁ τίτλος τοῦ τελευταίου ἔργου τοῦ Χάουπμαν μετὰ τὸ ὁποῖον ὅπως εἶπε ὁ ἴδιος, ἀποχαιρέτησε στὰ 1932 τὴ Σκηνή.

Ὁ γηραιὸς πᾶς δραματογράφος, ὁ ἀπόγονος φτωχῶν ὑφαντῶν τῆς Σιλεσίας, γνώρισε τὴ δόξα τῆς διεθνούς ἀναγνωρίσεως, εἶδε τὸ ἔργο του νὰ τιμᾶται μετὰ τὸ βραβεῖον Νόμπελ, καὶ νὰ ἐπιζῇ στὴ σημερινὴ ἐποχὴ ὡς τὸ θεατρικὸν ἀριστοῦργημα τοῦ Γερμανικοῦ νατουραλισμοῦ.

Διστακτικοὶ μπορεῖ νὰ συζητοῦν, νὰ τοῦ βρίσκουν ἔλλειψιν δραματικῆς δυνάμεως, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἀμφισβητεῖ ὅτι εἶναι ὁ γνήσιος, ὁ ποιητὴς ἀντιπρόσωπος τῆς πνευματικῆς Γερμανίας στὶς τελευταῖες δεκαετηρίδες. Μαθητὴς τοῦ Χαίκελ, ὁμοιδεατὴς μετὰ τὸν θεωρητικὸν τοῦ Γερμανικοῦ νατουραλισμοῦ Ἄρνο Χόλτε, καὶ τὸν Γιοχάνν Σλάφ, τὸν πρωτοπόρον νατουραλιστὴ συγγραφέα, κάτω ἀπὸ τοῦ Ζολᾶ τὴν ἐπιρροήν, ὁ Χάουπμαν ἔδωσε στὰ 1889 τὸ πρῶτον δράμα του «Πρὶν ἀπ’ τὴν Ἀνατολήν», στὸ ὁποῖον ἡ ἐπίδρασις τῶν «Βρυκολάκων» τοῦ Ἰψεν, καὶ τοῦ «Κράτους τοῦ Ζόφρου» τοῦ Τολστόφ εἶναι ὁλοφάνερη.

Ἀκολουθοῦν ἄλλα ἔργα του, καὶ στὰ 1892 μετὰ τὸ ἀριστοῦργημα του «Υφανταί» ἔγινε ὁ δραματογράφος τοῦ σοσιαλισμοῦ, ὁ σκαπανεὺς τοῦ κοινωνικοῦ θεάτρου.

Ὁ Χάουπμαν ὁ σοσιαλιστὴς καὶ νατουραλιστὴς συγγραφεὺς, εἶναι ἀκόμη καὶ ὁ συμβολιστὴς τῆς «Βουλαγμένης Καμπάνας» καὶ δραματογράφος θρησκευτικῶν καὶ ἱστορικῶν θεμάτων, ὁ ποιητικὸς δημιουργὸς τῆς «Ἀναλήψεως τῆς Ἀννέλας» καὶ τοῦ παραμυθιοῦ «Σλουκ καὶ Γιάου», τέλος ὁ σατυρικὸς τῆς «Καστορένας Γούνας», ὁ μυθιστοριογράφος καὶ ποιητὴς. Φροῦδικῆς ἀπηχῆσεις κλείνει τὸ τελευταῖον δράμα του «Πρὶν ἀπὸ τὸ Ἡλιοβασιλεμα», καὶ ἡ δραματικὴ ἀσυνενοησία μετὰ τοῦ ἥρωα τοῦ ἔργου αὐτοῦ Μαθία Κλάουζεν καὶ τῶν παιδιῶν του, εἶναι στὸ βάθος ἡ συμβολικὴ ἔκφρασις τῆς ἀγωνίας τοῦ ἴδιου τοῦ Χάουπμαν, ποὺ ἀσφυκτιᾷ, μὴ καταρθόνοντας νὰ προσανατολισθῇ, νὰ ἐμβαθύνῃ καὶ νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τὰς νέας ιδέας.

Ὁ Μαθίας Κλάουζεν εἶναι ὁ χαρακτηριστικὸς τύπος τῶν δραμάτων τοῦ Χάουπμαν· ὁ ἀνώτερος ἄνθρωπος, ὁ ξεχωριστὸς καὶ ἀπομονωμένος, ποὺ ἡ πεθαίνει, ἡ αὐτοκτονεῖ, γιὰτὶ οἱ ἥρωες του πέφτουν πάντα θύματα τῆς ζωῆς.

Στὸ ἔργο του κυριαρχεῖ ἡ χαρακτηριστικὴ θλίψιν τοῦ νατουραλιστικοῦ δράματος.

Τεχνικῆς ἀδυναμίας σκεπάζονται ἀπὸ σκηναὶς κλασσικῆς τελειότητος, καὶ ἀπ’ τὸ ἀνθρώπινον περιεχόμενον τοῦ ἔργου του. Τεράστια εἶναι ἡ ἀγάπη του γιὰ κάθε πλάσμα, καθὼς καὶ γιὰ τὴ Σιλεσιανὴ Πατρίδα του,

τῆς ὁποίας ὡς καὶ τὴ ἰδιωματικὴ διάλεκτον μετέφερε στὴ Γερμανικὴ Σκηνή. Βαθύτατη εἶναι ἡ συμπόνια του γιὰ τοὺς καταπιεζομένους καὶ ἀδικημένους, εἴτε φτωχοὶ «Υφανταί» εἶναι, εἴτε Βασιλεῖς. Καὶ ἀκριβῶς ὅ,τι βγάζει τὸ κοινωνικὸν τοῦ θεάτρου ἀπ’ τὰ στενὰ περιγράμματα τοῦ προπαγανδιστικοῦ κοινωνικοῦ θεάτρου, εἶναι ἡ πλατεῖα πανανθρώπινη ἀγάπη του.

Ποιητὴ τοῦ Ἑλέους τὸν ἀπεκάλεσαν. Ἡ νοσταλγία μᾶς—λέει ὁ Ἀλφρεδ Κέρρ—εἶναι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν ἔργων του.

Μετὰ πολλὴν ἐπιμέλεια καὶ στοργὴν σκηνοθετήθη ἀπὸ τὸν κ. Ροντήρη τὸ «Πρὶν ἀπὸ τὸ Ἡλιοβασιλεμα».

Μέσα στὸ καλὸ σύνολον ξεχώρισε ὁ Αἰμίλιος Βεάκης Ἀφθαστος δημιουργὸς ρόλων, ἐνέσάρκωσε τὸ Μαθία Κλάουζεν μετὰ ὅλην τὴν ἀφθονίαν τῶν ἐκφραστικῶν του μέσων, καὶ μετὰ τὴν δραματικὴν δύναμιν ποὺ κατέχει ὁ γεννημένος αὐτὸς ἀρτίστας.

Τὸ ὅτι δίπλα σὲ μὴ τέτοια δημιουργία ἡ κ. Μιράντα Μυράτ στάθηκε ἱκανοποιητικὰ, αὐτὸ μονάχα ἀποτελεῖ ἕνα μεγάλο ἔπαινον.

Ἡ δ. Παπαδάκη μετὰ τὴν θερμὴν θεατρικὴν ἰδιοσυγκρασίαν της, καὶ τὸ συγκρατημένον τεχνικὸν παιδεμό της ὑπῆρξε ἐκλεκτὴ ὡς Μπετίνα Κλάουζεν. Ἡ Σαπφὼ Ἀλκαίου, ἡ θαυμαστὴ καλλιτέχνις, κατορθώνει πάντα νὰ παρουσιάσῃ ὁλοκληρωμένους τοὺς τύπους ποὺ κάθε φορὰ ὑποδέχεται. Ἡ κ. Παζινοῦ σὲ ρόλο ταιριαστὸν ἀπέδειξε πόσον καλὴ εἶναι ὅταν δὲν ἀναλαμβάνει δραματικούς ρόλους μεγάλης εὐθύνης, καὶ ὁ κ. Παρασκευᾶς μετὰ τὴν βαθύτητα κατανόησιν τῶν ρόλων του καὶ τὴν ἀψογὴν τεχνικὴν του, εἶναι πάντα ὁ ἐκλεκτὸς καλλιτέχνης.

Παρ’ ὅλο τὸ πολυπρόσωπον τοῦ ἔργου, θάταν παράλειψιν ἂν δὲν ἀναφέραμε τὴν ἀλματικήν ἀνοδὸν τοῦ κ. Κατράκη, τὸ ζωντανὸν ταξίδιον τοῦ κ. Δενδραμῆ, τὶς ἐλπίδες ποὺ ἀφίνει ἡ κ. Μαρία Ἀλκαίου γιὰ μελλοντικὴν ἐξέλιξιν, καὶ τὴν προσεγμένην ἀπόδοσιν τῶν κ. Δεστούνη Τάλανου καὶ Μαλλιαγοῦ.

Τὴ γενικὴν ἀρμονίαν διατάραξαν μόνον μερικοὶ μπουφόνικοι τόνοι τοῦ κ. Γληνοῦ ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ συγχρονισθῇ μετὰ τὰς νεώτερας ἀπαιτήσεις τῆς θεατρικῆς τέχνης, καὶ ἡ ἀδικαιολόγητα στομφώδης ἀπαγγελία τοῦ κ. Κωστοπούλου. Τελευταία ἀναφέρομε τὴν τεχνικώτατην, καὶ λεπτὰν ψυχολογημένην ἀπόδοσιν τοῦ κ. Μήτσου Μυράτ, γιὰ νὰ μὴ ποῦμε συγχρόνως ὅτι οἱ ἄδικοι καὶ κομματικῆς παραγωγῆς καλλιτεχνῶν ἀξίας δὲν εἶναι ἐπιτετραμένους σὲ κρατικὸν θέατρο.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ Ι. ΚΑΚΟΥΡΗ

ΟΔΗΓΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Χρήσιμος γιὰ κάθε ὁργάνωσιν γιὰ κάθε ἐπιχείρησιν καὶ ἰδιώτη.

10 ΤΙΜΗ ΔΡΧ. 10

Πωλεῖται εἰς τὰ κεντρικὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ εἰς τὰ γραφεῖα μᾶς.

Τὸ κουμπὶ

Ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Μπάχοφεν δημοσίευσε τὶς καταπληκτικὲς ἐρευνές του γιὰ τὰ μητριαρχικὰ καθεστῶτα, συζητοῦν οἱ ἄνθρωποι γιὰ τὴ θέση ποὺ ἔχουν σήμερα οἱ γυναῖκες στὸν κόσμον. Ὑπάρχουν ἀρκετοὶ ἱστορικοὶ ποὺ ἰσχυρίζονται πῶς τὰ μητριαρχεῖα πέρασαν ἀνεπιστρεπτι ἀπ' ἐδῶ καὶ χιλιάδες χρόνια. Οἱ ἄνδρες ὅμως ποὺ βλέπουν τὰ πράγματα κομμάτι πὺδ καθαρά, θὰ ὁμολογήσουν ὅτι πολλὰ λείψανα τῶν μητριαρχικῶν καθεστώτων διεσώθησαν καὶ ὑπάρχουν καὶ σήμερα. Λένε δηλ. πῶς δὲν μπορεῖ ν' ἀποδειχθῇ τόσον εὐκολὰ ἡ ἐξουσία τῶν ἀνδρῶν, τὸ σύστημα δηλ. ποὺ ἰσχύει στὴν ἐποχὴ μας.

Οἱ ἱππῶται στὸ μεσαίωνα, ποὺ ἀλληλοσκοτώνονταν γιὰ ἓνα μεδίαμα τῆς ὥραίας των, τὸ ἔκαναν γιὰ ν' ἀνταποκρίνονται στὸ ἰδεῶδες ποὺ εἶχαν τὰ θελκτικὰ ἐκεῖνα πλάσματα γι' αὐτοὺς, δηλ. νὰ εἶναι γενναῖοι καὶ εὐγενεῖς. Καὶ γενναῖος εἶσαι μόνο ἂν κάνεις πῶς δὲν σὲ μέλλει νὰ σκοτωθῇς. Στὴν πραγματικότητα ὅμως κανένας δὲν εἶναι ἀδιάφορος πρὸς αὐτὸ τὸ ζήτημα· κάθε πλᾶσμα τοῦ Θεοῦ φοβᾶται τὸ θάνατο. Οἱ λίγες ἐξαιρέσεις ἢ εἶναι τέρατα ἢ κτηνάνθρωποι καὶ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ λατρεύονται ἀπὸ μιὰ ὥραία πυργοδέσποινα.

Τὰ λεπτοφυῆ ὅμως ἐκεῖνα ὄντα μὲ τοὺς ἀραχνόφαντους ὀραματισμούς των δὲν κυριαρχοῦσαν τόσο πολὺ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν, ὅσο μπορούσε νὰ κυριεύσῃ ἓνας ἱππότης μὲ ξίφος καὶ λόγχη μιὰν ἀνυπεράσπιστη γυναῖκα.

Ὁ ἱστοριογράφος ὅμως θὰ κατατρίχεται ἀπὸ ἀμφιβολίες, ἂν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Τρουβαδούρων ἄλλαξαν οὐσιαστικὰ τὰ πράγματα. Καὶ σήμερα ριχνόμαστε στὸν ἀγῶνα γιὰ νὰ ἐξολοθρευώμεν ἓναν δῆθεν ἀντίπαλο ποὺ δὲν μᾶς ἔφταιξε σὲ τίποτε. Καὶ ὡς ἀμοιβὴ μᾶς περιμένει ἓνα χαμόγελο, γιὰ τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ ποῦμε καὶ εὐχαριστῶ.

Γι' αὐτὸ χαιρετῶ μὲ ἀγαλλίαση κάτι τι ποὺ σταθεροποίησεν ἐπὶ τέλους τὴν ὑπεροχὴ μας. Δὲν εἶμαι οὔτε τόσο ἀναιδής, οὔτε τόσο ἐπιπόλαιος νὰ ἐξαρθήσω τὴν κατὰ φαντασίαν κυριαρχία μας, ἀπὸ μιὰν ἀπόδειξι. Θ' ἀναφέρω ὅμως τὴν περίστασι ὅπου ἔχομεν ἐπικυρωμένα, ἀναμφισβήτητα δικαιώματα, κι' αὐτὸ τὸ κάτι τι

εἶναι.... τὸ κουμπὶ, τὸ κουμπὶ ποὺ κόπηκε ἀπὸ τὸ ρούχο μας. Ὁ ἱστοριογράφος θὰ σηκῶνῃ μὲ θάρρος τὸ κεφάλι του καὶ θὰ ρωτᾷ: «Δὲν εἶναι καθήκον κάθε γυναῖκας νὰ ράβῃ τὰ ξιλωμένα κουμπιά;». Ποιὸς θὰ διανοηθῇ νὰ μὴ συμφωνήσῃ μὲ τὸν ἱστοριογράφο; Κ' ἔτσι εἴμεθα εὐτυχεῖς ποὺ μάθαμε πῶς στὴν Ἀγγλία καθιέρωσαν τὴν 17ν Σεπτεμβρίου ὡς ἡμέρα τοῦ κομμένου κουμπιοῦ.

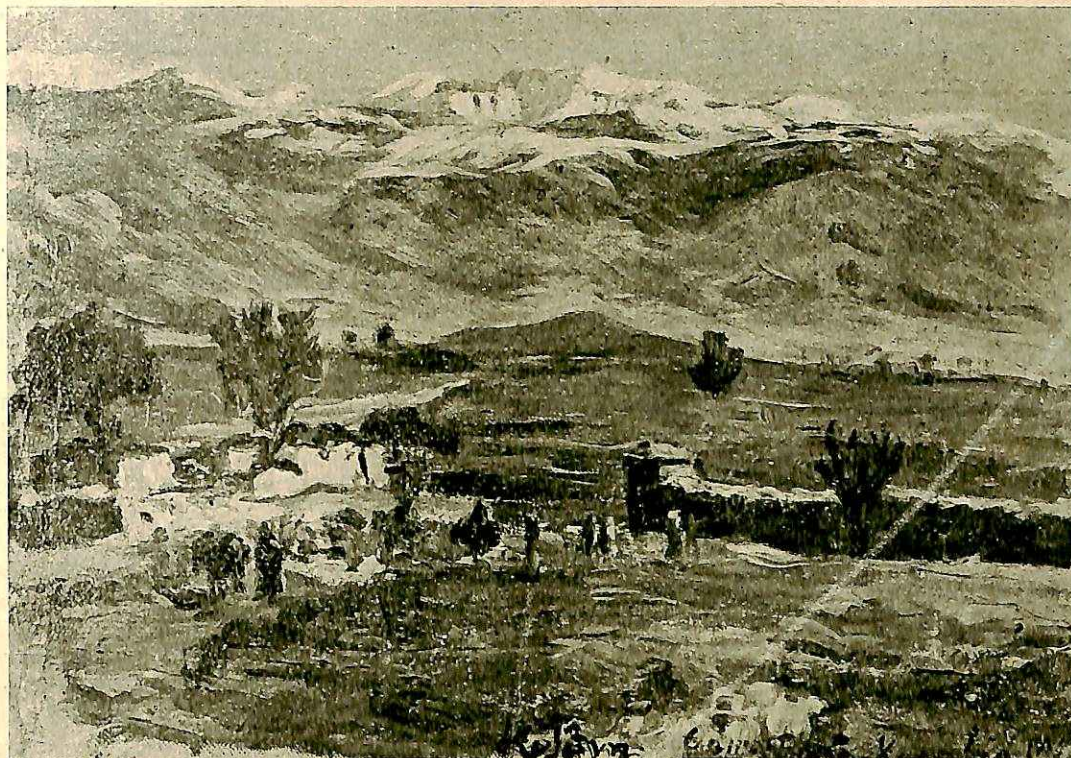
Τὸ κουμπὶ εἶναι ἀναντίρρητα τὸ σύμβολο τῆς παγκόσμιας ἀνδρικῆς κυριαρχίας ποὺ κρέμεται ἀπὸ μιὰ κλωστή. Μὰ ἂς μὴν ἀπελπισθοῦμε! Τὸ κουμπὶ, τὸ κουμπὶ ποὺ κόπηκε, εἶναι ἓνα τρομερὸ ὄπλο στὸ χέρι κάθε ἀνδρὸς ποὺ εἶναι ἀποφασισμένος νὰ πάῃ στὰ ἄκρα. Μπορεῖ νὰ τὸ ἐκσφενδονίξῃ ὅπως ὁ Δίας τὸν κεραυνό. Καὶ τὸ καλύτερο εἶναι ὅτι γιὰ νὰ ράψῃ ἓνα κουμπὶ ἡ γυναῖκα, γιὰ τὸ ἀναμρίσβητο αὐτὸ καθήκον τῆς, δὲν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τῆς ποῦμε εὐχαριστῶ. Δὲν πρέπει μὲν, ἀλλὰ μπορούμε νὰ τὸ ποῦμε, γιὰτι καὶ ὁ τρουβαδοῦρος τοῦ 1937 δὲν εἶναι μόνο γενναῖος, ἀλλὰ καὶ εὐγενής.

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

Νεαὶ ἀδελφαί.

Στὶς 19 Δεκεμβρίου ἔγινε στὸ ἀμφιθέατρον τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ ἡ τελετὴ τῆς ὀρκωμοσίας τῶν διπλωματούχων ἀδελφῶν τῆς σχολῆς Νοσοκόμων καὶ Ἐπισκεπτριῶν καὶ ἡ ἐπίδοσις τῶν διπλωμάτων. Τὴν τελετὴν αὐτὴν παρηκολούθησε ἡ Α. Β. Υ. ἡ πριγκίπισσα Εἰρήνη, τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ, ἡ Ἐφορεία τῆς Σχολῆς καὶ πολλοὶ κόσμος.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ε. Ε. Σ. κ. Μ. Γερούλανος ἀφοῦ προσεφώνησε τὴν Πριγκίπισσαν ἐνεθάρρυνε τὰς ἀδελφὰς διὰ τὸ δύσκολον ἔργον των, ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τώρα καὶ ἐτόνισε ὅτι αἱ διπλωματοῦχοι τοῦ Ἑρυθροῦ Σταυροῦ εἶναι προωρισμένοι νὰ ἐκτελέσουν χρῆμα ἐκπαιδευτικῶν ὅταν τὸ κράτος θὰ πληθύνῃ τὰ νοσοκομεῖα καὶ θὰ ἔχει ἀνάγκην νέου προσωπικοῦ ποὺ στὴν ἀρχὴ βεβαίως δὲν θὰ εἶναι εἰδικευμένοι. Ἡ διευθύντρια τῆς Σχολῆς Δνὶς Μεσολαῶ ἀνέπτυξε κατόπιν μὲ ὀλίγας λέξεις τὸν σκοπὸν τῆς Σχολῆς καὶ τὴν μορφήν ποὺ ἔλαβε ἀπὸ τοῦ 1933 ὁπότε ἀρχισε νὰ ἐκπαιδεύῃ ὄχι μόνον νοσηλευτικὸν προσωπικόν ἀλλὰ καὶ ἐπισκεπτρίας ποὺ ἀναλαμβάνουν καθήκοντα διακονίας. Ἡ τελειόφοιτος μαθήτρια Ἀλ. Κόττα εὐχαρίστησε μὲ πολλὴν συγκίνησιν τοὺς διδασκάλους τῆς καὶ κατόπιν ἀτεδύθησαν τὰ διπλώματα εἰς τὰς νέας ἀδελφὰς αἱ ὁποῖαι ἐδέχθησαν τὰ συγχαρητήρια τῆς Πριγκίπισσας Εἰρήνης καὶ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ε. Ε. Σ. Τὰ ὀνόματα τῶν νέων ἀδελφῶν εἶναι: αἱ Ἀφεντουλίδου Σ., Κόττα Α., Κούσουλα Β. Κώστα Μ., Μοντεσιντου Κ., Μειμάρη Α., Χατζοπούλου Ε., Ἀναστασιάδου Ἀ., Καραϊσκάκη Κατ., Μανώλα Δήμητρα, Τσιμαράτου Π., Βιτάκη Ἀργυρώ, Ζαφειρίου Ἰφ., Καραϊωσηφίδου Μ., Πανᾶ Π.

Ὁ Ὀλυμπος ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴ Κοζάνη, ἀπὸ τὸ νέο βιβλίον τῆς κ. Θάλειας Φλωρᾶ Καραβία: «Ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸν Πόλεμον 1912—1913.»

Διαλέξεις

Με πολλὴν ἐπιτυχίαν διεξήχθη ἡ πρώτη ἀπὸ τῆς σειράς τῶν διαλέξεων ποὺ διοργανῶναι φέτος στὸν Παρνασσὸ ἡ «Ἑλληνίς». Μετὰ τὴν ὥραIAN εἰσαγωγὴν ποὺ ἔκαμεν ἡ κ. Ἀγγελικὴ Χατζημιχάλη γιὰ τὸ ἔργον τοῦ Ἑθν. Συμβουλίου Ἑλληνίδων καὶ γιὰ τὸ περιοδικὸν του, ὁμίλησεν ἡ κ. Πολ. Ματέϊ-Ρουσοπούλου γιὰ τοὺς «Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας τοῦ Βερολίνου καὶ τὴ Γυναῖκα», μὲ προβολὴν πολλῶν φωτοεικόνων.

Ἡ ὁμιλήτρια εἶπε στὸ τέλος τὰ ἑξῆς:

«Μπορεῖ νᾶνε κοινοτυπία νὰ ἐπαναλαμβάνει κανεὶς αὐτὸ ποὺ ζητεῖ ὁ Πλάτων γιὰ τὴν νεολαία: γυμναστικὴ καὶ μουσικὴ. Δὲν παύει ὅμως μ' αὐτὸ ν. ἀποτελοῦν τὰ ἐπιτάγματά του μὰ βαθεῖα καὶ αἰώνια σοφία. Καὶ μουσικὴ ὄχι βέβαια μὲ τὴ σημερινή τῆς ἔννοια, μὰ μὲ τὴ γενικώτερη, ὅπως τὴν ἐννοοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι: τὴν καλλιέργειαν τοῦ πνευματικοῦ καὶ τοῦ ὁραίου. Πρὸς μιὰ τέτοια κατεύθυνσιν θάπρεπε νὰ στραφῇ καὶ σήμερα κάθε σωματικὴ ἀγωγή. Ὅποιος γυμνάζει ἀνθρώπινα σώματα, πρέπει ἀνθρώπινα σύνολα νὰ παιδαγωγῇ· πρέπει καὶ τὰ τρία συγχρόνως νὰ φροντίζει: τὸ σῶμα, τὸ πνεῦμα καὶ τὴ ψυχὴ.

Ἑλένη Α. Ζούζουλα

Μιὰ ἐκλεκτὴ δέσποινα τῶν Ἀθηνῶν ποὺ ἀφιέρωσε σχεδὸν ὅλη τὴ ζωὴ τῆς στὴ φιλανθρωπία, ἀπέθανε κατόπιν μακρᾶς καὶ ὀδυνηρᾶς ἀσθενείας.

Ἡ ἀποθανοῦσα ἴδρυσε καὶ διηύθυνε τὸ τμήμα τῆς Παιδικῆς Ἀδελφροσύνης τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων, καὶ τὸ ἔργο τῆς αὐτοῦ, τὸ ἀγάπησε μὲ ὅλη τὴ θέρη τῆς μεγάλης τῆς καρδιάς. Καταγινωμένη ἀπὸ νεανικῆς ἡλικίας στὴ λογοτεχνία, ἔγραψε πολλὰ ὥραια εἰκονογραφημένα βιβλία γιὰ παιδιὰ, τὰ ὁποῖα διαπνέει τὸ αἶσθημα τῆς οἰκογενειακῆς ἀγάπης καὶ ἡ πίστις πρὸς τὴ θρησκεία καὶ τὶς ἐθνικὰς παραδόσεις. Ἐπίσης κατέβαλλε μεγάλες προσπάθειες γιὰ τὴν ἴδρυση τοῦ Παιδικοῦ Θεάτρου.

Ἡ «Ἑλληνίς» συλλυπεῖται θερμότατα τὴν ἀπορφανωθεῖσαν οἰκογένειάν τῆς.

Στὸν κόσμο ἓνας μόνος δρόμος ὑπάρχει ποὺ δὲν μπορεῖ ἄλλος νὰ τὸν βαδίσῃ παρὰ μόνον ἐσὺ. Μὴ ρωτᾷς ποὺ θὰ σὲ βγάλει: Περίπατα.

Νήτσος

Έκδόσεις

Υπό του Συλλόγου Γονέων εξέδόθη ο τρίτος αριθμός του περιοδικού «Πρακτικές Οδηγίες Ανατροφής». Περιέχει περισπούδαστον μελέτην γὰ τὴν «Παιδικὴ Ὀκνηρία» ἀπὸ ἱατρικῆς ἀπόψεως ὑπὸ Κ. Σαρόγλου, καὶ ἀπὸ παιδαγωγικῆς ἀπόψεως ὑπὸ Ἑλμ. Παντελάκη. Καμμιά μητέρα δὲν πρέπει νὰ λείψῃ νὰ ἐγγραφῇ στὸ χρησιμότητα αὐτὸ περιοδικό.

**

Ἀλκη Κωτσάκη. «Οἱ κατακτητές».—Δὲν ξέρω ἂν εἶναι χαρακτηριστικὸ τῆς νεότητος ἢ τῆς ἐποχῆς ἢ λαχάρα αὐτῇ τῶν συγγραφέων νὰ δίνουνε στὰ ἔργα τους τίτλους μὲ μεγάλες ὑποχρεώσεις. Ἴσως νῆταν ἡ ἐπιθυμία τοῦ νέου πού θέλει νὰ ἀγκαλιάσῃ, νὰ δεῖ καὶ νὰ πεῖ τὰ πάντα καὶ μὴ μπορῶντας νὰ τὰ καταφέρει ἀφήνῃ στὸν τίτλο νὰ ὑποσχεθεῖ ὅτι ἐκεῖνος δὲν μπόρεσε νὰ δώσει στὸ βιβλίον του.

Αὐτὴ τὴν ιδέα σχηματίζω χωρὶς νᾶμαι διόλου σίγουρη πὼς εἶναι σωστὴ, ἀπὸ τοὺς τεράστιους τίτλους μερικῶν βιβλίων.

Πρὸ δύο ἐτῶν ὁ κ. Κορνάρος ἐξέδωκε ἕνα ἰσχνὸ βιβλιαράκι μὲ μερικὲς ταξιδιωτικὰς ἐντυπώσεις σχεδὸν ἀσημαντες καὶ ὀνομάτισε τὸ ἔργο του μὲ τὸν ἀπέραντο καὶ ἀπαιτητικὸν τίτλον «Ἀνατολή».

Κάποιος ἄλλος πολὺ ἀνώτερός του συγγραφέας βάπτισε ἕνα μικρὸ, ὠραῖο βέβαια διηγηματάκι του μ' ἕνα τίτλον ἐξίσου μεγάλον καὶ πλατὺ: «Αἰγαῖο». Ἐννοεῖται ὅτι τὸ Αἰγαῖο δὲν ἔλαιε κανένα ρόλο στὴν ὑπόθεσιν.

Τώρα τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ἀλ. Κωτσάκη «Οἱ Κατακτητές». Ἀρχίζοντας νόμισα ὅτι θὰ συναντήσω ἕνα ὀλόκληρον κόσμον πιεζομένον πού νικιοῦνται ἀπὸ κατακτητὲς ὅπως στὸ ὁμώνυμον μυθιστόρημα τοῦ Malraux.

Ἡ πάλι καμμιά δυνατὴ φυσιογνομία ἀνθρώπου ἀπὸ κεῖνες πού σοῦ ἐπιβάλλονται καὶ μποροῦν νὰ ὀνομασθοῦν ἔτσι. Δὲ συνήντησα τίποτε ἀπ' αὐτὰ πού μοῦ ὑποσχέθηκε ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου. Ἄν θᾶθελα νὰ πῶ τὴν ὑπόθεσιν δὲν εἶναι ἄλλη παρὰ ἕνα χωριό-τόπαιδο πού ἐρωτεύεται τὴν κόρη τῆς πλούσιας οἰκογένειας ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἡ ὁποία παρεπιδημεῖ στὸ χωριὸ του.

Δὲν μπορῶ νὰ βεβαιώσω ἂν στὸ τέλος τὸ παιδί αὐτὸ πού ζεῖ μὲ τὸ ὄνειρον νὰ γίνῃ ἀξίον τῆς ἀγάπης τοῦ κοριτσιοῦ-τῆς Διάνας-ἐξελίσσεται σὲ κατακτητὴ. Ἴσως νὰ συμβαίνει κάτι τέτοιο καὶ νὰ μὴν στάθῃ καὶ ἱκανὴ νὰ τὸ ξεδιαλύσῃ.

Ὅταν πρὸ ἐτῶν διάβασα τὸ πρῶτον βιβλίον τοῦ κ. Ἀλ. Κωτσάκη «Ὁ Χαλασμός» ἡ περιγραφή τοῦ νοσοκομείου καὶ τῶν ἀρρώστων μοῦ ἀφησεν ἐντύπωση. Νόμισα πὼς τὸ θέμα ἀνάγκασε τὸν συγγραφέα νὰ πλέει διαρκῶς μεταξὺ ὁνείρου καὶ πραγματικότητος πού πολλὰς φορὰς καταντᾷ ἐφιάλτης.

Τόση εἴταν ἡ παράξενη ἀνάμνησιν πού μοῦ ἀφησε

τὸ βιβλίον ὥστε μ' ἔκανε νὰ μιλήσω γι' αὐτὸ σὲ φίλους πού γράφουν καὶ διαβάζουν. Κανένας δὲ μὲ δικαίωσε· ἀπόρησαν μάλιστα πὼς τάχα μ' ἄρεσε τὸ ἀκαταστάλαχτον ἐκεῖνο πρᾶγμα Παρ' ὅλα αὐτὰ μοῦ ἔμεινε ἡ πεποίθησιν πὼς κάτω ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα κρύβονταν ἕνας συγγραφέας μ' ἕνα πρωτότυπον τάλαντον.

Τὴν ἴδια ιδέα ἔχω καὶ τώρα ἀφοῦ διάβασα καὶ τὸ δεύτερον βιβλίον τοῦ κ. Κ. Τὸ τάλαντον ἐξακολουθεῖ νὰ κρύβεται, ἀκόμη δὲ φανερώθηκε στὴν ἐπιφάνεια.

Ὅπως καὶ στὸ πρῶτον ἔργο ἔτσι καὶ τώρα δίνεται ἡ ἐντύπωση τοῦ ἀκαταστάλαχτου. Τὸ καλὸ μπλέκεται μὲ τὸ κακό. Ἡ σπάνια ἔκφρασις, ἡ δροσερή, μὲ τὴ φκιαχτὴ καὶ τὴν κακότητην. Ἡ στιγμιαία διαύγεια μὲ πολυσέλιδον θολοῦρα.

Δὲν συνέλαβα τὸ νόημα τοῦ βιβλίου. Δὲν τὸ ξεχώρισα αὐτὸ πού ὁ συγγραφέας θέλει νὰ πεῖ. Μὲ κατέκτησε ἡ περιγραφή τοῦ χωριοῦ, ἡ ἀτμόσφαιρά του, ἡ ξεχωριστὴ φυσιογνομία τῶν ζώων του. Τὰ κατοικίδια ἔχουν προσωπικότητα ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι. Εἶναι πολὺ συγκινητικὴ καὶ βαθειὰ ἀνθρώπινη ἡ σκέψιν τοῦ παιδιοῦ τὸ ὁποῖον προσέχει τὰ ρούχα του μὴ χαλάσουν, μὴ σκιστοῦν γιατί ξεύρει ὅτι γιὰ νὰ γίνουν καινούρια θὰ χρειαστεῖ νὰ πουληθοῦν κότες. Καὶ πολὺ πιθανὸν νὰ μὴ βρίσκονται πιά ἄλλες στὸ κοτέτσι.

Ὅσο προχωρεῖ πρὸς τὸ τέλος τὸ βιβλίον βουλιάζει στὴν ἀσάφεια. Πλέει, τυραννεῖ τὸν ἀναγνώστη πού προσπαθεῖ ὁ δύστυχος ἀπὸ κάπου νὰ πιαστεῖ. Καινούρια πρόσωπα, παρουσιάζονται, ἡ Μαρουλία, ἡ Καίτη, ἡ Νάντα, ἡ Τασίτσα, χωρὶς νὰ δικαιολογεῖται ἡ παρουσία τους. οὔτε νὰ ἔχουν καμμιά σχέση οἱ πολὺ τολμηρὲς ἱστορίες τους μὲ τὴν ὑπόθεσιν. Τὸ παράξενον εἶναι ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι γραμμένα μὲ δύναμιν καὶ χάριν, μὲ φράσεις ἐκφραστικὰς καὶ πρωτότυπες πού φτάνουνε πολλὰς φορὰς στὴν τελειότητα. Κάποτε, ἀλήθεια, πέφτουν καὶ σὲ μεγάλη ἀκαταστασία. Γενικὰ μένει ἡ ἐντύπωση ὅτι ἀπὸ τὸ ἔργο λείπει ἡ σποινδυλικὴ στήλη.

Θὰ περιμένω τὸ τρίτον βιβλίον τοῦ κ. Ἀλκη Κωτσάκη μὲ ἀνυπομονησίαν καὶ περιέργειαν.

Ἀρης Χατζιδάκης. «Οἱ Πολιτεῖες τῶν ὥρων». Ὅ,τι εἶπα γιὰ τὸν τίτλον τοῦ προηγούμενου βιβλίου θὰ μπορούσα νὰ τὸ ἐπαναλάβω καὶ γιὰ τὴν ποιητικὴν συλλογὴ «Πολιτεῖες τῶν Ὁρῶν». Ἀφήνῃ νὰ ἐξυπακούονται πολλὰ ὁ τίτλος πού ἐδῶ εἶναι καὶ ἀκατάληπτος λόγῳ ποιητικῆς ἀδείας.

Θὰ εἶχε πολὺ καθαρὸ καὶ περιορισμένον νόημα ἂν οἱ λέξεις εἴταν ἀνάστροφα «Ὁρες τῶν Πολιτειῶν» μὰ νὰ πού δὲν εἶναι καὶ ἔτσι εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ τὸν παραδεχτοῦμε τέτοιον πού μᾶς τὸν δίνει ὁ συγγραφέας.

Θάναί βέβαια νέος ὁ ποιητὴς γιατί ἀκόμη μετριεῖται κατακάθαρον ἐπάνω του οἱ διάφορες ἐπιδράσεις τῶν ποιητῶν μας. Μόνον οἱ ἀνούσιες κουβέντες μὲ τὴν Αἰλὴ θυμίζουν Gerald. Ἐκεῖνος ἔχει πολὺ ἐπιτυχημένα ἐγκαινιάσει αὐτὴ τὴν διήφεν ἀπλότητα

Ἡ ζωντανὴ Ἑλλάδα
στοὺς ζῶντες συγγραφεῖς τῆς

Εἶναι ὁ τίτλος ἐνὸς ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντος βιβλίου πού κυκλοφόρησε τελευταίως, γραμμένον στὴ γαλλικῇ, «La Grèce vivante dans ses auteurs vivants» ἀπὸ τὴν διακεκριμένη Γαλλίδα λογία καὶ φίλη τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, τὴν κυρία Marie-Louise Asserin.

Ἡ εὐγενὴς ξένη πού μὲ θερμότητα ἐνδιαφέρειν παρακολουθεῖ τὴν ὅλη πνευματικὴ κίνησιν τοῦ τόπου μας, μελετᾷ τοὺς συγχρόνους συγγραφεῖς μας, βγάζει τὰ φωτισμένα συμπεράσματά της, μᾶς ἔχει δώσει τρανὰ δείγματα τῆς ἀγάπης της στοὺς καρπούς τῆς ἑλληνικῆς διανοήσεως μὲ σοφὲς καὶ ἐμπνευσμένες διαλέξεις, ὅπως τὴ σχετικὴ μὲ τὴν ποιήσιν τοῦ Παλαμά, τὴ γύρω ἀπὸ μερικὰς ἑλληνίδες ποιήτριες, τόσο ἀναλυτικὴ καὶ ψυχολογημένη ὁμιλία της πού ἐξέδωκε σὲ κομψὸ τόμον καὶ ἄλλα διεξοδικὰ τῆς ἀρθρα σχετικὰ μὲ τὴν ἑλληνικὴν φιλολογία. Στὸ τελευταῖον τῆς βιβλίου, γραμμένον ἀπάνω στὸ ὁμώνυμον θέμα πρὸ ἐπαραματεύθηκε πέρυσι σὲ μιὰ διάλεξιν της μὲ βαθύτατη γνῶσιν καὶ ἀναλυτικὸν κριτικὸν πνεῦμα, ἡ κ. Asserin μπαίνει μέσα στὸ νόημα, στὴ δύναμιν καὶ στὴν οὐσίαν τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας γιὰ νὰ θέσῃ μὲ ἀμερόληπτη καὶ αὐστηρὴ σαφήνεια καὶ κρίσιν, τὰ πράγματα στὴν ἀληθινὴν τους θέσιν καὶ νὰ παρουσιάσῃ τὴν ὁμὴ καὶ σκληρὴ ἀλήθειάν τους, ἐξετάζοντας τὸ ζήτημα της ἀπὸ τίς κυριώτερες πλευρὰς του. Καὶ ἐρωτᾷ ἡ κ. Asserin: Ἡ ἑλληνικὴ λογοτεχνία ἔχει τὴ θέσιν πού της ἀνήκει στὴν παγκόσμιον φιλολογία καὶ ἔχει ἐκτιμηθῇ ὅσο της ἀξίζει στὸ ἴδιον μας τὸν τόπον;

Δυστυχῶς οὔτε τὸ ἕνα συμβαίνει οὔτε τὸ ἄλλο. Καὶ πρῶτα γιατί ἡ νεοελληνικὴ γλῶσσα εἶναι γνωστὴ σὲ πολὺ λίγους ξένους καὶ σχεδὸν δὲν διαβάζεται ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους ἐνῶ οἱ Γάλλοι, Ἀγγλοὶ καὶ οἱ Γερμανοὶ συγγραφεῖς εἶναι διεθνῶς γνωστοὶ καὶ διαβάζονται, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς συμπατριώτες των πού φθάνουν τὰ 40 ἢ 50 ἑκατομμύρια, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ξένον κόσμον πού εἶναι γνώστης τῆς ἀγγλικῆς γαλλικῆς ἢ τῆς γερμανικῆς γλώσσης. Καὶ ἂν οἱ ξένοι αὐτοὶ θελήσουν ν' ἀσχοληθοῦν μὲ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα θὰ στραφοῦν ἀμέσως στοὺς ἀρχαίους κλασσικοὺς μας, διαβάζοντάς τους ἢ στὴν ἀρχαῖον ἑλληνικὴν πού τὴ διδάσκονται στὰ πανεπιστήμια καὶ τὰ σχολεῖα, ἢ στὶς μεταφράσεις τῶν ἀρχαίων πού γίνονται στὶς μητρικὰς τους γλώσσας. Ἄρα οἱ σύγχρονοι Ἑλληνες συγγραφεῖς πού τὸ ἔργο των περισσοτέρων περὶ ἡ στιχογραφία, τιμᾷ τὴν ἑλληνικὴν διάνοσιν, μένουν ἀγνωστοὶ ἀπὸ τὸ μεγάλο διεθνὲς ἀναγνωστικὸν κοινόν. Καὶ ἡ κ. Asserin μὲ τὴν γλαφυρὴ γαλατικὴν της χάριν καὶ τὸ πλούσιον λογοτεχνικὸν λεκτικόν της ἐκφράζεται γιὰ τίς ὑπέρτερες δημιουργίες των συγ-

αὐτὸ τὸ κουβεντολοῖ μὲ τὴν ἀγαπημένην του. Εἶχε ὁμως τὸ λεπτὸ γούστο νὰ μὴν τὴν ὀνομάσῃ Αἰλὴ. Τὴν ἀφήνῃ ἔτσι ἀνώνυμη καὶ πῶς ἐλκυστικὴ.

Πολὺ πιθανὸν τώρα νᾶναι σύμπτωση ὁ τρόπος αὐτὸς καὶ ἡ «Αἰλὴ» νᾶναι τὴν προέλευσίν της ἀπὸ τὸν κ. Ἀννίνο πού μᾶς τὴν σερβίρει χρόνιον τώρα κάθε πρωτὶ ἀπὸ μιὰν ἐφημερίδα.

Ὅσο γιὰ τὸν Καβάφη τοῦ ὁποίου la funeste influence ὅπως λέει ὁ κ. Roussel κατάνησε πάντα· χαῖτο παρ' ὅσα σὲ ὅλες τίς ποιητικὰς συλλογὰς πού βγῆκαν μετὰ τὸ θάνατόν του, κέδω ἐμφανίζετο ὁλόφιντος. Ὁ κ. Χατζιδάκης κατάφερε στίχους ἀλὰ Καβάφη ὅπως τοὺς καταφέρνουν καὶ ὅλοι οἱ νέοι σήμερον.

Κατάνησε καὶ αὐτὸ σὰν ἕνα εἶδος σπόρου.

Τὸν Μένανδρον, τὸν φοβερόν ἀντίπαλον ὁ Φιλίμων στὴν δόξα, εἰς τὰς ἐπιτυχίας νὰ φθάσῃ ἐπιθυμεῖ. Τὸν Ἀθηναῖον νὰ ὑπερετῆρῃσι... κτλ.

Δὲν εἶναι τὸ μόνον μέσα στὴν συλλογὴ, ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ἐξίσου ἐπιτυχημένα. Ἡ μίμησις ὁμως ἀπὸ τὸ «Μαραμποῦ» δὲν ἔχει τόση τελειότητα. «Ὁ Τὰν-Τσιν-Λοῦ» ξεφωνᾷ βέβαια πὼς τὴν πατρότητά του τὴν χρωστᾷ στὸν Καβαδία πού τόσο μᾶς ἔξφινσε καὶ μᾶς γοήτεψε μὲ τὴν ἀνέλπιστη συλλογὴν του, ἀλλὰ δὲν τοῦ πήρε παρὰ τὸν ἐξωτισμὸν τοῦ ὀνόματος, τὴ Σαγγάν, τοὺς Κινέζους καὶ τὰ λοιπὰ ἐξαρτήματά τους.

Μιὰ σειρά πού ἐπιγράφονταν «Σάτυρες» ἀρχίζουν μὲ μιὰ... «Καρυδόπηνη νηστήσιμη» εἰς τὴν ὁποία ὑπάρχει κάποια νηστήσιμη δόση σάτυρας. Αὐτὸ δὲν μὴν ποδίζει ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα μερικὰ νᾶχουν τὴ δόση πού πῶς ἐντὸν ὅπως ἡ «Φτωχολογία».

Τὸ καλύτερον ὁμως ἀπὸ τὴν σειράν αὐτὴν τὸ ἀντιγράφω γιατί ἀξίζει τὸν κόπον. Εἶναι σωστὸ ποίημα.

Βρέχει...

Ὅχι, δὲν εἶναι πάντοτε ὁμορφὴ ἡ βροχή.

Τὰ γκρίζα σύννεφα δὲν εἶναι ποίηση πάντα. Ὑπάρχουν καὶ οἱ φτωχοὶ πού λαχταροῦν τὸν ἥλιον, τὸν ἥλιον καὶ τὸν γαλανὸν οὐρανόν. Οἱ Φτωχοί!

Ἐχει τὴν ποιήσιν του καὶ ὁ «Ἥλιος! Ναί! Αἰλὴ» καὶ σὺ πολλὰς φορὰς τὸν ὕμνησες—θυμᾶσαι—μὰ ὑπάρχουν ἄλλοι πού ἀπὸ ποίησιν δὲν ἔχουν ιδέα, καὶ ἐντὸς τούτων μόνον ἡ θεοτὴ Του μιλεῖ.

Τὸ ἴδιον ἄρτια ποιήματα εἶναι καὶ ἐκεῖνα πού ἀφιερώνονται «Τῇς Κρήτης». Ἀληθινὰ, χωρὶς νεωτερισμούς, χωρὶς παράτολμες γαρνιτούρες, χωρὶς ταχυδακτυλογράφους. Γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ μέσα στὶς χιλιάδες τῶν χιλιάδων βλέπομε πόσο εἰλικρινὲς καὶ βαθύαισθημα εἶναι ἡ ἀγάπη τῆς Πατρίδας.

Ὑμνεῖ τὴν Κρήτην τοῦ ὁ κ. Χατζιδάκης καὶ ἀμέσως αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκην νὰ παρατήσῃ τὴν Αἰλὴν του· τίς ἀκροβασίας, τίς μιμήσεις καὶ νὰ βρεῖ τὸν ἑαυτὸν του.

ΤΑΤΙΑΝΑ ΣΤΑΥΡΟΥ

Τὸ δύσκολον εἶναι ἐκεῖνον πού μποροῦμε νὰ κάμωμε τώρα. Τὸ ἀδύνατον ἀπαιτεῖ πάντως λίγο περισσότερο καιρόν.

Νάνσεν

χρόνων ποιητών και πεζογράφων μας, του Ξενόπουλου, του Χριστοβασιλή, του Τραυλαντώνη του Νιρβάνα, του Μελᾶ, του Μυριβήλη του Πικροῦ καθώς και του Παλαμᾶ, Δροσίνη, Πορφύρη, Μαλακάση, Ἀθάνᾳ, Τέλλῃ Ἀγρᾶς, Βάρναλη κλπ. με τὸ μεγαλύτερο ἐνθουσιασμό ἀλλὰ κι' ἐκφράζει μαζί τὴ λύπη της γιατί νὰ μὴν εἶναι γνωστοὶ ὅσο τοὺς ἀξίζει στὸν ἕξω κόσμῳ καὶ νὰ καταλάβουν τὴν τιμητικὴ τους θέσι στὸ διεθνὴ φιλολογικὸ στίβο.

Ἀλλὰ καὶ στὸ ἑλληνικὸ κοινὸ εἶναι γνωστὰ τὰ πνευματικὰ δημιουργήματα τῶν ἑλλήνων συγγραφέων· Ἐκτὸς ἑνὸς περιορισμένου κύκλου διανοουμένων, ὁ πολὺς κόσμος τοὺς ἀγνοεῖ. Οἱ αἰτίες εἶναι πολλές. Μία, ὅτι ὁ λαὸς, ἀντὶ ν' ἀγοράξῃ βιβλία τὰ ὁποῖα κοστίζουν πολὺ, προτιμᾷ τὰ φθηνὰ περιοδικὰ μετὰ ἀνούσιον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον περιεχόμενό τους, φταίει καὶ ἡ γλῶσσα, κι' ἀκόμη περισσότερο ἡ κριτικὴ ποὺ μόνο εἰλικρινῆς, ἀμερόληπτη καὶ διαφωτιστικὴ δὲν εἶναι, ἀλλὰ περισσότερο ἐμπαθὴς καὶ ἀρνητικὴ, ὥστε νὰ δημιουργεῖται σύγχυσις γύρω ἀπὸ τὸ περιεχόμενο καλὸ ἢ κακὸ τῶν βιβλίων. Ἔρχετ' ἔπειτα τὸ πλῆθος τῶν μυρίων ἐκδόσεων ποὺ κατακλύζουν τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ ποὺ πνίγουν τὰ ἀξία πνευματικὰ δημιουργήματα.

Ἡ στοργικὴ φίλη τῆς ἑλληνικῆς λογοτεχνίας ποὺ ζῇ καὶ σκέπτεται μετὰ καθαρὴ ἑλληνικὴ καρδιά καὶ μετὰ νόημα ἑλληνικὸ, ἐμβαθύνει σ' ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς αἰτίας καὶ τῆς θεραπείας τοῦ κακοῦ μετὰ τὴν ἀκράδαντη ἐλπίδα «ὅτι «ἡ δύσις θὰ καταλήξῃ νὰ μάθῃ πῶς ὑπάρχει μιὰ σύγχρονη ἑλληνικὴ σκέψις, μιὰ τέχνη νεοελληνικοῦ λόγου, μιὰ μεγάλη καὶ πλατεῖα πνευματικὴ κίνησις» καὶ ὅτι θὰ εἶναι γιὰ τὴν εὐγενικὴν τῆς προσπάθειαν ἡ μεγαλύτερη ἱκανοποίησις ἂν κατορθωθῇ νὰ διαδοθοῦν τὰ νεοελληνικὰ γράμματα στὸ ἔξωτερικόν, νὰ ξεπεράσουν τὰ σύνορα τῆς πατρίδας τους καὶ νὰ καταλάβουν δικαιοδικαί τὴ θέσι ποὺ τοὺς ἀξίζει «στὴν παγκόσμιον παλαίστρα ὅπου συναγωνίζονται τὰ μεγάλα καὶ τ' ἀληθινὰ ἀριστουργήματα».

Βαθύτατα πρέπει νὰ συγκινηθῶμε ὅλοι γιὰ τὴ θερμὴ ἀφοσίωσιν τῆς κ. Asserin στὰ σύγχρονα ἑλληνικὰ γράμματα καὶ νὰ τῆς ἐκφράσωμε τὴν εὐγνωμοσύνην μας γιὰ τὸν ὥραιο καὶ ἐξυψωτικὸν ἀγῶνα ποὺ μετὰ τὴν βαθεῖαν πίστιν καὶ στοργὴν ἔχει ἀναλάβῃ.

ΑΘΗΝΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ἐκ παραδρομῆς παρελήφθη στὸ προηγούμενον τεῦχος στὸ ἄρθρον τοῦ κ. Π. Μαζαράκη περὶ τοῦ Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσόστομου, τὸ ὄνομα τοῦ κ. Λαμπραδίου μετασχόντος, ὡς γνωστόν, κι' αὐτοῦ τὸ 1919 στὴν ἀποστολὴν εἰς Σμύρνην γιὰ τὴν περιθάλψιν τῶν ἀστέγων οἰκογενειῶν.

Κορμὶ πρῶτα: ἡ ζωὴ δὲν πάει μετὰ τοὺς κακομοίρηδες
Σπ. Μελᾶς

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΛΙΔΟΣ

Γυναικεῖα δρᾶσις στὴν Κύπρον

Τὸ λαμπρὸν σωματεῖον τῆς πρωτεύουσας «Πνευματικὴ Ἀδελφότης» ἐν τῇ μερίμνῃ του νὰ ὠφελήσῃ καὶ τὰ μέλη του καὶ ὁλόκληρην τὴν κοινωνίαν, διωργάνωσε σειρὰν διαλέξεων μετὰ ὁμιλητὰς ἐκ τῶν πλέον διακεκριμένων.

Ἐπίσης ἐωρτάσθησαν στὸ Λύκειον Ἑλληνίδων τῆς Ἀμμοχώστου τὰ πενήντα χρόνια τοῦ Παλαμᾶ μετὰ δύο ὥραίας διαλέξεις τῶν κ. κ. Β. Σωτηρίου καὶ Κ. Προυσῆ.

Ἡ γιορτὴ τοῦ πορτοκαλλιοῦ ἔγινε καὶ φέτος στὴν Ἀμμοχώστο μετὰ πολλὴ μεγαλοπρέπεια. Ὅλες οἱ μαθήτριες παρήλασαν ἀπὸ τοὺς κεντρικωτέρους δρόμους τῆς πόλεως ψάλλοντες τὸ τραγούδι τῆς πορτοκαλλιάς καὶ στεφανομένες μετὰ τοὺς ἀνθούς τῆς.

Τὸ Παιδικὸ Θέατρο τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων τῆς Ἀμμοχώστου ἐδίδαξε τὸ «Ὁνειρο Πρωτοχρονιάς» τῆς κ. Ἀντ. Μεταξᾶ.

Τὸ φιλοπρόδο σωματεῖον τῆς Λευκωσίας «Ἐνωσις Ἑλληνίδων Κυριῶν» συμπεριέλαβε στὸν κύκλον τῆς δράσεώς του καὶ τὴν προστασίαν τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

Κατάθεσις θεμελίου λίθου Ὁρφανοτροφείου Ἀθηνᾶς Διανέλλου. Ἡ μεγάλη φιλόανθρωπος κ. Ἀθηνᾶ Διανέλλου ἐδώρησε μέγα ποσὸν ὅπως δι' αὐτοῦ ἀνεγερθῇ Ὁρφανοτροφεῖον στὴ Λευκωσίαν. Ὁ θεμελιὸς λίθος τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου ιδρύματος κατετέθη ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Πάφου καὶ Τοποτηρητοῦ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου κ. Λεοντίου, ὅστις προσεφώνησε τὴν δωρήτριαν ἐξάρας καταλλήλως τὴν καθόλου φιλανθρωπικὴν δρασίν τῆς.

Παιδικὴ ἐξοχὴ. Ὑπὸ τὴν προστασίαν Κυριῶν τῆς Λεμεσοῦ ἀπεστάλησαν εἰς Πλάτρες περὶ τὰ 100 παιδιὰ εἰς τὰς Παιδικὰς Ἑξοχάς.

— Ὑπὸ τῆς Πνευματικῆς Ἀδελφότητος Λευκωσίας ἀπεστάλησαν 150 παιδιὰ εἰς Κερύνειαν.

— Ὑπὸ Κυριῶν τῆς Λάρνακος ἀπεστάλησαν 70 παιδιὰ εἰς Λεύκαρα.

— Καὶ ὑπὸ τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων Ἀμμοχώστου ἀπεστάλησαν 55 παιδιὰ εἰς Μπογάζι.

Χορηγίες τοῦ Αἰσχύλου. Πρωτοβουλία τῆς κ. Ἀθηναΐδος Ζ. Λανίτου καὶ κατὰ διδασκαλίαν ἑνὸς ἐμπνευσμένου ἀνθρώπου τοῦ ποιητοῦ κ. Γιάννη Λεύκη (Παπαγγέλου) παρεστάθησαν στὴν Λεμεσόσιν ὑπὸ μαθητριῶν τῆς ἰδιωτικῆς σχολῆς (Ἀθηναΐδος), οἱ Χορηγοὶ τοῦ Αἰσχύλου μετὰ μεγάλην ἐπιτυχίαν. Τέτοιες προσπάθειες εἶναι ἀνώτερες κάθε ἐπαίνου.

Ρυθμικὴ γυμναστικὴ. Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν Κύπρον ἔλαβε χώραν ἐπιδείξις ρυθμικῆς γυμναστικῆς ὑπὸ μαθητριῶν τῆς ἰδιωτικῆς σχολῆς τῆς κ. Ἀθηναΐδος κατὰ διδασκαλίαν τοῦ κ. Πέτρου Ἡλίου μετὰ ἀρίστην ἐμφάνισιν.

ΣΑΛΑΜΙΝΙΑ

Εἰδήσεις

Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας κ. Κορυζῆ συνήλθε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἰδρυθείσης Σχολῆς Κοινωνικῆς Προνοίας. Σκοπὸς κύριος τῆς ἐλευθέρως αὐτῆς σχολῆς εἶναι νὰ μορφώσῃ τελείως ὅλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι προσφέρουν ἀφιλοκερδῶς τὰς ὑπηρεσίας εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας. Ἐτόνισε δὲ ὁ κ. Κορυζῆς εἰς τὴν προσφωνήσιν του πόσῃν σημασίαν ἀποδίδει τὸ Κράτος εἰς τοὺς ἀφιλοκερδεῖς τούτους βοηθοὺς καὶ μετὰ πόσῃν εὐγνωμοσύνην ἀποδέχεται τὴν βοήθειάν των.

Εἰς τὴν σχολὴν αὐτὴν θὰ διδάσκωνται πλὴν τῶν εἰδικῶν μαθημάτων νοσοκομειακῆς, περιθάλψεως τῶν ἀσθενῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν, πλ' ἐν τῶν βρεφοκομῶν καὶ ἄλλων γνώσεων, μαθήματα πολιτικῆς οικονομίας, κοινωνιολογίας, ψυχολογίας, ἱστορίας τῆς κοινωνικῆς προνοίας κλπ. παρ' εἰδικῶν ἐπιστημόνων.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις τῆς κ. Εὐγενίας Ζωγράφου ἐμπῆκε στὰ τριάντα χρόνια τῆς ζωῆς της. Συγχαίρομεν θερμὰ τὴν ἀγαπητὴν συνάδελφον καὶ τῆς εὐχόμεθα νὰ ζήσῃ κ' ἐκείνη καὶ τὸ ἔργον της ἀκόμη πολλὰ χρόνια.

Στὸ Ἀμερικανικὸν Κολλέγιον τοῦ Ἑλληνικοῦ διωργανώθη τὴν 27ην Νοεμβρίου φιλανθρωπικὴ ἀγορὰ, ἡ ὁποία διεξήχθη μετὰ μεγάλη ἐπιτυχίαν.

Ὁραίαν ἐορτὴν διωργάνωσε τὸ Τμήμα Ἑργασίας τοῦ Ε. Σ. Ε. στὴ σχολὴ Ἀγραμμάτων γυναικῶν ποὺ συντηρεῖ στὰ Πετράλωνα. Ἀπένειμε στὰς ἐπιμελεστῆρας καὶ τακτικώτερον φοιτήσας μαθητρίδας βραβεῖα 1000 δρ. Τὴν ἐορτὴν ἐτίμησεν ὁ δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Ἀμβρ. Πλυτᾶς ὁ ὁποῖος προσέθεσε καὶ ἄλλας 1000 δρχ. εἰς τὰ βραβεῖα οὕτως ὥστε μπόρεσαν νὰ βραβευθοῦν ἑπτὰ μαθήτριά.

Στὴν Ἑσπερινὴν αὐτὴν σχολὴν φοιτοῦν 56 ἐν ὅλῳ ἀγράμματα γυναικες, ἐργάτριες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Τὰς διδάσκει μετὰ πολὺν ζήλον καὶ πραγματικὴν ἀφοσίωσιν ἡ ἐξαιρετικὴ διδασκάλισσα κ. Ἐλρ. Σαλονοστρίδου.

Ὁ κ. ἐπιθεωρητὴς τῶν Πετράλων, ὁ διοικητὴς τοῦ Ἀστυνομικοῦ τμήματος καὶ ἄλλος κόσμος συνεχάρησαν θερμῶς τὰς κυρίας τοῦ Τμήματος Ἑργασίας γιὰ τὴν ἐκπολιτιστικὴν αὐτὴν δρασίν των.

Ὅπως καὶ ἑκάστοτε διωργάνωσε καὶ φέτος ὁ Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων μαζί μετὰ τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν σειρὰν ἐσπερινῶν ὁμιλιῶν διὰ μῆτερας καὶ δεσποινίδας ὑπὸ τὴν ἐφορείαν τῆς κ. Ζωῆς Φράγκου. Ὡς ὁμιληταὶ φέρονται οἱ κ. κ. Δ. Μωραΐτης,

Ἀπ. Δοξιάδης, Μ. Στριγγάρης καὶ αἱ κ. κ. Ζ. Φράγκου, Καλλ. Ἐλεοπούλου, Χρ. Ἀσκητοπούλου, Χρ. Κισέογλου, καὶ Νίκη Πέρδικα.

Ἐπίσης ἀγγέλεται σειρὰ συγκεντρώσεων διὰ νέας, ὁ δὲ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς συνιστᾷ θερμῶς στὶς νέες τὴν παρακολούθησιν τῶν μαθημάτων γιὰ ἐθελοντικὰς ἀδελφὰς ποὺ διοργανῶνται.

Αἱ ἀποχωρήσασαι ἐκ τοῦ Διεθν. Συμβ. Γυναικῶν κ. κ. Avril de St. Croix, καὶ Dame Elis. Cadbury ἐξελέγησαν παμψηφί ἐπίτιμοι ἀντιπρόεδροι αὐτοῦ.

Καὶ φέτος ὁργανώθη ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Φιλοτέχνων ἡ ἐτήσιος Ἐκθεσις τοῦ Βιβλίου, ἡ ἑκτη ἀπὸ τότε ποὺ πρωτοῦργε. Ὅπως πάντοτε ἐφιλοεξνήθη στὴ μεγάλη αἴθουσα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ διήρκεσεν ἀπὸ τὰς 23—31 Δεκεμβρίου.

Ὁμὰς κυριῶν τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας ἀπειτέλεσαν ἐπιτροπὴν γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν τὶς προσπάθειες τοῦ Δελφικοῦ ἔργου. Ὁ κ. Ἀγγ. Σικελιανὸς ὁμίλησε τὴν 15 Δεκεμβρίου ἐμπνευσμένα στὸν Παρνασσὸ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ. Προσεχῶς θὰ ἐπαέλθωμεν.

Ἡ Διεθνὴς Ὑπηρεσία Προστασίας Μεταναστῶν διενήργησε τὴν 12ην Δεκεμβρίου εἰς τὰς αἰθούσας τῶν Near East Industries καὶ τῶν «Ἑλληνικῶν Τεχνῶν» φιλανθρωπικὴν ἀγορὰν ἡ ὁποία ἐστέφθη ὑπὸ μεγάλης ἐπιτυχίας.

Στὸ Συνέδριον τοῦ Νουμπρόβικ ἐπρότειναν οἱ Οὐγγαρίδες νὰ συντάξῃ κάθε ἔθνος Συμβούλιον μιᾶς σύντομης ἐκθεσὶς γιὰ τὴν ἱστορίαν του. Ἡ πρότασις ἔγινε παμψηφί δεκτὴ, δὲν ἀπεφασίσθη ὅμως ἀκόμω ὑπὸ ποῖον τύπον θὰ δημοσιευθοῦν οἱ ἐκθέσεις αὐτὲς δὲν ὑπάρχει ὅμως ἀμφιβολία ὅτι θ' ἀποτελέσουν πο-

Ἡ σχολὴ ἀγραμμάτων γυναικῶν ποὺ διατηρεῖ τὸ Τμήμα Ἑργασίας τοῦ Ε.Σ.Ε. εἰς τὰ Πετράλωνα.

λότιμα ντοκουμέντα γιὰ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀνάγκης, τῆς χρησιμότητος καὶ τῆς μεγάλης σπουδαιότητος ποὺ ἔχουν τὰ γυναικεῖα ἔργα σὲ ὁλόκληρον τὸν κόσμῳ.

Τελευταίως γυρίστηκε ἓνα φιλμ μετὰ τίτλον «Ἑλένη» τοῦ ὁποίου τὴν ὑπόθεσιν ἐπῆραν ἀπὸ τὸ μυθιστόρημα «Ἑλένη Οὐίλφουρ» τῆς Βίκυ Μπάουμ. Εἶναι ἡ πρὸ φεμινιστικῆς ταινίας ποὺ μπορεῖ νὰ γίγῃ. Δὲν κάνει

ήθική, αλλά εξυμνεί τη γυναίκα, τη θαρραλέα διανοουμένη που δέχεται με χαμόγελο τις ευθύνες, τα βάρη, τις φροντίδες και τα χτυπήματα της τύχης, ενώ ο άνδρας δειλός και χωρίς ήθικό συναίσθημα κυττάζει να γλυτώσει απ' τις ευθύνες του προς την οικογένειά του και προς εκείνη που αγαπά και καταφεύγει στο θάνατο.

Η λαίδη Αμπερντίν που διετέλεσεν επί πολλά χρόνια πρόεδρος του Διεθν. Συμβ. Γυναικών, παρητήθη του αξιώματος, και στη θέση της εξελέγη η βαρώνη Μπόελ, πρόεδρος του Έθν. Συμβουλίου των

Η νέα πρόεδρος του Διεθνούς Συμβουλίου Γυναικών Βαρώνη Μπόελ

Βελγίδων, γυναίκα αριστοκράτις, υπίστης μορφώσεως και με εξαιρετικόν οργανωτικόν πνεύμα. Απέκτησεν ήδη την εκτίμησιν και εμπιστοσύνην της μεγάλης γυναικείας Συνομοσπονδίας στο Ντουμπρόβνικ, όπου διηύθυνε με τρόπον ήμερο και στοθερό τις τελευταίες συνεδριάσεις, που ήταν και οι πρώτες μιάς καινούργιας εποχής για το Δ. Σ. Γ.

Κατά την τελευταία έναρξη του Αγγλικού Κοινοβουλίου ανέγνωσε για πρώτη φορά στην αγγλική ιστορία μια γυναίκα τον ευχαριστήριο λόγο προς τον Βασιλέα. Για την τιμή αυτή εξελέγη η κ. Φλώρανς Χόρσμπρου που είναι βουλευτής από το 1931 αντιπροσωπεύοντας τη βιομηχανική πόλη της Σκωτίας Dundee. Το 1933-1935 ήταν μέλος της Βρετανικής αποστολής παρά τη Κ. τ. Ε.

Αι γυναίκες της Αμερικής είχαν επιτύχει να εκδώσει η ταχυδρομική Διεύθυνσις των Ην. Πολιτειών γραμματόσημα με εικόνα της Σουζάνας Άντων που

διωργάνωσε πρώτη και διηύθυνε τον αγώνα για την γυναικεία ψήφο. Η πρώτη έκδοσις από 100 εκατομμ. εξηντήθη τώρα, και οι Αμερικανίδες ενεργούν να ξανατυπωθούν τα γραμματόσημα αυτά.

Είς την Οδύγγικην Βουλὴν συνεζητήθη, την παρελθούσαν εβδομάδα, το περί οργανώσεως του δικηγορικού κλάδου νομοσχέδιον, δια του οποίου, μεταξύ άλλων, απαγορεύεται εις τὰς γυναίκας ἡ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου. Μὴ χειρότερα.

Η Ελισάβετ Μπέργκνερ ὡς 12ετής Δαυίδ. Στο Έδιμβουργον ἐδόθη κατ' αὐτὰς ἡ πρεμιέρα ἐνὸς ἔργου τοῦ Σέρ Τζαίμς Μπάρρις ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ παιδί Δαυίδ». Ἡ μεγάλη τραγωδὸς Ἑλισάβετ Μπέργκνερ (εἰδικῶς διὰ τὴν ὁποίαν ἐγράφη τὸ ἔργον) ἐνεφανίσθη ἐπὶ σκηνῆς ὡς δωδεκαετής Δαυὶδ καὶ ὄχι μόνον ἔρριψε κατὰ γῆς τὸν γραφικὸν γίγαντα Γολιάθ, ἀλλὰ κατεκυρίευσεν καὶ τῆς καρδιῆς ὅλων τῶν θεατῶν της. Ἡ ἐπιτυχία της ἦταν θριαμβευτικὴ. Τὸ κοινὸν τὴν ἐκάλεσε δεκαπέντε φορές ἐπὶ σκηνῆς—πρᾶγμα σπανιότατον στὴν Ἀγγλίαν. Ἡ Μπέργκνερ δὲν ἐχρειάσθη καὶ νὰ «κάμῃ μᾶσκα». Ἐνεφανίσθη ὡς ἀγοράκι 12 ἐτῶν μὲ τὸ φυσικὸν της πρόσωπον καὶ μὲ τὴ φυσικὴ της κόμη, χωρισμένη στὴ μέση καὶ κτενισμένη ἐπάνω ἀπ' τ' αὐτιά, ὅπως πάντα.

Απέθανε ὁ διάσημος Ἰταλὸς συγγραφεὺς Λουίτζι Πιραντέλο· ὁ θάνατός του προξένησεν εἰλικρινῇ λύπην στοὺς φιλολογικοὺς καὶ καλλιτεχνικοὺς κύκλους· ὁ ἀποθανὼν εἶχε λάβει πρὸ διετίας τὸ βραβεῖον Νόμπελ.

Μία δωρεὰ τοῦ Κροὺπ διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ ἰδιοκτήτης τῶν ἐργοστασίων Κροὺπ τοῦ Ἔσεν κ. Κροὺπ φὸν Μπόλεν ἐνθουσιώδης φίλος τῆς ἀρχαιολογίας, ἐδώρησεν εἰς τὸ γερμανικὸν ἀρχαιολογικὸν Ἰνστιτοῦτον μίαν πλήρη ἐγκατάστασιν σιδηροδρομικῆς γραμμῆς «ντεκωβίλ» διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ κατὰ τὰς προσεχέας ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς εἰς τὴν Ὀλυμπίαν.

Κρατικὰ δάνεια διὰ συνοικέσια. Κατὰ τὸ γ' τρίμηνον τοῦ 1936 ἐχορηγήθησαν ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ κράτους 43.0'0 «δάνεια συνοικεσίων» πρὸς μέλλοντας νὰ νυμφευθοῦν καὶ στερουμένους ἐπαρκῶν χρημάτων πρὸς τοῦτο. Ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1'33 μέχρι Σεπτεμβρίου 1936 ἐχορηγήθησαν ἐν ὅλῳ 646.000 τοιαῦτα δάνεια.

Κατ' αὐτὰς συμπληροῦνται αἱ ἐγκαταστάσεις τῆς ἰδρυομένης «Φιλοξένου Στέγης τῆς Γυναικός».

— Ἡ στέγη θὰ περιλαμβάνῃ ἐν ἀρχῇ εἰκοσι κλίνας, τὰς ὁποίας θ' ἰδιαίτη ἐιδικῶς διὰ τὰς στερουμένας κατοικίας ἀπροστατεύτους γυναίκας.

— Αἱ στεγαζόμεναι ἐκεῖ θὰ προσφέρουν ἀντὶ ἀμοιβῆς δύο ὥρων πλεκτικὴν ἐργασίαν ἡμερησίως διὰ τὰ πτωχὰ παιδάκια.

— Ἡ ἐναρξὶς τῆς λειτουργίας τοῦ ἐν λόγῳ ἰδρύματος θὰ γίνῃ προσεχῶς ὅποτε θὰ ἔχουν περατωθῇ αἱ ἐγκαταστάσεις.

Διὰ νὰ διατηροῦνται τὰ μάλλινα ὠραῖα καὶ μαλακὰ

Ἐχει κατανήσει ζήτημα σοβαρὸν διὰ κάθε οἰκοδέσποιναν ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον θὰ καθαρισθοῦν τὰ μάλλινα, θὰ πλυθοῦν, θὰ μπορέσουν νὰ διτηρηθοῦν ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο τὴν ὕψιν τοῦ καινούργιου, τὴν εὐχάριστον καὶ μαλακὴν ἐντύπωσιν καὶ τὴν φρεσκάδα τοῦ χρωματισμοῦ των.

Ἡ μόδα ἔχει ἐπιβάλλει σήμερον διὰ κάθε ἐποχὴν τοῦ ἔτους τὰ μάλλινα καὶ ἰδίως τὰ πλεκτά: μπλουζες, φοῦστες, παιδικὰ φορεματάκια καὶ παλτά, κάλτσες, ζακέττες, ἐσάρπες, κ.τ.λ.

Διὰ τὸ ὅμως ἐν ᾧ ἡ χρῆσις αὐτῶν ἔχει, τὸσον πολὺ ἐπεκταθῇ, παρουσιάζουν μεγάλην δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ εἶναι καθαρά καὶ ἀπαιτοῦν πολλὰς φορές ἔξοδα τὰ ὁποῖα εἶναι τελείως περιττά, ἐφ' ὅσον μάλιστα τὸ ἀποτέλεσμα δὲν εἶναι συνήθως ἱκανοποιητικόν.

Αἱ ἴνες πού σχηματίζουν τὸ μαλλὶ παρουσιάζονται ὑπὸ τὸν φακὸν τοῦ μικροσκοπίου ὡς κῶνος ἐμπτηγμένος, ὁ εἰς ἐντὸς τοῦ ἄλλου. Οἱ κῶνοι αὗτοι μεταβάλλουν θέσιν ἀναλόγως τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων. Ἡ βάσις τοῦ κῶνου μεγαλύνει καὶ κάθε κῶνος εἰσχωρεῖ περισσότερο εἰς τὸν ὑποβαστάζοντα αὐτόν, ὅποτε τὸ μάλλινον ρούχο αὐξάνει μὲν εἰς πλάτος, ἐλαττοῦται δὲ εἰς μήκος καὶ τὸ ἀντίθετον. Ὁ ἕνας κῶνος ἀποσύρεται ἀπὸ τὸν ἄλλον. Αἱ ἰδιότητες αὗται τοῦ μαλλιοῦ παρουσιάζουν τὸ μειονέκτημα ὅτι ἐλλείπει καλῶν περιποιήσεων τὰ μάλλινα καταντῶν σχεδὸν ἄχρηστα ἐφ' ὅσον τὸ σχῆμα των μεταβάλλεται καὶ ἐπὶ πλέον ἀποκτοῦν τὸ τὸσον δυσάρεστον εἰς τὴν ἐμφάνισιν χνοῦδι.

Οἱ ἐξωτερικοὶ παράγοντες πού συντελοῦν εἰς τὸ νὰ γίνῃ ἡ ζακέττα ἢ τὸ πλεκτὸ φουστανάκι τοῦ μοῦρου ἀγνώριστα εἶναι ἡ διαφ' ᾧ θερμότης ὡς καὶ ἡ ὑψηλὴ ἢ χαμηλὴ θερμοκρασία, ἡ χρῆσις κατὰ τὴν πλύσιν οὐσῶν πού ἔχουν καυστικὴν ἐπίδρασιν, τὸ τρίψιμον ἢ τὸ δυνατόν στύψιμον.

Ἐν ᾧ πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν τὰ αἷτια αὐτῆς τῆς κακῆς περιποιήσεως, ἐκ παραλλήλου πρέπει νὰ κάμνωμεν χρῆσιν τῶν ἑξῆς: τὸ χρησιμοποιούμενον νερὸ πρέπει νὰ περιέχῃ ὅσο τὸ δυνατόν ὀλιγώτερα ἅλατα, τὸ σαποῦνι νὰ εἶναι ἄγνον καὶ νὰ μὴ περιέχῃ ποτάσσα ἢ σόδα. Καταλληλότερα εἶναι τὸ σαποῦνι Μασσαλίας, τὸ Κρητικὸ σαποῦνι, καθὼς ἐπίσης καὶ ὅλοι οἱ σάπωνες εἰς θρύμμα πού παρουσιάζουν τὸ πλεονέκτημα ὅτι διαλύονται εὐκολότατα καὶ σχηματίζουν πολὺ ἀφρόν σαπουνάδας, πρᾶγμα πού διευκολύνει πολὺ τὸν καθαρισμόν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ μαῦρα μάλλινα καθαρίζονται πολὺ καλὰ μὲ τσουένι ἢ σὲ διάλυσιν φύλλων κισσοῦ. Ἀμφότερα ἔχουν τὴν ἰδιότητα νὰ τονώνουν τὸ μαῦρον χρῶμα. Χάρις στὴν σαπωνίνην τὴν ὁποίαν περιέχουν, σχηματίζεται μὴ καλὴ ἀποτελεσματικὴ σαπουνάδα.

Ἡ ἐργασία τοῦ καθαρισμοῦ τῶν μαλλίνων περιλαμβάνει τὸ μούσκευμα, τοῦ ὁποῖου ἡ διάρκεια μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπὸ 10 λεπτά, ἕως μίαν ὥραν, δύο ἢ τρία σαπούνια καὶ ἕνα ἕως τέσσαρα ξεβγάλματα. Ἐνα μόνον ξέπλυμα ἀρκεῖ διὰ τὰ χρωματιστά: τὸ σαποῦνι τὰ καθιστὰ μαλακώτερα. Τὰ λευκά ξεπλύνονται τρεῖς καὶ τέσσαρας φορές, διότι καὶ τὸ ἐλάχιστον σαποῦνι πού ἀπομένει τοὺς δίδει μίαν κίτρινη ἀπόχρωσι.

Καλὸν εἶναι διὰ τὰ χρωματιστά νὰ τονώνεται ὁ χρωματισμός. Πρὸς τοῦτο διαλύομεν εἰς τὸ τελευταῖον πρὸ τοῦ ξέπλυντος νερὸ ἕνα ἀπὸ τὰ εἰδικὰ σαπούνια. Τὸ ξεῖδι καὶ ἡ ἄμμωνία τονώνουν ἐπίσης πολὺ καλὰ τοὺς χρωματισμούς. Τὸ μὲν πρῶτο τὰς ἐρυθρὰς ἀποχρώσεις, ἡ δὲ ἄμμωνία τὰς κυανὰς.

Ἰδιαιτέρως καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν ἐργασίαν πρέπει νὰ προσέχωμεν ὥστε, πρῶτον τὸ χρησιμοποιούμενον νερὸ νὰ ἔχῃ πάντοτε τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν. Πρέπει νὰ εἶναι χλιαρόν. Δεύτερον, νὰ μὴν ἐκτίθενται τὰ μάλλινα κατὰ τὴν πλύσιν εἰς τὸν ἀέρα, ἐφ' ὅσον θὰ δημιουργεῖται πάντοτε μία διαφορὰ θερμοκρασίας. Διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν καθ' ὅλον τὸ πλύσιμον ἡ ἐργασία θὰ γίνετα ὑπὸ τὸ ὕδωρ. Τρίτον, νὰ μαλάσσονται κατὰ τὸ πλύσιμον καὶ ὄχι νὰ τρύβωνται. Ὅσον διὰ τὸ στύψιμον, τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὕδατος θ' ἀφαίρεται πιέζοντας δυνατὰ τὸ πλεκτόν.

Μετά τὸ ξέπλυμα μπορεῖ νὰ γίνῃ χρῆσις κεντροφύγου ἡλεκτρικῆς μηχανῆς, ἡ ὁποία ἐξυπηρετεῖ θαυμάσια διότι ἐπιταχύνει τὸ στέγνωμα τοῦ μαλλιοῦ. Ἐλλείπει αὐτῆς τυλίσσομεν τὰ ρούχα μέσα σὲ πετσέτες χνουδωτὰς καὶ πιέζομεν καλῶς διὰ ν' ἀπορροφήσουν τὸ νερό.

Τὰ μάλλινα οὐδέποτε ἀπλώνονται. Τακτοποιοῦνται ἐπάνω σὲ ἐσχάρες ξύλινες, δίδοντάς τους τὸ πρῶτον σχῆμα των, κάτω ἀπὸ πετσέτες καὶ σκεπασμένα μὲ πετσέτες. Ἐάν δὲν ἔχωμεν ἐσχάρες, τὰ ἀπλώνομεν σ' ἕνα χονδρὸ παλὸ βαμβακερὸ ὕφασμα, ἐπίσης μέσα σὲ πετσέτες.

Τὸ καλοκαίρι στεγνώνουν εἰς τὸ ὑπαίθριον ἀλλὰ οὐδέποτε εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὸν χειμῶνα εἰς ἕνα θερμὸν δωμάτιον, ποτὲ ὅμως ἐπάνω ἢ πλησίον θερμάστρας διότι τὸ στέγνωμα δὲν πρέπει νὰ ἐπιταχύνεται, οὔτε νὰ ἐπιβραδύνεται.

Τὰ μάλλινα πού στεγνώσαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν σιδερώνονται. Μόνον σὲ ἐξαιρετικὰς περιστάσεις γίνεται χρῆσις σιδερώματος, διὰ γαρνιτούρες γιαντῶδες, κ. τ. λ. μὲ σίδερον χλιαρόν.

Ὅσαι αὗται αἱ περιποιήσεις ἀφοροῦν ὅλα τὰ μάλλινα πλεκτά ἐσώρουχα καὶ ἐξώρουχα, ὕφασματα μάλλινα, κ. τ. λ.

Ἀκολουθώντας κατὰ γράμμα τὰς ἀνω ὁδηγίας εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἐπιτύχωμεν μὲ τὴν μικροτέραν δαπάνην μάλλινα ὠραῖα καὶ μαλακὰ ὅπως τῆς πρώτης ἡμέρας πού τὰ ἀγοράσωμεν.

ΟΛΥΜΠΙΑΣ Π. ΚΟΚΚΕΒΗ

Ἡ πέμπτη Διεθν. Διάσκεψις τῆς Δημοσ. Ἐκπαιδεύσεως

Ἡ πέμπτη διεθνὴς διάσκεψις τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ἡ ὁποία ὁργανώθηκε ἀπὸ τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐκπαιδεύσεως, συνήλθεν ἐσχάτως εἰς Γενεύην. Μεταξὺ τῶν ἀντιπροσωπευομένων τριάντα ἐπὶ χωρῶν, ἦτο καὶ ἡ Ἑλλάς.

Ἡ διάσκεψις δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ καλλιεργήσῃ μόνον σχέσεις καὶ νὰ δημιουργήσῃ συμβάσεις μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων, καθὼς ἀνέφερε ὁ διευθυντὴς τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐκπαιδεύσεως, ἀλλ' ἀπεναντίας νὰ ἐργασθῇ καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ ὁμοφώνως τὴν υἱοθέτησιν τῶν γνωμῶν καὶ ἀποφάσεών της εἰς τὰ ὑπουργεῖα τῆς Παιδείας τῶν διαφόρων χωρῶν καὶ νὰ περιληφθοῦν στὴν ὑπάρχουσα νομοθεσία, ἡ ὁποία διέπει τὰ σχολικά κτίρια, τὴν ἀγροτική ἐκπαίδευση, τὴν εἰδικὴ ἐκπαίδευση κτλ.

Ἡ διάσκεψις ἐκτὸς τῶν ἄλλων ζητημάτων, ποὺ ἀφοροῦν γενικὰ τὴν ἐκπαίδευση, ἡσχολήθη ἰδιαίτερος μὲ τὰ κωφάλαλα, τὰ τυφλά, τὰ διανοητικῶς καὶ φυσικῶς ἀνώμαλα καὶ καθυστερημένα καὶ διὰ. Λαβοῦσα δὲ ὑπ' ὄψιν της, ὅτι τὸ ἑκατοστὸν τῶν κωφάλαλων καὶ τῶν τυφλῶν ἰδίως, φαίνεται νὰ ἐλαττωθῇ ἐπαισθητὰ, ἐνῶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνωμάλων καὶ καθυστερημένων τείνει ν' ἀξιεθῇ ἐπικινδύνως ἀπ' ἐτέρου λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν της ὅτι μόνον οἱ δημόσιες ἀρχὲς ἔχουν τὴ δύναμι καὶ τὰ μέσα, νὰ λάβουν μέτρα θεραπείας τῶν αἰτίων τῆς ἀξέθσεως αὐτῆς (ἀσθένειες κληρονομικῆς, συνθῆκες μοιτέρνας ζωῆς κτλ.).

Ὅτι ἐπίσης οἱ παιδαγωγοὶ ἔχουν καθήκον, ν' ἀπασχοληθοῦν καὶ νὰ ἐξεύρουν ῥόπον, ὥστε τὰ γενικῶς ἀνώμαλα, τυφλά, κωφάλαλα ἀπ' ἐνός, διανοητικῶς καθυστερημένα ἀπ' ἐτέρου, νὰ μπορέσουν μὲ μιὰ κατάλληλη ἀνατροφή νὰ ζήσουν μιὰ ζωὴ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ, περὶ χορήγησι καὶ γι' αὐτὰ τὰ ἴδια καὶ γιὰ τὴν κοινωνίαν, καὶ νὰ προετοιμασθοῦν ὅπως τὰ ἄλλα παιδιά, νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τοὺς πνευματικούς καὶ ἡθικούς θησαυρούς, ποὺ ἀληθινὰ δίνουν τὴν ἀξίαν τοὺς στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ.

Ἐξετάσασα δὲ ἀπ' ἐτέρου τὸ ζήτημα τῆς ἐπιλογῆς τῶν διανοητικῶς ἀνωμάλων καὶ ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ μεγάλη προσοχή, ὥστε νὰ μὴ συγκαταλεχθοῦν πρόωγως ὡς διανοητικῶς ἀνώμαλα, παιδιά τὰ ὁποῖα θὰ μπορούσαν νὰ ζήσουν μιὰ ζωὴ ὁλοσήμερον κανονικὴ, νὰ τὰ μειώσουν σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ καὶ ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ των καὶ ἀπέναντι τῆς κοινωνίας.

Συνιστοῦν στὰ ὑπουργεῖα τῆς Παιδείας τῶν διαφόρων χωρῶν:

1. Νὰ ἰδρυθοῦν παντοῦ, ὅπου χρειάζονται, εἰδικὰ σχολεῖα καὶ ἂν εἶναι ἀνάγκη καὶ οἰκοτροφεία γιὰ τὰ διανοητικῶς ἀνώμαλα παιδιά. Πρὸς τοῦτο νὰ ὑποχρεωθοῦν οἱ ἀρχὲς οἱ ἐντεταλμένες γιὰ τὴ σχολικὴ ὁργάνωση. Τὰ ἰδρύματα δὲ αὐτὰ, νὰ λειτουργήσουν ὑπὸ τοιοῦτους ὁρους, ὥστε ἡ εἰδικὴ διδασκαλία νὰ

μὴ ἐφαρμόζεται ἀποκλειστικῶς μόνον γιὰ τὰ παιδιά τῶν πόλεων.

2. Ἡ διδασκαλία νὰ παρέχεται ὅσον τὸ δυνατόν δωρεάν καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὁρους καθὼς στὰ συνήθη σχολεῖα τῶν ἀνωμάλων παιδιῶν.

3. Διὰ τὰ οἰκότροφα, ἡ ὑποτροφία νὰ παρέχεται δωρεάν στὰ παιδιά τῶν πτωχῶν οἰκογενειῶν.

4. Ἡ ἐκπαίδευσις νὰ μὴ περιλαμβάνῃ μόνον: α) τὴν εἰδικὴ ἀνάγνωσι γιὰ τὰ κωφάλαλα καὶ τὰ τυφλά, ἀλλὰ γενικὴ ἀνάγνωσι, ἡ ὁποία ὀφείλει νὰ γίνεται εἰς τὸ μέτρον τοῦ δυνατοῦ, παρομοίᾳ μὲ ἐκείνην ποὺ μανθάνουν τὰ ἄλλα παιδιά. Συγχρόνως νὰ ληφθῇ φροντίς, γιὰ μιὰ προσηρμοσμένη ἐπαγγελματικὴ προετοιμασία, ὑπολογιζομένης τῆς καταστάσεως τῆς ἀγορᾶς τῆς ἐργασίας.

5. Νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ σχολικὴ ὑγιεινὴ καὶ διὰ τὴν διανοητικὴ καὶ διὰ τὴν φυσικὴ ὑγείαν τῶν παιδιῶν καὶ τὸ ξεχώρισμα τῶν ἀνωμάλων νὰ γίνεται μὲ μεγάλη περίσκεψη, μὲ τὴν συνεργασίαν διδασκάλων, σχολικῶν ἱατρῶν ἀκόμη καὶ ἱατρῶν ψυχολόγων.

6. Ἄν εἶναι δυνατόν, νὰ μετεκπαιδευθοῦν οἱ διδάσκαλοι τῶν τακτικῶν σχολείων στίς διαφορὰς εἰδικῆς διδασκαλίας καὶ νὰ διευκολύνονται ἰδιαίτερος, ὅσοι θέλουν νὰ εἰδικευθοῦν καὶ νὰ ἀφοσιωθοῦν στὴν διδασκαλίαν καὶ ἀνατροφή τῶν ἀνωμάλων.

7. Μιὰ συμπληρωματικὴ ἀμοιβὴ νὰ δίδεται στοὺς δασκάλους αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι νὰ ἀναλαμβάνουν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν εἰδικῶν μαθημάτων.

ΔΩΡΑ Δ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ὁφέλιμοι Γνώσεις

Τὰ βαρεῖα ἐπιπλα μετατοπιζοῦνται εὐκολώτερον ἐὰν κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τοὺς βάλωμε βρεμένα πανιὰ ἢ λαδόχαρτο πάνω στὸ ὁποῖο σύρονται μὲ ἀρκετὴν εὐκολίαν.

Πέτοινα γάντια λαβάμπλ γίνονται συνήθως σκληρὰ ὅταν τὰ πλύνετε. Πρέπει λοιπὸν νὰ μὴ τὰ ξεβγάξετε καὶ νὰ τὰ στεγνώσετε μὲ τὴν σαπουνάδα. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ γιὰ τὰ πετσιὰ μὲ τὰ ὁποῖα καθαρίζουν τὰ τζάμια.

Τὴ σωστὴ θερμοκρασία τοῦ φούρνου μποροῦμε νὰ ἐλέγξωμεν ἐὰν τοῦ βάλωμε μιὰ κόλλα λαδωμένο χιρτί. Ἐὰν τοῦτο γίνῃ σκοῦρο, ἡ θερμοκρασία εἶνε καλὴ γιὰ νὰ ψήσωμε τὰ γλυκίσματά μας.

Μελανιὲς ἐξαλείφονται ἀπὸ μουσαμάδες μὲ σκόνιν ἀλαφρόπετρας καὶ χυμὸν λεμονιοῦ. Ἐὰν χαλάσῃ κάπως τὸ χρῶμα τρίβομε κατόπιν τὸν λεκὲ μὲ λάδι. Νωπὲς μελανιὲς βγαίνουν μὲ νέφτι, καὶ κατόπιν νὰ τρίψωμε μὲ λινέλαιον.

Γιὰ νὰ μὴ κάθονται μυῖγες στὸ ὠμὸ κρέας, στύβομεν ἐπάνω του χυμὸν λεμονιοῦ, ποὺ ἐκδιώκει τίς μυῖγες. Ἡ γεῦσις τοῦ κρέατος δὲν παθαίνει τίποτε.

Μόδες

Φέτος εἶναι παρὰ πολὺ μεγάλη μόδα τὰ πλεκτὰ φορέματα, ὄχι μόνον οἱ μπλουζες-σὲ ὅλα τὰ χρώματα καὶ ὅλα τὰ σχέδια, ὅπως ἐβλέπαμε τὰ τελευταῖα χρόνια, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρα φορέματα ἢ ταγιέρ. Τόσο πρωῒνά, ὅσο καὶ ἀπογευματινά.

Ἡ εἰκὼν ἀρ. 1 οὕς δείχνει ἓνα ταγιέρ μπλέ σκοῦρο, μὲ μιὰ φουστὰ σκέτη, πλεκτὴ καὶ αὐτὴ, καὶ μιὰ ζακέττα ἐφαρμοστὴ μὲ πολὺ ὠραῖα κουμπιὰ καὶ ζώνη. Ἡ ζώνη εἶναι πολὺ ἰδιότροπη, διότι εἶναι καρωμένη ἀπὸ κόκκινο πετσὶ μὲ πλάκες χρυσῆς καὶ ἀλυσίδες. Τέσσαρα κουμπιὰ, ἐπίσης χρυσᾶ, κλείνουν τὴν ζακέττα.

Τὸ ἄλλο ταγιέρ, ἀρ. 2, εἶναι πλεκτὸ μὲ μαῦρο μετάξι, ἡ μπλουζα γίνεται μὲ ῥοζ μετάξι, ἐπίσης πλεκτὸ.

Εἰς τὰ πανωφόρια ὑπάρχει μεγάλη παικιλία. Ἀλλὰ ἔχουν ἓνα κοινὸ σημεῖο. Τὰ περισσότερα, ἂν ὄχι ὅλα ἔχουν ζώνη. Τὸ πρωῒ, τὸ πανωφόρι, σπῶρ ἐπὶ τὸ πλεῖστον, γίνεται ἀπὸ ἓνα χοιρδὸ ὕφασμα καὶ φορεῖται χωρὶς γούνες ἀλλὰ μὲ μιὰ ἐσάρπα μάλλινη στὸ λαιμὸ (εἰκὼν 4).

Τὸ ἀπόγευμα ὁμοῦ, οἱ γουναράδες ἐκδικιοῦνται. Διότι τὰ πανωφόρια πρέπει νὰ εἶναι φορτωμένα μὲ γούνες. Πολὺ ὠραῖο μοντέλλο εἶνε ὁ ἀρ. 3, δηλαδὴ ἓνα μαῦρο πανωφόρι σὲ μοντέρνο σχῆμα, γαρνιρισμένο μὲ ἀστραχάν. Εἰς τὸ ἴδιο σχῆμα ἐπίσης, ὑπάρχουν πλεῖστα γαρνιρισμένα μὲ Ρενὰρ ἀρζαντέ. Ἀλλὰ τὰ τελευταῖα λίγες κυρίες μποροῦν νὰ τὰ φορέσουν διότι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν τιμὴν τοὺς πρέπει νὰ εἶναι ψηλὲς καὶ πολὺ λεπτές.

"L'HELLENIS,"

Organe mensuel du Conseil National
des femmes hellènes

Rédaction-Administration: Rue Alex. Soutsou 26

Athènes, Janvier 1937

A nos lectrices. A l'aube de la nouvelle année qui commence, nous ne voulons pas négliger de vous souhaiter que l'année 1937 soit heureuse pour vous à tous les points de vue. Et surtout que Dieu bénisse notre chère patrie! A cette occasion, permettez, chères lectrices à la directrice de ce journal de vous parler un peu «pro duomo». Au une de vous ne met sûrement en doute l'utilité et la nécessité d'une presse essentiellement féminine. Un périodique comme «l'Hellenis» est le bon camarade non seulement de la femme qui travaille professionnellement, mais aussi de la ménagère et de la jeune fille qui entre dans la vie et désire s'orienter sur maintes questions.

Nous sommes sûres qu'aucune de vous ne voudrait se priver du salut que l'Hellenis vous apporte au commencement de chaque mois de la part du Conseil National qui est le centre de toute activité féminine. Essayez de vous représenter que notre Journal cesse de paraître. Quel isolement et quelle dispersion, quel émiettement des forces féminines! Tandis que maintenant l'Hellenis nous unit toutes sous le même drapeau, car elle ne représente pas seulement un groupe de femmes, ou une idéologie à part, non, elle s'adresse à toutes les femmes grecques. Elle poursuit sur un terrain neutre l'élévation de la femme en général, l'amélioration de sa situation dans la famille, dans la société et l'état en l'initiant à toutes les questions qui la concernent et en l'informant d'une façon objective et documentée sur le mouvement féministe du monde entier.

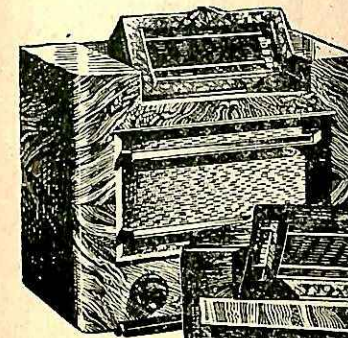
Nous toutes, en lisant la presse quotidienne nous ne nous y sentons pas chez nous, car les faits, les problèmes, les pensées qui constituent la plus grande partie de nos vies de femmes, ont bien rarement leur place dans les pages de nos quotidiens. A côté de l'apreté des luttes politiques, n'y a-t-il pas encore de par le monde tout un travail constructif qui se poursuit en silence et qui a trait à la protection de l'enfance, aux problèmes du travail féminin dans le ménage comme à l'atelier, à l'éducation? Et quelle place les quotidiens donnent-ils à ces questions? et même s'ils leur arrive de s'en occuper ce n'est pas toujours dans le sens que nous leur demandons.

Mais à part le mouvement spécialement féministe nous tâchons de mettre nos lectrices au courant des questions artistiques, et littéraires. Toute la vie intellectuelle: théâtre, expositions, musique, nouvelles publications trouve, grâce à nos vaillantes collaboratrices, une large place dans les pages de l'Hellenis. Bien que nous observions que pour le moment la femme est mise, dans le monde entier, à la marge de la vie politique, et que les hommes, se croient assez forts et assez habiles pour résoudre sans l'aide des femmes les grands problèmes qui préoccupent aujourd'hui le monde, nous ne devons pas perdre notre courage. Au contraire, continuons à faire notre devoir comme êtres humains d'abord et comme citoyennes ensuite, ainsi nous forcerons l'attention et l'estime des hommes sur nos efforts. En aimant et propageant ce journal qui est à nous toutes nous espérons arriver un jour à nos fins.

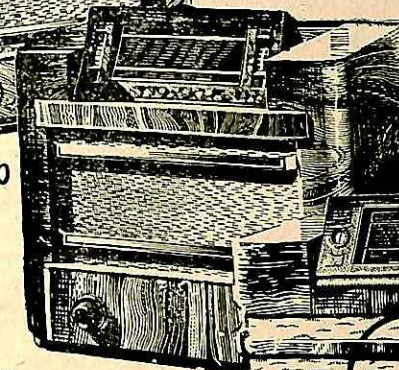
Dernièrement s'est formé un groupe de femmes parmi les plus intellectuelles de la capitale qui a pour but de travailler à la resurrection de l'Idée de Delphes. Cette idée fut conçue par le couple Sikélianos qui avait en 1927 et 1930 organisé à Delphes des magnifiques représentations des anciens drames. Le poète A. Sikélianos a parlé dernièrement devant un public très nombreux de la manière pratique de réaliser ce grand projet qui serait un honneur pour la Grèce et un bienfait pour le monde entier.

La Grèce vivante à travers ses auteurs vivants est le titre d'un nouveau livre qui vient de paraître. Son auteur, Mme. Marie Louise Asserin est française, et eu même temps une chère philhellène. Elle suit avec un intérêt extraordinaire le mouvement intellectuel et littéraire de notre pays, et nous a donné maintes preuves de l'amour qu'elle y porte. Tout le monde se souvient de ses conférences inspirées, sur le poète Palamas et sur les femmes poètes grecques. Dans son dernier livre, que nous mentionnons ci-dessus, Mme Asserin étudie la substance et la force de la littérature grecque moderne et elle pose la question: A-t-elle la place qui lui convient, est elle estimée autant qu'elle le mérite?

Malheureusement ce n'est pas le cas. Le grec moderne est une langue que très peu d'étrangers connaissent, de sorte que la plus part de nos auteurs, nouvellistes, romanciers et poètes sont ignorés du grand public international. Le dévouement de Mme Asserin à la cause de la littérature de la Grèce contemporaine est un geste qui mérite toute notre estime et notre gratitude.

ΠΡΕΛΟΝΔΙΟ

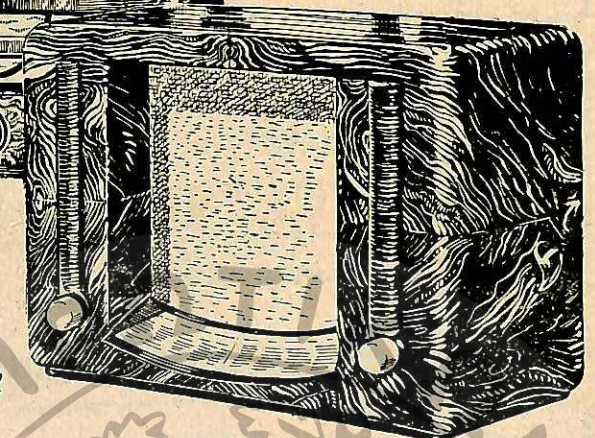

ΣΤΕΡΕΝΑΤΑ

Τὰ νέα μωδέλα
ΦΙΛΙΠΣ
1937

INTERMETZO

5 Λιχνιῶν ΔΡ 7000
δι' ἐναρτησόμενον ρεύμα

1) ΣΤΕΡΕΟΦΩΝΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΙΣ Ἡ μεγαλύτερα ἐφεύρεσις ἐξ ὧν παρουσιάσασα ποτὲ ἡ ραδιοφωνία. Πιστοτάτη ἀπόδοσις ὧν τῶν μουσικῶν τόνων.

2) ΜΟΝΟ-ΜΠΟΥΤΟΝ Ἐνα καὶ μόνον μπουτόν (κουμπὶ) διὰ τὴν γενικὴν λειτουργίαν τοῦ ραδιοφώνου.

3) ΚΙΝΗΤΟΣ ΠΙΝΑΞ ΣΤΑΘΜΩΝ Εἰς οἰανδήποτε στάσιν καὶ ἐὰν εὐρίσκεσθε ὁρῶντες, καθίστοι ἢ ξαπλωμένοι.

Κινεῖτε καὶ φέρετε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν πίνακα διὰ τὴν ἐκλογήν σταθμοῦ.

4) ΕΞΟΥΔΕΤΕΡΩΣΙΣ ΘΟΡΥΒΩΝ Διὰ τῆς πίεσεως τοῦ ἀριστεροῦ κομβίου ἐξουδετερώνονται οἱ θόρυβοι κατὰ τὸν συντονισμόν.

5) ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΟΣ Διὰ τὴν ἀκριβεστέραν λήψιν τῶν σταθμῶν.

6) ΛΗΨΙΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ Αἱ νέαι ἐφευρέσεις καθιστοῦν εὐκόλον τὴν λήψιν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν πλέον ἀπομακρυσμένων σταθμῶν.

7) ΝΕΟΝ ΤΕΛΕΙΟΤΑΤΟΝ ΜΕΓΑΦΩΝΟΝ Ὑπερευαίσθητον ἀποδίδει καὶ τὸν παραμικρότερον ψιθυρὸν μουσικοῦ ὀργάνου.

Ἑραφωνική
Ἑταιρεία

ΦΙΛΙΠΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF ATHENS TRUST COMPANY 205, West 33rd Str. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΦΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

Νομικόν Γραφείον

Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων

ΠΑΡΕΧΕΙ ΔΩΡΕΑΝ ΣΥΜΒΟΥΛΑΣ

Ἐκάστην Πέμπτην 12-1 μ. μ.

Οδός Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26

**ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ**

Ἐφαρμόζεται με μίαν βίδα εἰς οἰανδήποτε ραπτομηχανήν.
Παρέχεται ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμήν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων καὶ διαφόρων Ποικι-
μάτων με τὸν ΜΑΛΛΟΡΡΑΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς καὶ
κοπτικῆς με ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἐσωτερικὰ καὶ ἑξω-
τερικὰ φορέματα ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν. = =

ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT

ΔΑΜΒΕΡΓΗ

Κυρία,

Μὴ ξεχνᾶτε ὥς μία κάρτα ἐσιδιορδωμένη με τὰς
μηχανὰς Vitos, ὅσους δῆποτε ὠντοὺς καὶ ἂν ἔχη εἶναι

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΑΛΤΣΑ

καὶ ὥς μόνον τὸ κατάστημα

ΑΔΕΛΦΩΝ ΦΕΤΣΗ

Ελαδίου 43, ἔναντι Δικαστηρίων, ἐξυπηρετεῖ τὴν πελα-
τείαν του με τὰς παγκοσμίους φήμης μηχανὰς αὐτάς.

**ΑΓΝΟΝ
ΒΟΥΤΥΡΟΝ
ΚΕΡΚΥΡΑΣ**

ΕΛΕΝΗΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

ὑποστηρίζετε τὴν ἐγχώριον
βιομηχανίαν ἀγοράζουσα τὸ
φρεσκώτατο βούτυρό μου
κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὴν Κέρ-
κυραν γιὰ τὸ τσάϊ σας γιὰ
τὰ γλυκὰ σας γιὰ τὰ φα-
γητά σας.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ
ΚΑΝΙΓΓΟΣ 6
Τηλέφ. 23-163

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΟΙΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΟΝΙΑΚ
ΒΕΡΜΟΥΤ
ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ
ΣΑΜΟΥ

ΒΟΥΤΥΣ

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT

ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (ΤΗ. 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1936) „ 10.073.315.312

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ:

Αγιος Νικόλαος (Κρήτη)	Θήβαι	Μεσσήνη
Αργίνιον	Θήρα	Μιτυλήνη
Αγνιά	Ίθάκη	Ναύπακτος
Αθήναι:	Ίστιαία (Ξηροχώριον)	Ναύπλιον
Υπ/μα, ὁδὸς Μητροπόλεως 9	Ιωάννινα	Νιγρίτα
» ἐν Καλλιθέᾳ	Καβάλλα	Ξάνθη
» ἐν Νέᾳ Ἰωνίᾳ	Καλάβρυτα	Ὀρεστιάς
» ἐν Παγκρατίῳ	Καλάμαι	Παξοὶ
Αἴγιον	Καλαμπάκα	Παπάδος (Μυτιλήνης)
Ἀλεξανδρούπολις	Καρδίτσα	Πάτραι
Ἀλμυρὸς	Καρλόβασι (Σάμου)	Πειραιεὺς
Ἀμαλίας	Καρπενήσιον	Πλωμάριον (Μυτιλήνης)
Ἀμύνταιον (Σόροβιτς)	Καρναὶ (Ἄγιον Ὅρος)	Πόρος
Ἀμφίλεια	Καστορία	Ποταμὸς
Ἀμφισσα	Κατερίνη	Πρέβεζα
Ἀνδρὸς	Κέρκυρα	Πύλος
Ἀργοστόλιον	Κιλκίς	Πύργος
Ἄρτα	Κοζάνη	Ρεθύμνη (Κρήτης)
Ἀταλάντη	Κομοτινή	Σέρραι
Βάμος (Κρήτη)	Κόρινθος	Σητεία (Κρήτης)
Βέροια	Κύθηρα	Σικωνία (Κιάτον)
Βόλος	Κύμη	Σκιάθος
Γρεβενά	Κυπαρισσία	Σουφλίον
Γύθειον	Λαγκαδᾶς	Σπάρτη
Δημητσάνα	Λαμία	Σῦρος
Διδημότειχον	Λάρισσα	Τρίκαλα
Δράμα	Λεβάδεια	Τρίπολις
Ἑδεσσα	Λευκάς	Φάρσαλα
Ἑλασσών	Λήμνος	Φλώρινα
Ἑλευθερούπολις (Πράβιον)	Λιμὴν Βαθέως (Σάμου)	Χαλκίς
Ζάκυνθος	Μεγαλόπολις	Χανιά (Κρήτης)
Ἡράκλειον (Κρήτης)	Μεσολόγγιον	Χίος
Θεσσαλονίκη		

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Rue Stamboul No 17

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΚΑΪΡῳ: Rue Emad el Dine No 17

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΖΑΓΑΖΙΚ: Rue Tewfiki

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ἐξωτερικοῦ

HELLENIC BANK TRUST COMPANY, NEW YORK: 51 Maiden Lane

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μετὰ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΟΛΟΣΧΕΡῶΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΑ \$ 4.350.000